

Platná znění částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Platné znění zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Sociálně-právní ochrana dětí

(1) Sociálně-právní ochranou dětí (dále jen "sociálně-právní ochrana") se rozumí zejména

- a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b) ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c) působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny-,
- d) zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině.**

(2) Nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které upravují též ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.

(3) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti dávek pěstounské péče⁵⁵⁾.

⁵⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

§ 4

(1) Sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, jimiž jsou

- a) krajské úřady,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) obecní úřady **a újezdní úřady; ustanovení tohoto zákona o obecních úřadech se vztahují i na újezdní úřady,**
- d) ministerstvo,
- e) Úřad-,
- f) **Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“).**

(2) Sociálně-právní ochranu dále zajišťují

- a) obce v samostatné působnosti,
- b) kraje v samostatné působnosti,
- c) komise pro sociálně-právní ochranu dětí,
- d) další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny, (dále jen "pověřená osoba").

§ 4a

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu,
- b) osobou pečující o dítě (dále jen „osoba pečující“) jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte,
 - 1. která je pěstounem,
 - 2. která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě⁵⁶⁾ nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
 - 3. které je před rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče rozhodnutím soudu nebo orgánu sociálně-právní ochrany dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání takové péče,
 - 4. která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo
 - 5. která má v osobní péči dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, a to po dobu, po kterou probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem,
- c) osobou v evidenci fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

⁵⁶⁾ § 11 až 16 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST DRUHÁ

~~ZÁKLADNÍ ZÁSADY SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY~~ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

~~§ 5-~~

~~Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte.~~

§ 5

Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

§ 6

~~(1)~~ Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

- a) jejichž rodiče
 1. zemřeli,
 2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti,³⁾ nebo
 3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti;
- b) které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, **jsou ohroženy závislostí**, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky⁵⁾ nebo jinak ohrožují občanské soužití;
- d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
- f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- h) které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů, popřípadě jiných osob odpovědných za jejich výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

~~(2) Jinými fyzickými nebo právnickými osobami odpovědnými za výchovu dítěte se pro~~

~~účely tohoto zákona rozumí osoby, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu, (dále jen "osoby odpovědné za výchovu dítěte").~~

§ 7

(1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.

(2) Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6 písm. b) až h); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

§ 9

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

§ 9a

(1) Nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebné opatření sociálně-právní ochrany podle části třetí.

(2) Opatření sociálně-právní ochrany musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci opatření mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte v jeho rodinném prostředí a není-li to možné v náhradním rodinném prostředí; při tom se postupuje s využitím metod sociální práce a postupů odpovídajících současným vědeckým poznatkům.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pověřené osoby jsou povinny se řídit při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany, které jsou kritérii určujícími úroveň kvality poskytování sociálně-právní ochrany. Plnění standardů kvality sociálně-právní ochrany se hodnotí systémem bodů.

(4) Standardy kvality sociálně-právní ochrany obsahují

- a) principy a bodové hodnocení výkonu sociálně-právní ochrany,**
- b) standardy sociální práce s klientem,**
- c) standardy personálního a organizačního zajištění výkonu sociálně-právní ochrany,**
- d) technicko-provozní zajištění sociálně-právní ochrany.**

ČÁST TŘETÍ

OPATŘENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

HLAVA I

PREVENTIVNÍ A PORADENSKÁ ČINNOST

§ 10

(1) Obecní úřad je povinen

- a) vyhledávat děti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6,
- b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti,
- c) projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- d) projednat s dítětem nedostatky v jeho chování,
- e) sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění⁸⁾ zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující,
- f) poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů,⁹⁾
- g) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6.

(2) Obec v samostatné působnosti a kraj v samostatné působnosti vytvářejí předpoklady pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí.

~~(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen~~

- ~~a) sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,~~
- ~~b) činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti.~~

~~(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6 odst. 1, a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví. Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a druhé se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu^{9a)}.~~

~~(5) Poskytovatel zdravotních služeb je povinnen při ošetřování úrazu dítěte v případě podezření z týrání dítěte, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o ně zajistit zaznamenání úrazu. Záznam o vzniku úrazu (dále jen "záznam") je povinna provést osoba doprovázející dítě, nebo dítě samo, dostavilo-li se k ošetření úrazu bez doprovodu jiné osoby, a je-li to možné s ohledem na jeho věk a rozumovou vyspělost. V záznamu je osoba doprovázející dítě povinna uvést, jak k úrazu došlo; stejnou povinnost má i dítě, pokud záznam vyplňuje toto dítě. Jestliže poskytovatel zdravotních služeb zjistí, že charakter zranění neodpovídá popisu úrazu uvedeného doprovázející osobou, popřípadě dítětem, tuto skutečnost v záznamu uvede. V případě, že doprovázející osoba, popřípadě dítě, odmítne záznam provést, vyznačí poskytovatel zdravotních služeb tuto skutečnost v záznamu.~~

~~———— (6) Záznam je povinen poskytovatel zdravotních služeb zaslat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. ————~~

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

- a) sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,
- b) činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti,
- c) pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny, a to zejména z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě uvedené v § 6, podle druhu a rozsahu opatření nezbytných k ochraně dítěte, a poskytovat pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- d) zpracovat na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny podle písmene c) individuální plán ochrany dítěte, který vymezuje příčiny ohrožení dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny,
- e) pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin, a to ve spolupráci s rodiči a jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dalšími přízvanými osobami, zejména zástupci škol, školských zařízení, zařízení poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů činných v sociální oblasti, orgánů policie, státních zástupců, odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče, poskytovatelů sociálních služeb a pověřených osob; pro účast na případové konferenci platí § 38 odst. 7 obdobně.

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, o tom, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6. Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 odst. 1 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.

(5) Individuální plán ochrany dítěte se

- a) zpracovává s důrazem na přijetí opatření, které umožní setrvání dítěte v péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte,
- b) vypracovává od počátku doby poskytování sociálně-právní ochrany, nejpozději do 1 měsíce od zařazení dítěte do evidence obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) pravidelně aktualizuje, zejména v situacích, kdy je uloženo výchovné opatření, nařízena ústavní výchova, ochranná výchova nebo kdy je dítě svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, do pěstounské péče nebo jiné náhradní výchovy.

^{9a)} ~~Například § 55 odst. 2 zákona č. 20/ 1966 Sb., ve znění zákona č. 548/1991 Sb. a zákona č. 123/2000 Sb.~~

~~(7) Splněním povinností podle odstavců 5 a 6 není dotčena oznamovací povinnost poskytovatele zdravotních služeb podle zvláštních právních předpisů. Při plnění povinností podle odstavců 5 a 6 platí odstavec 4 věta poslední obdobně.~~

Poradenská činnost

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,
- b) poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené,
- c) pořádá v rámci poradenské činnosti přednášky a kurzy zaměřené na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu,
- d) poskytuje osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy dítěte,
- e) poskytuje pomoc při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti k dítěti, včetně pomoci při podávání návrhu soudu; přitom spolupracuje zejména s orgány pomoci v hmotné nouzi, povinnými osobami, orgány činnými v trestním řízení a soudy.

~~(2) Krajský úřad zajišťuje~~

- ~~a) přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny a poskytuje těmto osobám poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu,~~
- ~~b) osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy.~~

(2) Krajský úřad zajišťuje

- a) **přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny a poskytuje těmto osobám poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu; časový rozsah přípravy k zařazení žadatele do evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče činí nejméně 48 hodin a u žadatelů o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu nejméně 72 hodin; časový rozsah přípravy žadatelů, kteří přípravu již jednou dokončili, může krajský úřad snížit,**
- b) **přípravu dětí žijících v rodině osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny; příprava dětí se provádí přiměřeně vzhledem k jejich věku, rozumové vyspělosti a v nezbytném rozsahu,**
- c) **osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy.**

(3) Krajský úřad může zajišťovat přípravu a poradenskou pomoc podle odstavce 2 také v případech poručenství, jestliže poručník o dítě osobně pečuje, nebo v případech svěřením dítěte do výchovy podle § 45 zákona o rodině.

(4) Krajský úřad je povinen alespoň jednou v roce zabezpečit konzultace o výkonu pěstounské péče. Konzultací se kromě odborníků na řešení výchovných a sociálních problémů

zúčastňují také pěstouni, kteří mají trvalý pobyt na území kraje; konzultací se mohou zúčastnit též děti svěřené těmto pěstounům do pěstounské péče a další fyzické osoby, které tvoří s pěstounem domácnost.^{9a)}

(5) Preventivní a poradenská činnost podle § 10 odst. 1 písm. b), c) a f) a poradenská činnost podle odstavce 1 písm. a) a b) se poskytuje i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

§ 12

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít ~~pomoc odborného poradenského zařízení~~ **odbornou poradenskou pomoc**, pokud rodiče

- a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,
- b) nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem,
- c) **nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní péče nebo nedbali na doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb nebo mediátorem.**

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen poskytnout rodiči pomoc po umístění dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 28), nebo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (§ 42), spočívající zejména v pomoci uspořádat rodinné poměry, které by umožnily návrat dítěte do rodiny, při řešení životní a sociální situace, včetně hmotné úrovně rodiny, v pomoci při spolupráci s orgány sociálního zabezpečení, ~~Úřadem práce České republiky – krajskými pobočkami a pobočkou pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“)~~ **krajskými pobočkami Úřadu práce** a dalšími státními a jinými orgány, a za tím účelem také zprostředkuje rodiči ~~pomoc poradenského zařízení~~ **odbornou poradenskou pomoc**.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může povinnosti uvedené v odstavci 1 uložit a pomoc podle odstavce 2 poskytnout i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

Výchovná opatření

~~§ 13~~

Výchovná opatření

~~———— (1) Obecní úřad rozhoduje o opatřeních podle zvláštního právního předpisu,¹⁰⁾ neučinil-li tak soud; přihlédne přitom k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nevedlo k nápravě. Opis rozhodnutí zasílá obecní úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.~~

~~———— (2) Obecní úřad sleduje, zda jsou dodržována opatření, o nichž rozhodla. Obecní úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností sledují, zda jsou dodržována opatření učiněná soudem,¹⁰⁾ jestliže je o to soud požádá.~~

§ 13

(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou

působností

- a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,
- b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti orgánu sociálně-právní ochrany, školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,
- c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo
- d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlédne k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nevedlo k nápravě.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.

§ 13a

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte a výchovná opatření podle § 13 odst. 1 nevedla k nápravě, může soud dočasně odejmout dítě z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; přitom dítěti nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt ve

- a) středisku výchovné péče nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo
- b) zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením.

(2) Není-li možné zajistit dítěti potřebnou ochranu a pomoc jiným výchovným opatřením nebo opatřením sociálně-právní ochrany a zároveň není možné zajistit péči o dítě náhradní rodinnou péčí, zejména pěstounskou péčí na přechodnou dobu, může soud rozhodnout o svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 1 písm. a), jde-li o dítě,

- a) které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo zdraví vážně ohroženy,
- b) které se ocitlo bez péče přiměřené jeho věku,
- c) tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané, nebo
- d) které se ocitlo v prostředí nebo situaci, které závažným způsobem ohrožují jeho základní práva.

(3) Soud v rozhodnutí označí zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, do kterého má být dítě umístěno. Přitom přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Soud dbá na umístění dítěte co nejbližší bydliště rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých.

(4) V souvislosti s řešením sporu rodičů o výchově dítěte může soud rozhodnout o pobytu dítěte v zařízení poskytovatele zdravotních služeb podle odstavce 1 písm. b), jen vyžaduje-li to zdravotní stav dítěte a za podmínek, že

- a) je prokázáno, že existuje naléhavá potřeba umístění dítěte do tohoto zařízení s ohledem na zájem dítěte a jeho další citový, psychický a rozumový vývoj,
- b) nepostačuje využití jiných opatření k ochraně dítěte,

- c) je soudem předem omezena doba pobytu dítěte v zařízení poskytovatele zdravotních služeb a
- d) současně je rodičům uložena povinnost využít odbornou poradenskou pomoc směřující k nápravě vztahů v rodině.

(5) Soud může dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 1

- a) výjimečně opakovaně prodloužit o nezbytně nutnou dobu tak, aby celková doba nepřetržitého pobytu dítěte v zařízení nepřesáhla 6 měsíců,
- b) zcela výjimečně prodloužit v případě, že si rodiče nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte prokazatelně upravuje své poměry tak, aby mohla převzít dítě do osobní péče. Celková doba nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 1 nesmí přesáhnout 12 měsíců.

(6) Doby pobytu dítěte ve středisku výchovné péče, v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením, který je uložen na základě předběžného opatření podle § 76 nebo § 76a občanského soudního řádu nebo výchovného opatření podle odstavce 1, se pro účely posouzení celkové doby nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 5 sčítají. Povolení přechodného pobytu (návštěvy) u rodičů nebo jiných osob podle § 30 nemá na celkovou dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 5 vliv.

HLAVA II

OPATŘENÍ NA OCHRANU DĚTÍ

§ 14

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podává za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem¹¹⁾ návrh soudu

- a) na rozhodnutí o splnění podmínky osvojení spočívající v tom, že rodiče neprojevují zájem o své dítě,
- b) na omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu,
- c) na nařízení ústavní výchovy,
- d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,
- e) na svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěřeni a na zrušení rozhodnutí o svěřeni dítěte do tohoto zařízení,
- f) na svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a jeho zrušení.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen před podáním návrhu soudu podle odstavce 1, nebo byl-li návrh podán rodičem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte anebo státním zastupitelstvím podle zvláštního právního předpisu

- a) projednat s rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte důvody, pro které má dojít nebo došlo k podání návrhu soudu, poučit je srozumitelně a prokazatelně o jejich právech a povinnostech vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti a důsledcích neplnění těchto povinností; to neplatí v případě, že rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte je nezvěstná, pro dlouhodobý pobyt v cizině nedosažitelná nebo pokud onemocněla

chorobou, která znemožňuje takové projednání,

- b) v rámci případové konference předem projednat důvody podání návrhu podle odstavce 1 a zabývat se možnými způsoby jejich řešení; to neplatí, je-li zřejmé, že uspořádání případové konference by bylo nemožné nebo zjevně neúčelné,
- c) uspořádat případovou konferenci v průběhu řízení soudu o svěření dítěte do náhradní péče, pokud nebyla uspořádána podle písmene b) již před zahájením tohoto řízení; ustanovení písmene b) věty za středníkem platí obdobně,
- d) uskutečnit opatření sociálně-právní ochrany vyplývající z vyhodnocení situace dítěte a individuálního plánu ochrany dítěte, zejména poskytnout nebo zprostředkovat poradenství a pomoc při výchově rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, popřípadě uložit povinnost využít odborné pomoci podle § 12,
- e) zvážit uložení výchovných opatření s hodnocením výsledků jejich využití.

(3) Součástí návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností

- a) podle odstavce 1 je zpráva pro soud o projednání a přijetí opatření podle odstavce 2 písm. a) až d),
- b) podle odstavce 1 písm. c) až f) je vyhodnocení, že důvodem podání návrhu nejsou pouze nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo osob, kterým bylo dítě svěřeno do péče, jestliže jsou jinak tyto osoby nebo rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění povinností vyplývajících z jejich rodičovské zodpovědnosti.

~~(2)~~**(4)** Jestliže opatření učiněná soudem podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾ vedla k nápravě v chování dítěte, v jednání rodičů nebo dalších osob, kteří narušovali řádnou výchovu dítěte, může podat obecní úřad obce s rozšířenou působností návrh soudu na zrušení těchto opatření.

~~(3)~~**(5)** Obecní úřad podává soudu podněty k opatřením týkajícím se výchovy dětí podle zvláštního právního předpisu.¹²⁾ O podání podnětu soudu obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

~~(4)~~**(6)** Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost soudu při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí podle zvláštního právního předpisu^{12a)}.

~~(5)~~**(7)** Obecní úřad obce s rozšířenou působností a osoby účastníci se provádění výkonu rozhodnutí postupují ve vzájemné součinnosti ~~podle odstavce 4~~ **podle odstavce 6** s cílem

- a) dosažení vynucení povinnosti uložené soudním rozhodnutím a
- b) působit na povinného, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil dobrovolně.

~~(6)~~**(8)** Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny dítěti poskytnout potřebné vysvětlení nastalé situace, a to způsobem odpovídajícím jeho věku a rozumové vyspělosti, nevylučují-li to okolnosti případu.

~~(7)~~**(9)** Za součinnost ~~podle odstavce 4~~ **podle odstavce 6** se považuje též poskytnutí nebo zprostředkování odborné pomoci dítěte, popřípadě jeho rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

~~(8)~~**(10)** Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny při provádění výkonu rozhodnutí postupovat s maximální možnou rychlostí.

§ 18

Vyjádření podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾ podává soudu v řízení o svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo o osvojení dítěte krajský úřad, jestliže zprostředkoval svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo osvojení dítěte (§ 24), ~~nebo ministerstvo, jestliže zprostředkovalo svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo osvojení dítěte (§ 24a);~~ v ostatních případech podává toto vyjádření obecní úřad obce s rozšířenou působností.

HLAVA III

ČINNOST ORGÁNŮ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY PŘI SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO VÝCHOVY JINÝCH FYZICKÝCH OSOB NEŽ RODIČŮ

§ 19

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhoduje o svěřeni dítěte

a) do péče budoucích osvojitelů,¹⁷⁾ je-li dítě v ústavu nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc z rozhodnutí soudu nebo z vůle rodičů, nejde-li o případ uvedený v odstavci 2,

b) do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem,¹⁸⁾ je-li dítě v ústavu nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc z rozhodnutí soudu nebo se souhlasem rodičů;

o svěřeni dítěte zašle informaci příslušnému soudu do 15 dnů ode dne rozhodnutí. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je oprávněn rozhodovat o svěřeni dítěte do péče budoucího osvojitele nebo do péče budoucího pěstouna, nejde-li o případ uvedený v § 20 odst. 3, pouze tomu žadateli, který je uveden v oznámení krajského úřadu ~~nebo ministerstva~~ podle § 24 odst. 3 ~~nebo § 24a odst. 4.~~

(2) Úřad rozhoduje o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů,¹⁹⁾ jde-li o osvojení dítěte do ciziny nebo z ciziny.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností přijímá písemný souhlas rodiče k osvojení dítěte.²⁰⁾

(4) Je-li svěřeno dítě do pěstounské péče nebo převzato budoucím pěstounem na základě rozhodnutí podle odstavce 1 písm. b), podává ~~organ státní sociální podpory, který~~ **krajská pobočka Úřadu práce, která** poskytuje příspěvek na úhradu potřeb dítěte ~~podle zvláštního právního předpisu~~^{20a)} návrh soudu na stanovení výživného na toto dítě, a pokud povinná fyzická osoba neplatí stanovené výživné, podává návrh na výkon rozhodnutí.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo Úřad mohou kdykoli v době, po kterou je dítě svěřeno do výchovy jiných fyzických osob než rodičů rozhodnutím podle odstavců 1 a 2, ověřit, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro svěřeni dítěte do výchovy jiných fyzických osob než rodičů nebo pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, zejména zda jsou rodiče nebo jiné osoby dítěti blízké schopny a ochotny převzít dítě do své péče. Zjistí-li takové skutečnosti, provedou nové řízení. V případě, že došlo ke svěřeni dítěte po předchozím zprostředkování krajským úřadem, oznámí zahájení řízení krajskému úřadu.

~~(5)~~**(6) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiných fyzických osob než rodičů; přitom jsou zaměstnanci obce s rozšířenou působností**

zařazení do obecního úřadu povinni navštěvovat rodinu, kde dítě žije, popřípadě jiné prostředí, kde se dítě zdržuje, nejméně jednou za 3 měsíce v období prvních 6 měsíců péče nahrazující péči rodičů, a poté v souladu se zájmy dítěte podle potřeby, nejméně však jednou za 6 měsíců, a to na základě zvláštního oprávnění vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v němž je uvedeno jméno a příjmení zaměstnance, jeho další osobní údaje a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

^{20a)} ~~§ 37 a 38 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.~~

HLAVA IV

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ OSVOJENÍ A PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 19a

(1) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče spočívá

- a) ve vyhledávání dětí uvedených v § 2 odst. 2 ~~vhodných k osvojení nebo ke svěření do pěstounské péče, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení,~~
- b) ve vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny,
- c) v odborné přípravě fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny,
- d) ve výběru určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává, a v zajištění osobního seznámení se dítěte s touto osobou.

(2) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) nesmí provádět jiné orgány, právnické nebo fyzické osoby, než jsou orgány sociálně-právní ochrany uvedené v § 4 odst. 1.

§ 20

Zprostředkování osvojení a pěstounské péče orgány sociálně-právní ochrany

(1) Osvojení nebo pěstounská péče v České republice a osvojení dětí z ciziny do České republiky se zprostředkuje jen na žádost fyzické osoby, která má zájem osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče (dále jen „žadatel“). Žádost občana České republiky nebo cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾ nebo který má na území České republiky povolen trvalý pobyt anebo který podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky^{1a)} přechodně pobývá na území České republiky nepřetržitě po dobu nejméně 365 dnů, se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Zprostředkování

- a) osvojení a svěřeni dítěte do pěstounské péče v České republice zajišťují krajské úřady a ~~ministerstvo,~~

b) osvojení dětí z České republiky do ciziny nebo dětí z ciziny do České republiky zajišťuje Úřad.

(3) Zprostředkování

- a) osvojení se neprovádí v případě,
1. že rodiče dali souhlas k osvojení dítěte předem ve vztahu k určitým osvojitelům, nebo
 2. podal-li návrh na osvojení manžel rodiče dítěte nebo pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojiteli dítěte;
- b) pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěřením dítěte do pěstounské péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo fyzická osoba blízká dítěti nebo jeho rodině.

⁵⁷⁾ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.**

§ 21

Postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností při zprostředkování osvojení a pěstounské péče

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vyhledává děti uvedené v § 19a odst. 1 a fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny; ~~vhodné děti~~ **tyto děti** a osoby může vyhledávat a doporučit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností také obec a pověřené osoby.

(2) V žádosti o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podané obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností žadatel uvede údaje a připojí doklady uvedené v odstavci 5 písm. a) potřebné pro vedení spisové dokumentace.

(3) Po obdržení žádosti obecní úřad obce s rozšířenou působností žádost na základě údajů v ní uvedených a připojených dokladů posoudí a žádost zamítne, pokud

- a) nejsou splněny podmínky uvedené v § 20 odst. 1 a 3, nebo
- b) zjistí, že osoba, která žádá o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče dítěte s obvyklým bydlištěm v České republice, splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se nachází mimo území České republiky; zároveň jí sdělí, že žádost musí podat příslušnému orgánu státu, ve kterém má obvyklé bydliště.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o dítěti uvedeném v § 19a odst. 1; spisová dokumentace obsahuje

- a) osobní údaje,
- b) doklad o státním občanství,²¹⁾ o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo o hlášení k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu¹⁾ upravujícího pobyt cizinců na území České republiky nebo doklad o oprávnění trvale pobývat na území České republiky podle zvláštního právního předpisu²⁾ anebo doklad o podání žádosti na zahájení řízení o udělení azylu,
- c) údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů,

- d) doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení podle zvláštního právního předpisu,²²⁾
- e) rozhodnutí příslušných orgánů o výchově dítěte, bylo-li vydáno,
- f) zprávu o zdravotním stavu a vývoji dítěte.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o žadateli; spisová dokumentace obsahuje

- a) žádost, v níž jsou obsaženy žadatelovy osobní údaje, jimiž jsou jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu;
- b) doklad o státním občanství nebo o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo o ~~hlášení k~~ **nepřetržitěm přechodném** pobytu na území České republiky po dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky; **jde-li o občana Evropské unie, je možné po žadateli požadovat rovněž předložení jiného dokladu, na základě kterého lze prokázat, že se tento žadatel zdržuje nepřetržitě na území České republiky nejméně po dobu 365 dnů, nejde-li o cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropských unie⁵⁷⁾;**
- c) opis z evidence Rejstříku trestů²³⁾ vyžádaný obecním úřadem obce s rozšířenou působností; žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup;
- d) doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydaný ve státech, ve kterých se žadatel zdržoval nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti; ustanovení § 27 odst. 3 se použije obdobně;**
- ~~d)~~**(e)** zprávu o zdravotním stavu předloženou žadatelem;
- ~~e)~~**(f)** údaje o ekonomických a sociálních poměrech;
- ~~f)~~**(g)** písemné vyjádření žadatele, zda
 1. souhlasí s tím, aby po uplynutí lhůty uvedené ~~v § 23 odst. 3~~ **v § 22 odst. 8 písm. b)** byl zařazen také do evidence Úřadu pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny,
 2. žádá výlučně o osvojení dítěte z ciziny;
- ~~g)~~**(h)** písemný souhlas s tím, že orgán sociálně-právní ochrany zprostředkující osvojení nebo pěstounskou péči je oprávněn
 1. zjišťovat další údaje potřebné pro zprostředkování, zejména o tom, zda způsobem života bude žadatel zajišťovat pro dítě vhodné výchovné prostředí,
 2. kdykoliv zjistit, zda nedošlo ke změně rozhodných skutečností uvedených ve spisové dokumentaci;
- ~~h)~~**(i)** písemný souhlas s účastí na přípravě fyzických osob k přijetí dítěte do rodiny;
- ~~i)~~**(j)** stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče;
- ~~j)~~**(k)** ~~stanovisko zřizovatele zařízení pro výkon pěstounské péče (§ 44), vyžadované obecním úřadem obce s rozšířenou působností, podává-li žádost o zařazení do evidence žadatelů o~~

~~zprostředkování pěstounské péče fyzická osoba, která vykonává pěstounskou péči v zařízení pro výkon pěstounské péče.~~

k) vyjádření obecního úřadu, krajského úřadu, pověřené osoby nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který není příslušný k vedení spisové dokumentace o žadateli, pokud s nimi žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče.

(6) Obecní úřad obce s rozšířenou působností postupuje kopii spisové dokumentace o dítěti uvedeném v § 19a odst. 1 a spisové dokumentace o žadateli neprodleně krajskému úřadu.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o zastavení řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, jestliže osoba, která o zprostředkování žádala,

- a) vezme svou žádost zpět před postoupením spisové dokumentace krajskému úřadu, nebo
- b) ani na výzvu obecního úřadu obce s rozšířenou působností nesdělí údaje a nedoloží doklady potřebné pro vedení spisové dokumentace.

§ 22

Vedení evidence pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče krajským úřadem

(1) Krajský úřad vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí uvedených v § 19a odst. 1 (dále jen "evidence dětí") a evidenci žadatelů vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny (dále jen "evidence žadatelů").

(2) Evidence dětí obsahuje

- a) kopii spisové dokumentace podle § 21 odst. 4;
- b) odborné posouzení podle § 27, je-li ho třeba s ohledem na
 1. věk dítěte,
 2. stanovisko odborného lékaře, nebo
 3. jiné vážné skutečnosti;
- c) vyjádření dítěte zajištěné krajským úřadem (§ 8 odst. 2);
- d) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(3) Evidence žadatelů obsahuje

- a) kopii spisové dokumentace podle § 21 odst. 5,
- b) odborné posouzení podle § 27,
- c) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(4) Pokud žadatel chce osvojit výlučně dítě z ciziny [~~§ 21 odst. 5 písm. f) bod 2]~~ **[§ 21 odst. 5 písm. g) bod 2]**, krajský úřad provede odborné posouzení podle § 27 a neprodleně zašle kopii údajů obsažených v evidenci žadatelů Úřadu k zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení z ciziny.

(5) Krajský úřad řízení o zařazení žadatele do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

~~a) přerušit na základě žádosti žadatele, a to na nezbytně nutnou dobu, odpovídající důvodům, které žadatel v žádosti o přerušení uvedl,~~

~~b) a) přerušit, je-li proti žadateli nebo proti jeho manželovi, druhovi, dítěti nebo jiné osobě tvořící s žadatelem společnou domácnost^{9b)} vedeno trestní řízení pro trestný čin směřující proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte, nebo pro jiný trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost žadatele k řádné výchově dítěte, a to až do vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení,~~

~~e) b) může přerušit, zjistí-li na straně žadatele důvody bránící jeho odbornému posouzení podle § 27, a to na nezbytně nutnou dobu.~~

(6) Krajský úřad rozhoduje o zařazení žadatele do evidence žadatelů neprodleně po odborném posouzení žadatele podle § 27. **Pokud krajský úřad v průběhu řízení zjistí závažné důvody, pro které nelze žadatele zařadit do evidence žadatelů, může rozhodnout o zamítnutí žádosti i před provedením odborného posouzení žadatele v rozsahu stanoveném v § 27.** V rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů krajský úřad stanoví žadateli povinnost hlásit krajskému úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče do 15 dnů ode dne jejich vzniku.

(7) Krajský úřad oznámí, zda byl žadatel zařazen do evidence žadatelů,

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

~~b) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v § 21 odst. 5 písm. j) s výjimkou případu, kdy zřizovatelem je obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde tento žadatel žádal o zprostředkování pěstounské péče,~~

b) obecnímu úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu nebo pověřené osobě, s nimiž žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, s výjimkou případu, kdy žadatel uzavřel dohodu s krajským úřadem, který rozhodl o zařazení žadatele do evidence žadatelů,

a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů.

~~(8) Jestliže krajský úřad nezprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči~~

~~a) do 3 kalendářních měsíců od zařazení dítěte do evidence dětí, nebo~~

~~b) do 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů, zašle kopii údajů z těchto evidencí do 15 dnů od skončení uvedené lhůty ministerstvu pro zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče ministerstvem.~~

~~(9) Krajský úřad zašle oznámení~~

~~a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností o zaslání kopie údajů~~
~~1. z evidence dětí a evidence žadatelů ministerstvu podle odstavce 8,~~
~~2. obsažených v evidenci žadatelů Úřadu podle odstavce 4,~~

~~b) žadateli o zaslání kopie údajů z evidence žadatelů ministerstvu,~~

a to do 15 dnů ode dne odeslání těchto kopií.

(8) Jestliže krajský úřad nezprostředkuje osvojení

a) do 6 kalendářních měsíců ode dne zařazení dítěte do evidence dětí, nebo

b) do 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů, zpřístupní údaje z těchto evidencí Úřadu pro zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině a současně zašle oznámení o těchto skutečnostech obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(9) Krajský úřad postupuje

a) podle odstavce 8 písm. a) pouze tehdy, pokud je ze všech okolností zřejmé, že dítěti nelze zprostředkovat pěstounskou péči ani osvojení v České republice, nebo nelze předpokládat, že by v budoucnu mohla převzít dítě do péče osoba dítěti příbuzná nebo jemu blízká; tyto skutečnosti je krajský úřad povinen odůvodnit, nebo

b) podle odstavce 8 písm. b) pouze tehdy, pokud žadatel vyjádřil souhlas podle § 21 odst. 5 písm. g) bodu 1.

(10) Krajský úřad může zjistit kdykoliv v době, kdy je dítě vedeno v evidenci dětí nebo žadatel zařazen do evidence žadatelů, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, zejména je oprávněno provést nové odborné posouzení dítěte nebo žadatele podle § 27.

~~§ 23~~

~~**Vedení evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče ministerstvem**~~

~~———— (1) Ministerstvo vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí a evidenci žadatelů. Ministerstvo zařazuje dítě do evidence dětí a žadatele do evidence žadatelů na základě údajů zaslaných ministerstvu krajským úřadem podle § 22 odst. 8, a to do 3 dnů ode dne, kdy obdrželo údaje od krajského úřadu.~~

~~———— (2) Evidence dětí a evidence žadatelů vedené ministerstvem obsahují údaje uvedené v § 22 odst. 2 a 3.~~

~~———— (3) Jestliže ministerstvo nezprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči~~

~~a) do 3 kalendářních měsíců od zařazení dítěte do evidence dětí vedené ministerstvem, nebo~~

~~b) do 6 kalendářních měsíců od zařazení žadatele do evidence žadatelů vedené ministerstvem,~~

~~———— postoupí kopii údajů z těchto evidencí Úřadu pro zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině. Údaje o žadateli zašle ministerstvo Úřadu, jen pokud žadatel vyjádřil souhlas podle § 21 odst. 5 písm. f) bodu 1. O postoupení kopií z uvedených evidencí Úřadu informuje ministerstvo krajský úřad, a to do 3 dnů ode dne jejich postoupení.~~

~~———— (4) Ministerstvo vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i poté, kdy postoupilo kopii údajů z těchto evidencí podle odstavce 3 Úřadu.~~

§ 24

Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče krajským úřadem

(1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vyhledává krajský úřad pro děti vedené v evidenci tohoto krajského úřadu žadatele z evidence žadatelů vedené tímto krajským úřadem a z evidence žadatelů vedené ~~ministerstvem jiným krajským úřadem~~. Krajský úřad při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče přihlíží k doporučení poradního sboru uvedeného v § 38a.

~~(2) Zjistí-li krajský úřad, že v evidenci žadatelů, kterou vede, nebo v evidenci žadatelů, kterou vede ministerstvo, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, oznámí písemně tuto skutečnost neprodleně~~

~~a) žadateli,~~

~~b) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v § 21 odst. 5 písm. j),~~

~~c) ministerstvu, jde-li o žadatele vedeného v evidenci žadatelů ministerstva,~~

~~d) Úřadu, jde-li o žadatele, který je i v evidenci vedené Úřadem,~~

~~e) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.~~

(2) Zjistí-li krajský úřad, že v jím vedené evidenci žadatelů, nebo v evidenci žadatelů, kterou vede jiný krajský úřad, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, oznámí písemně tuto skutečnost

a) žadateli,

b) jinému krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo pověřené osobě, pokud s nimi žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče,

c) Úřadu, jde-li o dítě, které je i v evidenci dětí vedené Úřadem,

d) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato povinnost splněna oznámením podle písmene b).

(3) Na základě písemného oznámení krajského úřadu podle odstavce 2 písm. a) má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Žadatel má možnost seznámit se s dítětem a podat žádost o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů nebo do péče budoucích pěstounů nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno písemné oznámení krajského úřadu podle odstavce 2; **tuto lhůtu může krajský úřad v odůvodněných případech prodloužit, nejvýše však o 30 dnů.**

~~(4) Krajský úřad může dávat ministerstvu podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče i v případech, kdy jde o děti, které jsou v evidenci dětí vedené ministerstvem. Ministerstvo je povinno se těmito podněty zabývat. Věty první a druhá platí obdobně, jde-li o dítě v evidenci dětí vedené Úřadem.~~

(4) Krajský úřad může dávat podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče i v případech, kdy jde o děti, které jsou v evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem; tento jiný krajský úřad nebo Úřad jsou povinny se těmito podněty zabývat.

~~§ 24a~~

~~Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče ministerstvem~~

~~———— (1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vyhledává ministerstvo pro~~

~~děti vedené v evidenci ministerstva žadatele z evidence žadatelů vedené ministerstvem. Ministerstvo při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče přihlíží k doporučení poradního sboru uvedeného v § 38b.~~

~~—— (2) Zjistí-li ministerstvo, že v evidenci žadatelů, kterou vede, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto ministerstvem, oznámí písemně tuto skutečnost~~

~~a) žadateli,~~

~~b) krajskému úřadu,~~

~~e) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v § 21 odst. 5 písm. j),~~

~~d) Úřadu, jde-li o žadatele, který je v evidenci vedené Úřadem,~~

~~e) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.~~

~~—— (3) Ministerstvo vyznačí neprodleně v evidenci žadatelů, kterou vede, den, ve kterém bylo žadateli zasláno oznámení podle odstavce 2 písm. a) o tom, že je vhodným osvojitelem nebo pěstounem.~~

~~—— (4) Na základě oznámení ministerstva podle odstavce 2 písm. a) má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Ustanovení § 24 odst. 3 věta druhá platí obdobně.~~

~~—— (5) Jestliže ministerstvo zprostředkovalo osvojení dítěte nebo svěřeni dítěte do pěstounské péče, které je v evidenci vedené ministerstvem, a současně je toto dítě vedeno i v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny, je ministerstvo povinno oznámit tuto skutečnost neprodleně Úřadu.~~

~~—— (6) Pro odborné posuzování platí § 22 odst. 10 obdobně.~~

§ 24b

Přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče krajským úřadem nebo ministerstvem

(1) Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se přeruší, jestliže

a) žadatel písemně o takové přerušení požádá, a to po dobu, kterou v žádosti označí, nebo

b) žadateli bylo krajským úřadem podle § 24 odst. 2 ~~nebo ministerstvem podle § 24a odst. 2~~ písemně oznámeno, že v evidenci dětí je dítě, pro něž je vhodným osvojitelem nebo pěstounem, a to po dobu ode dne odeslání uvedeného písemného oznámení do dne, do něhož trvá zprostředkování krajským úřadem podle § 24 odst. 3 ~~nebo ministerstvem podle § 24a odst. 4,~~ anebo do dne, kdy došlo k rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče podle písmena c), nebo

c) na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností bylo dítě svěřeno do péče budoucího osvojitele nebo do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání této péče, nebo

d) krajský úřad v době, kdy žadateli zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči podle § 24, ~~nebo ministerstvo v době, kdy žadateli zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči podle § 24a, zjistí podle § 22 odst. 10 závažné skutečnosti, které jsou překážkou zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče na přechodnou dobu.~~

~~(2) Doba přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se nezapočítává do lhůt uvedených v § 22 odst. 8 a § 23 odst. 3. O přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) vydá krajský úřad, jestliže přerušil zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, nebo ministerstvo, jestliže přerušilo zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, rozhodnutí.~~

~~—— (3) Žadatel je povinen v žádosti uvedené v odstavci 1 písm. a) uvést důvod, pro který žádá přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Je-li žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené krajským úřadem, zasílá žádost krajskému úřadu. Je-li žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené ministerstvem, popřípadě je-li současně zařazen i do evidence pro zprostředkování osvojení dítěte z ciziny vedené Úřadem, je povinen zaslat žádost současně každému z orgánů, které tyto evidence vedou.~~

(2) O přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) vydá krajský úřad rozhodnutí. Doba přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se nezapočítává do lhůt uvedených v § 22 odst. 8.

(3) Žadatel je povinen v žádosti uvedené v odstavci 1 písm. a) uvést důvod, pro který žádá o přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Žadatel zasílá žádost krajskému úřadu. V případě přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče oznámí krajský úřad tuto skutečnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a Úřadu, jde-li o žadatele vedené Úřadem, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne podání žádosti, nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů nebo do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem, je povinen pro účely přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče neprodleně oznámit

a) obecní úřad obce s rozšířenou působností krajskému úřadu,

~~b) krajský úřad bezprostředně poté, kdy mu toto datum sdělil obecní úřad obce s rozšířenou působností, ministerstvu nebo Úřadu, jsou-li dítě nebo žadatelé vedeni v evidenci ministerstva nebo Úřadu.~~

b) krajský úřad bezodkladně poté, kdy mu toto datum sdělil obecní úřad obce s rozšířenou působností, Úřadu, jsou-li děti nebo žadatelé vedeni v evidenci Úřadu.

§ 24c

Vyřazení z evidence dětí nebo evidence žadatelů vedené krajským úřadem

(1) Krajský úřad

a) vyřadí dítě z jím vedené evidence dětí

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, **nebo**

2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči, **nebo**

3. po uplynutí lhůty stanovené v § 22 odst. 8 písm. a) a zaslání kopie údajů z evidence dětí ministerstvu,

b) vyřadí žadatele z jím vedené evidence žadatelů

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, pokud žadatel nežadá o osvojení dalšího dítěte nebo o svěřeni dalšího dítěte do pěstounské péče,
2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze žadateli zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči,
3. poruší-li žadatel závažným způsobem povinnost sdělovat změny v údajích rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, **nebo**
4. požádá-li o to žadatel, **nebo**
5. ~~po uplynutí lhůty stanovené v § 22 odst. 8 písm. b) a zaslání kopie údajů z evidence žadatelů ministerstvu,~~

c) může vyřadit žadatele z jím vedené evidence žadatelů, jestliže se bez vážného důvodu nezúčastnil přípravy k přijetí dítěte do rodiny, i když byl k účasti na této přípravě vyzván.

(2) O vyřazení žadatele z evidence žadatelů vydá krajský úřad rozhodnutí jen v případech uvedených v odstavci 1 písm. b) ~~bodech 2 a 3~~ **bodů 2** a odstavci 1 písm. c). V ostatních případech krajský úřad žadatelům vyřazení z evidence písemně oznámí.

~~(3) Krajský úřad zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů oznámení o tomto vyřazení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o žadatele uvedeného v § 21 odst. 5 písm. j), též zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, s výjimkou případu, kdy zřizovatelem je obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde žadatel žádal o zprostředkování pěstounské péče.~~

(3) Krajský úřad zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů oznámení o tomto vyřazení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému krajskému úřadu, obecnímu úřadu nebo pověřené osobě uvedené v § 21 odst. 5 písm. k).

~~(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče je povinen pro účely vyřazení žadatele z evidence oznámit~~

~~-
a) obecní úřad obce s rozšířenou působností krajskému úřadu;~~

~~-
b) krajský úřad bezprostředně poté, kdy mu toto datum sdělil obecní úřad obce s rozšířenou působností, ministerstvu, jsou-li dítě nebo žadatel vedeni v evidenci ministerstva.~~

(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen pro účely vyřazení žadatele z evidence oznámit krajskému úřadu.

~~§ 24d~~

~~Vyřazení z evidence dětí nebo evidence žadatelů vedené ministerstvem~~

~~——(1) Ministerstvo~~

~~a) vyřadí dítě z jím vedené evidence dětí z důvodů uvedených v § 24c odst. 1 písm. a) bodech 1 a 2,~~

~~b) vyřadí žadatele z jím vedené evidence žadatelů z důvodů uvedených v § 24c odst. 1 písm. b) bodech 1 až 4,~~

~~e) může vyřadit žadatele z jím vedené evidence žadatelů z důvodu uvedeného v § 24c odst. 1 písm. e).~~

~~—— (2) O vydání rozhodnutí ministerstva o vyřazení žadatele z evidence žadatelů platí § 24e odst. 2 obdobně.~~

~~—— (3) Ministerstvo zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů písemné oznámení o tomto vyřazení~~

~~a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,~~

~~b) krajskému úřadu,~~

~~e) Úřadu, pokud je žadatel veden i v evidenci podle § 25 odst. 1,~~

~~d) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v § 21 odst. 5 písm. j) s výjimkou případu, kdy zřizovatelem je obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde žadatel o zprostředkování pěstounské péče požádal.~~

~~—— (4) Ministerstvo oznámí Úřadu vyřazení dítěte z evidence dětí a důvod tohoto vyřazení, jde-li o dítě, které je vedeno v evidenci podle § 25 odst. 2. Vyřazení dítěte z evidence dětí oznámí ministerstvo též krajskému úřadu.~~

§ 24d

Postup ministerstva při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

(1) Ministerstvo je oprávněno podávat podněty krajskému úřadu a Úřadu ke zprostředkování osvojení a pěstounské péče; krajský úřad nebo Úřad je povinen ministerstvo vyrozumět o tom, jak s podnětem naložil.

(2) Krajský úřad je povinen umožnit ministerstvu za účelem kontroly přístup do evidence dětí nebo evidence žadatelů pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče.

§ 25

Zprostředkování osvojení Úřadem

(1) Úřad vede pro účely zprostředkování osvojení evidenci

a) dětí uvedených v § 2 odst. 2 vhodných k osvojení v cizině,

b) dětí vhodných k osvojení v České republice, které nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu 1a) upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejsou oprávněny podle zvláštního právního předpisu 2) trvale pobývat na území České republiky,

c) žadatelů vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu b),

d) fyzických osob vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu a), pokud tyto osoby nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt ani nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu 1a) upravujícího pobyt cizinců na území České republiky.

(2) Děti uvedené

a) v odstavci 1 písm. a) jsou vedeny v evidenci na základě oznámení ~~ministerstva (§ 23 odst. 3)~~ **krajského úřadu (§ 22 odst. 8)**,

b) v odstavci 1 písm. b) jsou zařazovány do evidence na základě oznámení státních orgánů České republiky nebo státních orgánů nebo jiných organizací cizího státu řádně pověřených ve svém státě výkonem povinností při mezinárodním osvojení. Těmto orgánům nebo organizacím Úřad oznamuje zařazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) do evidence.

(3) Žadatelé uvedení v odstavci 1 písm. c) a fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. d) jsou zařazovány do evidence na základě rozhodnutí Úřadu. Do evidence nelze zařadit osobu vhodnou stát se osvojitelem dětí uvedených v odstavci 1 písm. b), jestliže sice splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se prokazatelně nachází mimo území České republiky.

(4) Úřad vyřadí z evidence

a) dítě, žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d), došlo-li ke zprostředkování osvojení, a to ke dni rozhodnutí o osvojení;

b) žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d),

1. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat,
2. poruší-li žadatel nebo uvedená osoba závažným způsobem povinnost sdělovat údaje rozhodné pro tuto evidenci, nebo
3. požádají-li o to žadatel nebo uvedená osoba;

c) dítě, požádají-li o to orgán nebo organizace uvedené v odstavci 2 písm. b).

(5) Úřad vydá rozhodnutí o vyřazení z evidence jen v případech žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d), nejde-li o vyřazení z evidence proto, že bylo rozhodnuto o osvojení. Úřad zasílá ~~ministerstvu~~ **krajskému úřadu** rozhodnutí o vyřazení žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d); oznámení o vyřazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) zasílá Úřad orgánům nebo organizacím uvedeným v odstavci 2 písm. b) a ministerstvu.

(6) Pro vedení evidence, jde-li o dítě uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo jde-li o osobu uvedenou v odstavci 1 písm. c), platí přiměřeně § 22 odst. 2, 3, 6 a 10.

(7) Úřad přeruší zprostředkování osvojení po doby uvedené v § 24b odst. 1, jde-li o děti, které jsou vedeny také v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny nebo evidenci dětí vhodných k osvojení v České republice [1 písm. a) a b)], nebo jde-li o žadatele uvedené v odstavci 1 písm. c).

(8) Pro účely vedení evidence Úřadem je krajský úřad povinen

a) na žádost Úřadu zjistit potřebné údaje a doplnit spisovou dokumentaci o dítěti vhodném k osvojení v cizině nebo o žadateli vhodném stát se osvojitelem dítěte z ciziny,

b) na žádost Úřadu prošetřit poměry, v nichž dítě žije, jde-li o dítě, které bylo v České republice osvojeno na základě zprostředkování osvojení z ciziny nebo které má být z ciziny osvojeno a nachází se v České republice v péči budoucích osvojitelů,

c) neprodleně oznámit Úřadu datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení dítěte.

(9) Osvojení dítěte do ciziny je Úřad povinen oznámit

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- b) matričnímu úřadu příslušnému podle zvláštního právního předpisu^{23a)},
- e) ~~krajskému úřadu a,~~
- c) krajskému úřadu, na základě jehož oznámení Úřad do evidence dítě zařadil.**
- d) ~~ministerstvu.~~

§ 27

Odborné posuzování pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče

(1) Odborné posouzení pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče zahrnuje

- a) posouzení dítěte a žadatele podle odstavce 2,
- b) zhodnocení přípravy k přijetí dítěte do rodiny, včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu (§ 11 odst. 2),
- c) vyjádření dětí žadatele k přijetí osvojovaného dítěte nebo dítěte svěřovaného do pěstounské péče do rodiny, jsou-li takového vyjádření schopny s ohledem na jejich věk a rozumovou vyspělost,
- d) posouzení schopnosti dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout dítě do rodiny,
- e) zjištění bezúhonnosti žadatele, jeho manžela, druhu, dítěte a jiné osoby tvořící s žadatelem společnou domácnost; za bezúhonného se pro tyto účely nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, který směřoval proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte, nebo pro jiný trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost žadatele k řádné výchově dítěte,
- f) u žadatelů o zařazení do evidence osob vhodných pro výkon pěstounské péče na přechodnou dobu posouzení schopnosti pečovat o děti vyžadující speciální péči a schopnost spolupráce s rodiči těchto dětí.

(2) Pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče se

- a) u dětí
 1. posuzuje úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků,
 2. posuzuje vhodnost náhradní rodinné péče a jejích forem;
- b) u žadatelů posuzuje charakteristika osobnosti, psychický stav, zdravotní stav, jenž zahrnuje posouzení, zda zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného a smyslového nebrání dlouhodobé péči o dítě, předpoklad vychovávat dítě, motivace, která vedla k žádosti o osvojení dítěte nebo k jeho svěřením do pěstounské péče, stabilita manželského vztahu a prostředí v rodině, popřípadě další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěřením do pěstounské péče.
Posouzení ~~ministerstva~~ **krajský úřad** provede do 30 dnů ode dne zjištění všech potřebných

skutečností.

(3) Za účelem zjištění bezúhonnosti podle odstavce 1 písm. e) si orgán sociálně-právní ochrany vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{28a)} opis z evidence Rejstříků trestů nebo doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydávaný ve státech, ve kterých se žadatel, jeho manžel, druh, dítě a jiné osoby tvořící s žadatelem společnou domácnost zdržovaly nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti; tyto doklady nesmí být starší než 3 měsíce. V případě, že cizí stát opis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad nevydává, odmítá jej žadateli vydat nebo je jeho opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou, může žadatel doklad takového státu nahradit svým čestným prohlášením. Žádost o opis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříků trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

~~(3)(4) Odborné posuzování provádí~~

~~a) krajský úřad, jde-li o děti nebo žadatele, které zařazuje do evidence dětí nebo žadatelů krajský úřad, a to před zařazením do takové evidence, nebo kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené krajským úřadem;~~

~~b) ministerstvo, jde-li o děti nebo žadatele, kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené ministerstvem.~~

(4) Odborné posuzování provádí krajský úřad, jde-li o děti nebo žadatele, které zařazuje do evidence dětí nebo žadatelů krajský úřad, a to před zařazením do takové evidence, nebo kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené krajským úřadem.

~~(4)(5) Ministerstvo a krajský úřad jsou oprávněny~~ **Krajský úřad je oprávněn** vyzvat žadatele a fyzické osoby uvedené v § 25 odst. 1 písm. d) k osobnímu jednání za účelem posouzení jejich předpokladů a skutečností rozhodných pro svěření dítěte. ~~Ministerstvo a krajský úřad přitom spolupracují~~ **Krajský úřad přitom spolupracuje** s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, obcemi, poskytovateli zdravotních služeb a školskými zařízeními i dalšími odbornými zařízeními, pověřenými osobami a s odborníky pro otázky výchovy a péče o dítě.

~~(5)(6) Zaměstnanci ministerstva a zaměstnanci kraje~~ **Zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu** mohou za účelem přípravy podkladů pro odborné posouzení podle odstavce 2 navštívit dítě nebo pozvat dítě k jednání, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem. Právnícké nebo fyzické osoby, u nichž se dítě nachází, jsou povinny ~~zaměstnanci ministerstva~~ tuto návštěvu, účast dítěte na uvedeném jednání a posouzení dítěte umožnit.

~~(6)(7) Pro zpracování vyjádření ministerstva a krajského úřadu podle § 18 platí odstavce 2 až 5 přiměřeně.~~

(8) Pro účely odvolacího řízení je ministerstvo oprávněno provést nové odborné posouzení žadatele.

HLAVA V

PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU

§ 27a

(1) Krajský úřad vede pro účely zajištění pěstounské péče pro dítě na přechodnou dobu podle zvláštního právního předpisu^{23b)} evidenci osob, které mohou pěstounskou péči po přechodnou dobu vykonávat. Do evidence se osoby zařazují na základě žádosti podané u obecního úřadu obce s

rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen po doplnění žádosti o údaje a doklady uvedené v odstavci 3 neprodleně žádost postoupit krajskému úřadu.

(2) Do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, se zařazují osoby, které na základě odborného posouzení mají předpoklady pro výkon takové péče o dítě, a to zejména z hlediska krátkodobosti takové péče a péče o dítě krátce po jeho narození.

(3) Evidence obsahuje

a) žadatelovy osobní údaje uvedené v § 21 odst. 5 písm. a),

b) doklady uvedené v ~~§ 21 odst. 5 písm. b) až e) a h)~~ **§ 21 odst. 5 písm. b) až f) a i)**,

c) písemný souhlas s tím, že krajský úřad je oprávněn kdykoliv

1. zjišťovat další údaje potřebné pro zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,
2. zjišťovat, zda nedošlo ke změně skutečností uvedených v žádosti,

d) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zařazení žadatele do evidence,

e) stejnopis správního rozhodnutí podle § 47b odst. 4 s vyznačením právní moci nebo stejnopis dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 4.

(4) Odborné posouzení žadatele se provede na základě žádosti podané podle odstavce 3; pro odborné posouzení žadatele platí § 27 obdobně.

(5) Krajský úřad rozhodne o zařazení žadatele do evidence uvedené v odstavci 1 a o jeho vyřazení z této evidence nebo o tom, že žadatel do této evidence zařazen nebyl. Opis rozhodnutí uvedeného v předchozí větě zašle krajský úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. O vedení evidence o zařazení žadatele do evidence a o jeho vyřazení platí § 22 až 24c přiměřeně.

(6) Krajský úřad předá opis seznamu osob zařazených do evidence osob, které mohou po přechodnou dobu vykonávat pěstounskou péči, a to včetně údajů uvedených v odstavci 3, ~~ministerstvu a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu.~~ Krajský úřad je povinen tento seznam bezodkladně doplňovat na základě změn, ke kterým v evidenci podle odstavce 1 došlo, a toto doplnění sdělit také ministerstvu a uvedeným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností. **Krajský úřad sdělí na žádost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností bezodkladně charakteristiku a počet dětí, kterým jsou osoby v evidenci schopné poskytovat péči.**

(7) Soud může na návrh orgánu sociálně-právní ochrany svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám v evidenci, a to na

- a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,
- b) dobu, po jejímž uplynutí lze podle zákona o rodině dát souhlas rodiče s osvojením, nebo
- c) dobu do nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tom, že souhlasu rodičů k osvojení není třeba.

(8) Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, stále trvají. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě

svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7.

(9) Pěstounská péče na přechodnou dobu může trvat nejdéle 3 roky. To neplatí, pokud jsou do pěstounské péče téhož pěstouna svěřeni sourozenci dítěte, kteří byli do této péče svěřeni později, ne však na dobu delší, než po kterou má trvat pěstounská péče podle věty první u sourozence, který byl do pěstounské péče na přechodnou dobu témuž pěstounovi svěřen jako poslední.

HLAVA VI

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA A OCHRANNÁ VÝCHOVA

§ 29

Sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy,²⁶⁾ ~~v ústavech sociální péče²⁷⁾ v domovech pro osoby se zdravotním postižením~~ a v dětských domovech pro děti do 3 let věku²⁸⁾ a v obdobných ústavech (zařízeních), umožňují-li zvláštní právní předpisy, aby byly zřízeny právníky nebo fyzickými osobami, (dále jen "ústavní zařízení"); sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v ústavním zařízení, zjišťuje, jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči. Obecní úřad obce s rozšířenou působností působí k tomu, aby byli v ústavním zařízení sourozenci umístěni společně.

(2) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen

a) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,

b) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit rodiče dítěte, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,

c) navštívit dítě uvedené v § 10a odst. 1 bezodkladně poté, kdy se o něm dozví, a dále podle potřeb dítěte,

a to na základě zvláštního oprávnění vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul, zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je oprávněn hovořit s dítětem bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, a má právo nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

(4) Zjistí-li zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, že ústavní zařízení porušilo povinnosti vyplývající z tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a zřizovateli tohoto ústavního zařízení, popřípadě orgánu, který je zřizovateli nadřízen, a soudu, který nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu; tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

(5) Jestliže zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu oznámil porušení povinnosti ústavním zařízením, sleduje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, zda došlo k odstranění zjištěných nedostatků, a působí k přijetí potřebných opatření vedoucích k nápravě.

(6) Ústavní zařízení jsou povinna

- a) zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu obce s rozšířenou působností přístup do ústavního zařízení a poskytnout mu potřebné listiny, doklady nebo zprávy vztahující se k dítěti a jeho rodičům, pokud je ústavní zařízení má k dispozici,
- b) umožnit styk zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu obce s rozšířenou působností s dítětem, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,
- c) oznamovat neprodleně obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností děti, které přicházejí v úvahu jako vhodné k osvojení nebo ke svěření do pěstounské péče,
- d) odeslat neprodleně písemné podání dítěte adresované soudu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému státnímu orgánu nebo pověřené osobě bez kontroly jeho obsahu,
- e) vyžádat si písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností k pobytu dítěte podle § 30,
- f) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nadcházejícím propuštění dítěte z ústavního zařízení,
- g) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností a soud, který dítěti nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, o útěku dítěte z ústavního zařízení a o přemístění dítěte do jiného ústavního zařízení.

~~(7) Ústavní zařízení uvedené v odstavci 1 může navštívit také zaměstnanec kraje nebo ministerstva. Pro zaměstnance kraje nebo ministerstva platí obdobně odstavce 3 až 6 a pro povinnost mít zvláštní oprávnění k návštěvě ústavního zařízení platí obdobně odstavec 2. Oprávnění vydává, jde-li o zaměstnance kraje, krajský úřad, a jde-li o zaměstnance ministerstva, ministerstvo.~~

(7) Ústavní zařízení uvedené v odstavci 1 může navštívit také zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu nebo zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu. Pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu nebo zaměstnance státu zařazeného k výkonu práce v ministerstvu platí obdobně odstavce 3 až 6 a pro povinnost mít zvláštní oprávnění k návštěvě ústavního zařízení platí obdobně odstavec 2. Oprávnění vydává, jde-li o zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu, krajský úřad, a jde-li o zaměstnance státu zařazeného k výkonu práce v ministerstvu, ministerstvo.

²⁷⁾ ~~§ 73 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

~~— § 61 a následující vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.~~

§ 30

Pobyt dítěte mimo ústav

(1) Ředitel ústavního zařízení může jen po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností povolit dítěti, které je v ústavním zařízení umístěno na základě

předběžného opatření nebo rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nebo kterému byla na základě rozhodnutí soudu uložena ochranná výchova, pobyt u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob, a to nejvýše v rozsahu ~~14~~ **30** kalendářních dnů při prvním pobytu u těchto osob. Tato doba, s výjimkou případů, kdy byla na základě rozhodnutí soudu uložena ochranná výchova, může být prodloužena, jde-li o pobyt u těchto osob, na základě písemného souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Bylo-li dítě umístěno v takovém ústavním zařízení na základě žádosti rodičů nebo jiných zákonných zástupců, lze povolit takový pobyt u jiných fyzických osob jen po předchozím písemném souhlasu rodičů nebo jiných zákonných zástupců, pokud získání tohoto souhlasu nebrání vážná překážka.

(2) Písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle odstavce 1 musí obsahovat určení osob, u nichž bude dítě pobývat, délku pobytu dítěte mimo ústav, na kterou se souhlas vydává, a místo pobytu dítěte.

(3) Při vydávání písemného souhlasu s pobytem dítěte mimo ústav podle odstavce 1 obecní úřad obce s rozšířenou působností přihlíží zejména k rodinnému a sociálnímu prostředí, v němž bude dítě pobývat **a individuálnímu plánu ochrany dítěte, je-li zpracován**. V případě pobytu dítěte u jiných fyzických osob než rodičů, prarodičů nebo sourozenců, posuzuje se jejich bezúhonnost podle § 27 odst. 1 písm. e). Pro účely vydání souhlasu může obecní úřad obce s rozšířenou působností požádat krajský úřad o odborné posouzení fyzické osoby jiné než rodiče, u níž má dítě pobývat. Pro odborné posouzení platí § 27 přiměřeně. Za účelem doložení bezúhonnosti takové osoby si může obecní úřad obce s rozšířenou působností vyžádat podle zvláštního právního předpisu^{28a)} výpis z evidence Rejstříku trestů; o skutečnosti, že si vyžádal výpis z evidence Rejstříku trestů, tuto osobu bez zbytečného odkladu vyrozumí. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Krajský úřad je povinen odborné posouzení jiné fyzické osoby podle odstavce 3 provést.

(5) Je-li místo trvalého pobytu dítěte odlišné od místa trvalého pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob, u nichž má dítě pobývat, může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat písemný souhlas podle odstavce 1 jen na základě vyjádření jiného příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností [§ 61 odst. 3 písm. c)].

HLAVA VII

PÉČE O DĚTI VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU POZORNOST

§ 31

(1) Péče o děti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6 spočívá v poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního.

(2) Péče o děti uvedené zejména v § 6 písm. c) a d) je obecním úřadem obce s rozšířenou působností zabezpečována prostřednictvím sociální kurately pro děti a mládež (dále jen „sociální kuratela“); sociální kuratela spočívá v provádění opatření směřujících k odstranění, zmírnění nebo zamezení prohlubování anebo opakování poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje dítěte.

(3) Sociální kuratelu vykonává kurátor pro děti a mládež, který je zaměstnancem obce s rozšířenou působností zařazeným do obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Kurátor

pro děti a mládež se při výkonu sociální kurately prokazuje zvláštním oprávněním vydaným obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Zvláštní oprávnění musí obsahovat jméno, popřípadě jména a příjmení kurátora, titul, označení zaměstnavatele a vymezení činností, které může vykonávat.

§ 32

(1) Obecní úřad při péči o děti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6

- a) zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí,
- b) zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činností,
- c) sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí,
- d) věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní,
- e) zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí,
- f) nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem,
- g) spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při péči o děti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6

- a) působí proti opakovaným poruchám v chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti,
- b) upozorňuje krajské úřady na potřebu napomáhat dětem, které ukončily školní docházku, při získávání možnosti pokračovat v další přípravě na povolání, zejména jde-li o děti propuštěné z ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- c) spolupracuje s krajskými pobočkami Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání pro tyto děti,
- d) usměrňuje péči o tyto děti podle programů péče o problémové skupiny dětí zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníckými a fyzickými osobami,
- e) pomáhá dětem překonat problémy, které mohou vést k negativním projevům v jejich chování.

(3) Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu při péči o děti uvedené v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6

- a) jsou v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu,
- b) volí prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení,
- c) řeší problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.

(4) Sociální kuratela se zaměřuje zejména na

- a) analyzování situace v oblasti sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže a navrhování preventivních opatření,
- b) účast na přestupkovém řízení vedeném proti mladistvému v souladu se zákonem o přestupcích, trestním řízení vedeném proti mladistvému a řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,
- c) návštěvy dětí s nařízenou ústavní výchovou z důvodu závažných výchovných problémů, dětí s uloženou ochrannou výchovou, dětí vzatých do vazby a ve výkonu trestního opatření odnětí svobody a rovněž rodičů těchto dětí,
- d) spolupráci s příslušným střediskem Probační a mediační služby, a to zejména při zjišťování poměrů mladistvého pro účely trestního řízení a u dětí mladších 15 let pro účely řízení o činech jinak trestných, a při výkonu opatření uložených dítěti či mladistvému podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,
- e) pomoc dětem uvedeným v písmenu c) po propuštění z ochranné nebo ústavní výchovy a po propuštění z výkonu trestního opatření odnětí svobody s cílem působit k obnovení jejich narušených sociálních vztahů, jejich začlenění do rodinného a sociálního prostředí a k zamezení opakování protiprávní činnosti,
- f) zajištění návazné péče dětem uvedeným v písmenu c) i po dosažení zletilosti, zejména dojde-li k prodloužení ústavní nebo ochranné výchovy; při zajištění návazné péče je kurátor pro děti a mládež povinen spolupracovat zejména s obcemi v samostatné i přenesené působnosti, s krajskou pobočkou Úřadu práce, s poskytovateli sociálních služeb a zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

§ 34

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností spolupracuje s věznicemi³²⁾ při řešení sociálních a výchovných problémů dětí uvedených v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností se na žádost vyjadřuje podle zvláštního právního předpisu³³⁾

- a) k formě a obsahu přípravy dítěte na budoucí povolání zabezpečovaného věznicí,
- b) zda je ve prospěch dítěte, aby o něj odsouzená nebo obviněná žena ve věznici pečovala, a
- c) k prodloužení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody odsouzené ženě, je-li důvodem návštěva dítěte.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě,

- a) které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a projednat s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody,
- b) o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

(4) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu obce s rozšířenou působností je při návštěvě ve věznici oprávněn nahlížet do dokumentace vztahující se k přípravě odsouzeného mladistvého na budoucí povolání, k dítěti, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena, a k péči této ženy o dítě.

(5) Věznice³²⁾ jsou povinny zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu přístup do věznice, umožnit nahlížení do dokumentace podle odstavce 4 a umožnit styk tohoto zaměstnance s dítětem, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a s dítětem, o něž ve věznici pečuje žena odsouzená k trestu odnětí svobody nebo žena ve výkonu vazby. **Věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence jsou povinny informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nástupu dítěte do výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, a o tom, kdy bude dítě z výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo z výkonu zabezpečovací detence propuštěno.** Pro návštěvu zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu vydá tento orgán zaměstnanci zvláštní oprávnění, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul a zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

HLAVA VIII

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE VZTAHU K CIZINĚ

§ 35

(1) Úřad zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizině, jde-li o

- a) děti uvedené v § 2 odst. 2,
- b) děti, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,
- c) děti, které nejsou občany České republiky a nemají na jejím území povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani se na jejím území nezdržují, jestliže jejich rodiče nebo jiné fyzické osoby mající vůči těmto dětem vyživovací povinnost se zdržují v České republice.

(2) Při zajišťování sociálně-právní ochrany ve vztahu k cizině Úřad

- a) vykonává funkci přijímacího a odesílajícího orgánu a funkci ústředního orgánu při provádění mezinárodních smluv a pro účely prohlášení o vzájemnosti podle zvláštního právního předpisu^{33a)} a plní další povinnosti vyplývající pro Českou republiku z mezinárodních smluv týkajících se sociálně-právní ochrany dítěte³⁴⁾,
- b) vykonává funkci opatrovníka dítěte,
- c) vyžaduje od příslušných orgánů a dalších právnických a fyzických osob na žádost rodičů žijících v České republice nebo orgánů sociálně-právní ochrany zprávy o poměrech dětí, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,
- d) zprostředkuje zaslání osobních dokladů a jiných listin do ciziny a opatřuje doklady a jiné listiny z ciziny,
- e) spolupracuje se státními orgány nebo jinými organizacemi cizího státu obdobnými Úřadu, pokud jsou řádně pověřeny ve svém státě k činnostem sociálně-právní ochrany, a je-li to účelné, také s dalšími orgány, zařízeními a právnickými osobami,
- f) pomáhá pátrat po rodičích dítěte, pokud rodiče nebo jeden z nich žijí v cizině, **rodinných**

příslušnicích a osobách povinných výživou, zjišťovat majetkové a výdělkové poměry pro stanovení výživného, zprostředkovává podávání návrhů směřujících k zabezpečení plnění vyživovací povinnosti, a to zejména návrhů na úpravu vyživovací povinnosti, výchovy a určení otcovství,

g) pro účely osvojení v cizině a pro účely osvojení dítěte z ciziny zjišťuje, v jakém sociálním prostředí a v jakých rodinných poměrech dítě žije,

h) plní úkoly vyplývající ze zprostředkování osvojení a jedná s příslušnými orgány, fyzickými a právníckými osobami, vyžaduje-li to plnění úkolů vyplývajících pro Úřad z tohoto zákona,

i) dává souhlas k osvojení dítěte do ciziny,

j) pomáhá pátrat po rodinných příslušnicích dítěte, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu a na území České republiky se nachází bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě svého posledního bydliště^{34a)}.

k) spolupracuje ve věcech rodičovské zodpovědnosti podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství^{34c)},

l) plní úkoly ústředního orgánu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾,

m) zajišťuje překlady listin potřebných pro výkon působnosti v sociálně-právní ochraně podle mezinárodních smluv a přímo použitelných předpisů Evropské unie.

⁵⁸⁾ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

(3) K předání nebo předávání osobních údajů Úřadem do jiných států se nevyžaduje povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.^{34b)}

(4) Pro výkon působnosti Úřadu podle odstavce 2 písm. f) a l) jsou příslušné orgány a další fyzické a právnícké osoby podle exekučního řádu povinny poskytnout Úřadu v potřebném rozsahu požadovanou součinnost, přičemž platí přiměřeně ustanovení exekučního řádu⁵⁹⁾.

⁵⁹⁾ § 33 až 34 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 35a

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává zákonnému zástupci dítěte **nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte** pro účely uplatňování nároků dítěte na výživné vůči povinné osobě žijící v cizině potvrzení o tom, že dítě je naživu a nachází se v péči zákonného zástupce **nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte**; potvrzení vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost zákonného zástupce.

HLAVA X

KOMISE PRO SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANU DĚTÍ A PORADNÍ SBORY

§ 38

(1) Starosta obce s rozšířenou působností zřizuje jako zvláštní orgán obce³⁸⁾ komisi pro sociálně-právní ochranu dětí (dále jen "komise").

(2) Komise

a) rozhoduje o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany (§ 48 a 49), pokud právnická nebo fyzická osoba žádá pouze o pověření ke zřízení zařízení uvedeného v § 39 **odst. 1** písm. d), a o odnětí tohoto pověření (§ 50),

b) navrhuje a posuzuje předložené sociálně preventivní programy na ochranu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí a zajišťuje projednání jednotlivých případů týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí v komisi, za účelem navržení opatření k účinné pomoci dítěti a rodině,

c) doporučuje provést opatření, která by měla být uskutečněna v oblasti ochrany dětí před sociálně patologickými jevy, a připravuje programy péče o problémové skupiny dětí,

d) na žádost tajemníka obecního úřadu posuzuje jednotlivé případy provádění sociálně-právní ochrany a vydává k nim stanoviska,".

e) koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností,-

f) v rozsahu své působnosti podle písmen a) až e) pořádá případové konference.

(3) Starosta obce s rozšířenou působností jmenuje a odvolává předsedu komise, jeho zástupce a ostatní členy komise z členů obecních zastupitelstev a fyzických osob, které spolupůsobí při sociálně-právní ochraně, zejména pedagogických pracovníků, psychologů, zdravotnických pracovníků, zástupců pověřených osob (§ 48), občanských sdružení, církví a jiných právnických nebo fyzických osob. U předsedy komise se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Tajemníkem komise je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu na úseku sociálně-právní ochrany.

(4) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen předseda komise nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové komise. Komise se usnáší většinou hlasů členů přítomných na jednání komise. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise, a není-li přítomen předseda, rozhoduje hlas jeho zástupce.

(5) K jednání komise je možno podle potřeby přizvat

a) dítě, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem, spolu s rodiči nebo jinými fyzickými osobami odpovědnými za jeho výchovu;

b) rodiče dítěte nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte;

c) zástupce

1. poskytovatele zdravotních služeb, školy, kterou dítě navštěvuje, školského nebo ústavního

zařízení nebo jiného zařízení,

2. zaměstnavatele dítěte nebo právnické osoby, u které se dítě připravuje na budoucí povolání,
3. pověřených osob,
4. občanských sdružení, církví a dalších právnických osob;

d) fyzické osoby, pokud jsou

1. zřizovateli škol nebo jiných zařízení uvedených v písmenu c) bodu 1,
2. zaměstnavateli dětí nebo se u nich dítě připravuje na budoucí povolání,
3. pověřenými osobami;

e) soudce;

f) státní zástupce;

g) jiné fyzické osoby;

je-li to účelné k objasnění rozhodujících skutečností.

(6) Osoby uvedené v odstavci 5 písm. c) až g) se přizvou k jednání vždy, jestliže daly k tomuto jednání podnět.

(7) Účast členů komise a osob uvedených v odstavci 5 na jednání komise je jiným úkonem v obecném zájmu,³⁹⁾ při němž náleží členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 písm. c) až g) náhrada mzdy (platu). Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, přísluší náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena komise v jimi prokázané výši, nejvýše však **80 Kč 120 Kč** za hodinu nebo **680 Kč 1020 Kč** za jeden den. Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 náleží náhrada jízdních výdajů v prokázané výši; způsob dopravy určí předseda komise. Náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§ 38b

~~(1) Ministr práce a sociálních věcí zřizuje pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče poradní sbor. Poradní sbor doporučuje pro určité dítě vedené v evidenci ministerstva podle § 23 vhodné žadatele vedené v evidenci žadatelů podle § 23. Poradní sbor má nejméně 5 členů a je usnášení schopný, jestliže je přítomna nadpoloviční většina členů.~~

(1) Ministerstvo zřizuje k plnění úkolů ministerstva na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor. Poradní sbor má nejméně 5 členů a je usnášení schopný, jestliže je přítomna nadpoloviční většina členů.

(2) Ministr práce a sociálních věcí jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec ~~ministerstva~~ **státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu**, který vykonává činnost v oblasti sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru.

(3) Pro složení poradního sboru, jeho jednání a způsob usnášení platí § 38a odst. 3 obdobně. Pro účast členů na jednání poradního sboru platí § 38 odst. 5 obdobně a pro stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí ministerstvo.

ČÁST ČTVRTÁ

ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

~~§ 39~~

~~Zřizování zařízení sociálně-právní ochrany~~

~~———— (1) Obce a kraje mohou zřizovat~~

- ~~a) zařízení odborného poradenství pro péči o děti,~~
- ~~b) zařízení sociálně výchovné činnosti,~~
- ~~c) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,~~
- ~~d) výchovně rekreační tábory pro děti,~~
- ~~e) zařízení pro výkon pěstounské péče.~~

~~———— (2) Na zařízení sociálně právní ochrany uvedené v odstavci 1 zřízené kraji nebo obcemi se přiměřeně vztahují ustanovení § 49 odst. 2 písm. b) až f) a odst. 6 a 7.~~

~~———— (3) Obec je povinna ohlásit krajskému úřadu zřízení nebo zrušení zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a to do 15 dnů od jeho zřízení nebo zrušení. Krajský úřad je povinen sdělit ministerstvu do 15 dnů zřízení, popřípadě zrušení zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc krajem, a jde-li o zřízení nebo zrušení takového zařízení obcí, je povinen splnit tuto povinnost do 15 dnů ode dne, kdy mu obec tuto skutečnost oznámila.~~

§ 39

(1) Zařízeními sociálně-právní ochrany jsou

- a) zařízení odborného poradenství pro péči o děti,**
- b) zařízení sociálně výchovné činnosti,**
- c) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,**
- d) výchovně rekreační tábory pro děti.**

(2) Zařízení sociálně-právní ochrany mohou zřizovat fyzické osoby, právnické osoby nebo obce a kraje v samostatné působnosti na základě pověření k výkonu sociálně-právní ochrany podle § 49.

§ 41

Zařízení sociálně výchovné činnosti

Zařízení sociálně výchovné činnosti jsou určena zejména dětem uvedeným v ~~§ 6 odst. 1~~ **§ 6**; těmto dětem nabízí programy rozvíjení sociálních dovedností, výchovných činností a využití volného času.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotních služeb a v psychologické a jiné obdobné nutné péči.

(2) Dítě se umísťuje v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) na základě rozhodnutí soudu,
- b) na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, nebo
- d) požádá-li o to dítě.

(3) Počet dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesmí přesáhnout 24 dětí, a to i v případě, že toto zařízení je umístěno ve více budovách; tento počet dětí může být překročen jen v případě, že do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou svěřeni sourozenci.

(4) Jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může současně zajišťovat osobní péči nejvýše o 4 děti svěřené do péče zařízení.

(5) Délka pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může trvat nejdéle po dobu

- a) 3 měsíců od jeho umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte; v případě opakované žádosti zákonného zástupce o umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být dítě přijato do péče zařízení v délce dalších 3 měsíců jen s předchozím písemným souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností,**
- b) 6 měsíců, je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě žádosti dítěte, jestliže s pobytem dítěte vyslovil souhlas rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte; výjimečně lze tuto dobu prodloužit v případě, že si rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte prokazatelně upravují své poměry tak, aby mohli převzít dítě do osobní péče; celková doba nepřetržitého pobytu dítěte v zařízení nesmí přesáhnout dobu 12 měsíců,**
- c) stanovenou v rozhodnutí soudu o umístění dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.**

~~(3)~~**(6) Jde-li o dítě, které se umísťuje do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě skutečnosti uvedené v odstavci 2 písm. b) a d), je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen neprodleně podat návrh soudu na nařízení předběžného opatření, pokud nelze do doby, do níž musí o předběžném opatření rozhodnout soud^{39b)}, zajistit souhlas rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte s pobytem dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.**

~~(4)~~(7) Je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu,

- a) je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce,
- b) může být povolen pobyt dítěte mimo toto zařízení u rodičů nebo jiných fyzických osob ~~jen po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností~~ **obdobně podle § 30,**
- c) platí pro plnění povinností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc § 29 obdobně.

~~(5)~~(8) Dítě může být umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, jen jestliže byla mezi uvedeným zařízením a zákonným zástupcem dítěte uzavřena písemná dohoda, která obsahuje

- a) název zařízení, jeho adresu a adresu sídla jeho zřizovatele,
- b) jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, adresu místa trvalého pobytu dítěte, případně též jeho obvyklého bydliště,
- c) jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu, případně též obvyklého bydliště zákonných zástupců dítěte,
- d) údaje o zdravotním stavu dítěte a způsob zajištění zdravotních služeb,
- e) důvody pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- f) datum a čas dohodnutého přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- g) souhlas zákonného zástupce s tím, že při pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou se na pobyt dítěte vztahovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu tohoto zařízení,
- h) podmínky a způsob osobního, telefonického a písemného styku dítěte s dalšími osobami a vymezení okruhu těchto osob,
- i) způsob a výše úhrady příspěvku za pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše příspěvku může být sjednána nejvýše v částce uvedené v § 42c odst. 1 podle věku dítěte,
- j) podpis dohody zástupcem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a zákonným zástupcem dítěte.

~~(6)~~(9) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

~~(7)~~(10) V zařízení se poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených též v § 37 odst. 1, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření¹³⁾.

~~(8)~~(11) Zřizovatel zařízení je povinen vést evidenci dětí, které byly přijaty do zařízení, v níž musí být uvedeny

- a) datum přijetí dítěte do zařízení,
- b) jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
- c) datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
- d) záznam o splnění povinnosti stanovené v § 10 odst. 4 větě ~~druhé~~ **třetí**,
- e) datum a čas propuštění dítěte ze zařízení.

~~(9)~~**(12)** Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je při přijetí dítěte do tohoto zařízení povinno tuto skutečnost neprodleně ohlásit zřizovateli a příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany.

§ 42a

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) zabezpečuje plné přímé zaopatření dítěte v zařízení spočívající v poskytování ubytování, stravování a ošacení,
- b) poskytuje výchovnou péči,
- c) zajišťuje poskytnutí zdravotních služeb^{39c)},
- d) poskytuje poradenství dítěti, jeho rodičům nebo osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- e) zajišťuje pomoc při přípravě dětí na školní vyučování a doprovod dětí do školy,
- f) vytváří podmínky pro zájmovou činnost dětí,
- g) je povinno poskytovat dítěti odbornou péči prostřednictvím sociálního pracovníka a psychologa,
- h) je povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytnout této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajistit jim terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany,**
- ~~h)~~**i)** je povinno vydat vnitřní řád zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který vychází z vymezení činností zařízení tímto zákonem.

(2) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vede o dětech v tomto zařízení

- a) evidenci, která obsahuje
 1. jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
 2. datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
 3. adresu místa trvalého pobytu; není-li známa adresa místa trvalého pobytu, uvede se jiný údaj o místě pobytu dítěte před přijetím do zařízení,
 4. datum a čas přijetí dítěte do zařízení a datum jeho ukončení,

5. důvod přijetí dítěte do zařízení,

b) spisovou dokumentaci, která obsahuje

1. údaje uvedené v evidenci v písmenu a) bodech 1 až 5,
2. kopie rozhodnutí soudu o umístění dítěte v zařízení, žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností o umístění dítěte v zařízení, doklad o přijetí dítěte a písemnou dohodu podle § 42 odst. 5,
3. záznamy o spolupráci zařízení s orgány sociálně-právní ochrany, s dalšími orgány, právníckými i fyzickými osobami,
4. záznamy o pomoci a léčbě poskytnuté dítěti, o přijatých opatřeních ve vztahu k dítěti, o poskytnuté lékařské péči a jejich důvodech,
5. kopie hlášení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností o tom, že dítě pobývá v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
6. další údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany.

(3) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je

a) oprávněn

1. zakázat nebo přerušit návštěvu rodičů nebo jiných osob v zařízení v případě jejich nevhodného chování, které by nepříznivě působilo na výchovu dětí, jde-li o děti umístěné v zařízení na základě rozhodnutí soudu,
2. být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky dítětem, pokud je důvodné podezření, že zásilka má z výchovného hlediska závadný obsah nebo by mohla ohrozit zdraví či bezpečnost dětí, a uschovat ji na dobu omezenou dnem propuštění dítěte ze zařízení, a provést o tom záznam do spisové dokumentace o dítěti,
3. převzít od dítěte do dočasné úschovy finanční hotovost a předměty ohrožující výchovu, zdraví či bezpečnost dětí a v odůvodněných případech i cenné předměty; písemný zápis o převzetí a jeho důvodech ověřený ředitelem, dalším odborným pracovníkem zařízení a dítětem je založen do spisové dokumentace o dítěti,
4. povolit dětem umístěným podle § 42 odst. 2 písm. b) cestovat bez dozoru mimo zařízení do místa pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob,
5. zastoupit dítě v běžných záležitostech, a pokud jeho zákonní zástupci neplní své povinnosti nebo nejeví o dítě zájem, je oprávněn zastoupit dítě i v zásadních věcech, vyžaduje-li to zájem dítěte,
6. nařídit vyšetření dítěte, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

b) povinen

1. seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi,
2. předat dítě podle rozhodnutí příslušného orgánu do péče budoucího osvojitele nebo pěstouna,
3. dát příslušnému soudu podnět ke zrušení umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, pokud pominuly důvody pro další pobyt dítěte v tomto zařízení, a vyrozumět o tom příslušný orgán sociálně-právní ochrany,
4. dát příslušnému soudu podnět k úpravě styku rodičů nebo jiných osob s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, vyžaduje-li to zájem dítěte, a vyrozumět o tom příslušný orgán sociálně-právní ochrany,
5. podávat informace o dítěti zákonným zástupcům, jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte nebo orgánům sociálně-právní ochrany na jejich žádost,
6. projednat předem opatření zásadní důležitosti s dítětem, s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti, a se zákonnými zástupci dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení, a bezodkladně je informovat o provedeném opatření; nejsou-li zákonní zástupci dosažitelní, dát soudu podnět k ustanovení opatrovníka,
7. propustit dítě poté, co se dozvěděl o rozhodnutí soudu, kterým bylo zrušeno svěřením dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ne však dříve, než dítě převezme osoba

odpovědná za jeho výchovu.

(4) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy sociálně-právní ochrany, pokud jde o zamítnutí žádosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte o povolení pobytu mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Nadřízeným správním orgánem ředitele je krajský úřad, v jehož obvodu se nachází adresa sídla zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Odvolání proti rozhodnutí ředitele nemá odkladný účinek.

(5) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen určit zástupce ředitele, který má, v případě, že zastupuje ředitele, oprávnění a povinnosti podle odstavců 3 a 4.

~~(3)~~(6) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může vykonávat činnost jen v objektu nebo prostorách, které umožňují zajištění přijetí dítěte, ubytování a přípravu dětí na školní vyučování, stravování, zájmovou a další činnost ve volném čase.

(7) Přemístění dítěte umístěného v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do jiného takového zařízení je možné jen

- a) na základě rozhodnutí soudu, pokud bylo dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu, a po předchozím oznámení o přemístění příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany,
- b) s předchozím souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností a rodiče či jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud bylo dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno podle § 42 odst. 2 písm. b), nebo
- c) s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce dítěte, který uzavřel dohodu o umístění dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 7.

(8) Ustanovení odstavce 7 se nepoužije pouze v případě, že ve stávajícím zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc není možné zajistit péči o dítě z vážných provozních důvodů a přemístění dítěte nesnese odkladu. V tomto případě je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno bezodkladně oznámit přemístění dítěte a důvody, které vedly k přemístění dítěte, osobám, jejichž souhlasu je třeba k přemístění podle odstavce 7 písm. b) a c), příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo soudu, jenž má vydat rozhodnutí podle odstavce 7 písm. a). K přemístění dítěte do jiného zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 7 písm. a) je nutný souhlas příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí a návrh soudu na vydání nového rozhodnutí.

(9) Stejně podmínky jako pro přemístění dítěte do jiného zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovené v odstavcích 7 a 8 platí také v případě, že má dojít k přemístění dítěte do jiného pracoviště téhož zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

§ 42c

(1) Výše příspěvku činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, 0,8 nejvýše 1,6násobek částky životního minima osoby, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, stanovené pro toto dítě^{39f)}. Výši příspěvku v jednotlivých případech stanoví ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc rozhodnutím.

(2) Věk dítěte rozhodný podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)} pro stanovení částek podle odstavce 1 je věk, kterého dítě dosáhne v kalendářním měsíci, za který dávka náleží.

(3) Pokud se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyplácí přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu^{39d)}, snižuje se o jeho výši příspěvek podle odstavce 1.

(4) Výše příspěvku nezletilých matek umístěných společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc činí za kalendářní měsíc 10 % z výše rodičovského příspěvku poskytovaného podle zvláštního právního předpisu^{39e)}.

(5) Za období kratší než kalendářní měsíc se výše příspěvku stanoví podle počtu dnů. Denní úhrada nákladů činí jednu třicetinu výše příspěvku za kalendářní měsíc.

(6) Příspěvek se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 42d

(1) Příspěvek se na žádost osob uvedených v § 42b odst. 1 nebo z podnětu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc sníží nebo nevyžaduje, jestliže po zaplacení příspěvku by jejich příjem nebo příjem jejich rodiny poklesl pod částku ~~životního minima stanovenou zvláštním právním předpisem^{39f)}~~ **součet částky životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)} a částky normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře**. Příspěvek se rovněž nevyžaduje, jestliže osoba uvedená v § 42b odst. 1 nebo osoba s ní společně posuzovaná je příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g)}. Příspěvek se nevyžaduje ani v případě, kdy by po snížení podle věty první byl nižší než 100 Kč.

(2) Osoby uvedené v § 42b odst. 1 jsou povinny doložit výši svých příjmů nebo příjmů jejich rodiny pro snížení nebo nevyžadování příspěvku podle odstavce 1 a vždy po uplynutí 6 měsíců od posledního doložení příjmů prokazovat, že splňují podmínky pro snížení nebo nevyžadování příspěvku. Dále jsou tyto osoby povinny bezodkladně oznamovat změny v příjmech, které by mohly mít vliv na výši příspěvku stanovenou podle odstavce 1. V případě nesplnění těchto povinností se příspěvek zvýší na částku stanovenou podle § 42c odst. 1, a to od doby, kdy marně uplynula lhůta pro prokázání splnění podmínek, nebo i zpětně od doby, kdy došlo ke změně v příjmech.

(3) Příjmy podle odstavců 1 a 2 a osobami společně posuzovanými podle odstavce 1 se rozumí příjmy a osoby uvedené v zákoně o životním a existenčním minimu^{39f)}.

Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42g

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti vzniká také v případě, že obecní úřad obce s rozšířenou působností považuje umístění ~~nezaopatřeného~~ dítěte v zařízení za důvodné. Vyjádření o důvodnosti umístění s uvedením počátečního data důvodného pobytu zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do osmi dnů ode dne doručení ohlášení o přijetí dítěte podle § 42 odst. 9. Shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, že další pobyt dítěte v zařízení již není důvodný, vyrozumí o tom zařízení a jeho zřizovatele. ~~Dnem vystavení tohoto vyrozumění nárok na státní příspěvek zaniká.~~

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen využít státní příspěvek pouze pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, **v němž je dítě umístěno.**

~~(3) Státní příspěvek náleží za každé dítě ve výši~~

~~a) částky životního minima osoby, která je druhá nebo další v pořadí podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)}, stanovené pro toto dítě vynásobené koeficientem 10,80, trval-li pobyt dítěte v tomto zařízení po celý kalendářní měsíc,~~

~~b) jedné třicetiny částky uvedené v písmenu a) za každý kalendářní den, pokud pobyt dítěte v tomto zařízení trval jen po část kalendářního měsíce; v této výši náleží státní příspěvek, i když pobyt dítěte v uvedeném zařízení trval jen po část kalendářního dne.~~

(3) Státní příspěvek

a) náleží měsíčně za každé dítě ve výši

- 1. 15 390 Kč, jde-li o dítě ve věku do 6 let,**
- 2. 18 690 Kč, jde-li o dítě ve věku od 6 do 15 let,**
- 3. 21 390 Kč, jde-li o dítě ve věku od 15 do 18 let,**

b) se snižuje o jednu třicetinu za každý den, v němž dítě pobývá mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pobyt mimo toto zařízení trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů; den, ve kterém dítě odejde ze zařízení v době po patnácté hodině, nebo den, ve kterém se vrátí do zařízení před patnáctou hodinou, se do doby 2 dnů po sobě jdoucích nezahrnuje,

c) náleží i po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítěte umístěného dosud v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jestliže je dítěti nadále poskytována péče v tomto zařízení, a to až do dne přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy sjednaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 28.

(4) Nárok na státní příspěvek zaniká

a) dnem, kterým bylo zrušeno nebo pozbylo platnosti rozhodnutí soudu, kterým bylo dítě svěřeno do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nejde-li o případ uvedený v odstavci 3 písm. c); pokud dítě pobývá v péči zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc i po tomto dni, zaniká nárok na státní příspěvek dnem, kdy dítě opustilo zařízení, nebo

b) za předpokladu, že dítě bylo svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na žádost orgánu sociálně-právní ochrany, zákonného zástupce nebo dítěte, dnem, v němž obecní úřad obce s rozšířenou působností odeslal zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc sdělení, že nepovažuje nadále umístění dítěte v tomto zařízení za důvodné.

~~(4)(5)~~ **(5)** Jestliže splňuje dítě po část kalendářního měsíce podmínky pro stanovení státního příspěvku v nižší výměře a po část kalendářního měsíce ve zvýšené výměře, stanoví se výše státního příspěvku ve vyšší výměře.

~~(5)(6)~~ **(6)** Dojde-li ke změně částky životního minima osoby, která je druhá nebo další v pořadí podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)}, upraví se výše státního příspěvku ode dne, od něhož k takové změně došlo.

§ 42h

(1) Státní příspěvek se vyplácí měsíčně v české měně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží, ~~nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci~~ **nejpozději do 30 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí o přiznání státního příspěvku nebo o změně výše**

státního příspěvku.

(2) Výše státního příspěvku se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(3) Státní příspěvek vyplácí krajský úřad.

(4) Státní příspěvek se poukazuje na účet zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který o státní příspěvek požádal.

§ 421

(1) O státním příspěvku rozhoduje krajský úřad.

(2) Řízení o přiznání státního příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(3) Žádost o státní příspěvek musí obsahovat

a) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu a osoby (dále jen „identifikační číslo“), je-li zřizovatelem zařízení obec nebo kraj,

b) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu, identifikační číslo, datum právní moci rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany s uvedením orgánu, který rozhodnutí vydal, je-li zřizovatelem zařízení pověřená osoba,

c) název a adresu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž jsou umístěny děti, jejichž pobyt a péče o ně zakládá nárok na státní příspěvek,

d) číslo účtu nebo účtů, na které se státní příspěvek vyplácí,

e) seznam dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které zakládají zřizovateli nárok na státní příspěvek; seznam musí obsahovat jméno a příjmení dítěte, jeho rodné číslo nebo datum jeho narození, nebylo-li mu rodné číslo přiděleno, místo trvalého pobytu, datum přijetí a datum ukončení pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, byl-li pobyt ukončen, jméno, příjmení a adresu zákonného zástupce dítěte nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte,

f) doklad prokazující, že dítě je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností **nebo žádost zákonného zástupce podle § 42 odst. 2 písm. c) a vyjádření o důvodnosti podle § 42 odst. 1.**

(4) Je-li žádáno o státní příspěvek z důvodu pobytu a péče o děti ve více zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřízených jedním zřizovatelem, uvádí se údaje uvedené v odstavci 3 písm. c), e) a f) za každé takové zařízení samostatně.

§ 43

Výchovně rekreační tábory pro děti

(1) Výchovně rekreační tábory pro děti se zřizují zpravidla v době školních prázdnin a jsou

určeny zejména pro děti uvedené v § 6 odst. 1 § 6. Pobyt ve výchovně rekreačním táboře se dítěti poskytuje na žádost zákonných zástupců dítěte nebo s jejich souhlasem.

(2) Účelem pobytu ve výchovně rekreačních táborech pro děti je výchovné působení na děti směřující k odstranění nebo potlačení poruch chování a k získání potřebných společenských a hygienických návyků.

Zařízení pro výkon pěstounské péče

§ 44

~~———— (1) Pěstounská péče může být vykonávána v zařízení pro výkon pěstounské péče (dále jen "zařízení"). Zařízení se zpravidla zřizuje v samostatném objektu nebo v prostorách, které zřizovatel vybaví jako byt pro rodinu s větším počtem dětí.~~

~~———— (2) Zřizovatel zařízení uzavírá s pěstounem písemnou dohodu o výkonu pěstounské péče v zařízení (dále jen "dohoda"). Výkon pěstounské péče v zařízení začíná dnem uvedeným v dohodě; předchází-li však den určený v dohodě dni, kterým je pěstounu svěřeno první dítě, začíná výkon pěstounské péče v zařízení nejdříve tímto dnem.~~

~~———— (3) Dohoda musí obsahovat~~

~~a) výčet nákladů na domácnost a způsob úhrady jejich poměrné části zřizovatelem; náklady na domácnost přitom vždy tvoří náklady na odběr elektřiny a plynu, náklady na vytápění a dodávku teplé užitkové vody, náklady na dodávku teplé nebo užitkové vody z veřejných vodovodů a na odvádění, popřípadě zneškodnění odpadních a srážkových vod veřejnou kanalizací, náklady na odvoz domovního odpadu a náklady na služby spojené s užíváním bytu,~~

~~b) stanovení nejnižšího a nejvyššího počtu dětí, u nichž bude v zařízení pěstounská péče vykonávána tak, že celkový počet dětí v zařízení, včetně dětí pěstouna, popřípadě dalších dětí, nesmí přesáhnout počet 6 dětí; tento počet lze překročit, jen budou-li pěstounu svěřeny do pěstounské péče sourozenci nebo půjde-li o dítě pěstouna, které po uzavření dohody začalo pobývat v zařízení, anebo výjimečně i z jiných důvodů zvláštního zřetele hodných,~~

~~e) rozsah náhrady jízdních výdajů pěstounovi a jemu svěřeným dětem,~~

~~d) důvody pro vypovězení dohody zřizovatelem; tímto důvodem je vždy nedodržení dohodnutého počtu dětí podle písmene b) a zrušení pěstounské péče u všech svěřených dětí.~~

~~———— (4) V dohodě lze sjednat, že v zařízení může pobývat osoba, která byla do nabytí zletilosti v pěstounské péči pěstouna, a za jakých podmínek.~~

~~———— (5) Výkon pěstounské péče v zařízení zaniká na základě písemné dohody smluvních stran nebo písemnou vypovědí dohody jednou ze smluvních stran. Zřizovatel zařízení může vypovědět dohodu jen z důvodů sjednaných v dohodě. Není-li ve vypovědi uvedena lhůta, kdy má výkon pěstounské péče v zařízení zaniknout, činí tato lhůta 3 měsíce. Lhůta počíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení vypovědi.~~

§ 45

~~———— (1) Pěstoun vykonávající pěstounskou péči v zařízení je povinen~~

- ~~a) používat příjmy svěřených dětí pro jejich potřeby a k úhradě jedné desetiny poměrné části nákladů na domácnost za tyto děti. Poměrná část nákladů na domácnost za svěřené děti se vypočte jako součin počtu dětí svěřených do pěstounské péče a podílu částky nákladů na domácnost a celkového počtu osob žijících trvale v zařízení; za osobu žijící trvale v zařízení se nepovažuje osoba, která koná základní (náhradní) službu v ozbrojených silách nebo civilní službu,~~
- ~~b) hradit náklady na domácnost uvedené v § 44 odst. 3 písm. a), s výjimkou části nákladů, které hradí zřizovatel,~~
- ~~e) umožnit zřizovateli zařízení dohlížet na dodržování podmínek, které jsou stanoveny pro výkon pěstounské péče v zařízeních tímto zákonem nebo dohodou,~~
- ~~d) průběžně doplňovat své odborné znalosti a dovednosti vztahující se k péči o dítě a k výchově dítěte.~~

~~———— (2) Zřizovatel zařízení je povinen~~

- ~~a) hradit devět desetin poměrné části nákladů na domácnost za svěřené děti,~~
- ~~b) poskytovat pěstounovi vykonávajícímu pěstounskou péči v zařízení odměnu za výkon pěstounské péče a za práce spojené s péčí o svěřené děti v zařízení (dále jen "odměna pěstouna"),~~
- ~~e) hradit náklady spojené s opravami a údržbou objektu zařízení a jeho vybavení, pokud v jednotlivém případě přesahují 100 Kč,~~
- ~~d) umožnit v zařízení pobyt manželu a dítěti pěstouna a na žádost pěstouna také osobě, která byla do nabytí zletilosti v jeho péči,~~
- ~~e) poskytovat pěstounovi a svěřeným dětem náhradu jízdních výdajů v dohodnutém rozsahu,~~
- ~~f) poskytovat pěstounovi na jeho žádost trvalou nebo dočasnou výpomoc, má-li pěstoun svěřeny čtyři nebo více dětí anebo když alespoň jedno ze svěřených dětí vyžaduje mimořádnou péči,~~
- ~~g) dohlížet na dodržování podmínek, které jsou stanoveny pro výkon pěstounské péče v zařízeních tímto zákonem nebo dohodou,~~
- ~~h) poskytovat pěstounovi součinnost při doplňování odborných znalostí a dovedností.~~

~~———— (3) Zřizovatel může na žádost pěstouna umožnit pobyt v zařízení též jiným osobám, než jsou uvedeny v odstavci 2 písm. d), pokud to není v rozporu se zájmem svěřených dětí; souhlasu zřizovatele není třeba, netrvá-li pobyt těchto osob v zařízení více než 5 dnů.~~

~~———— (4) Pěstoun odpovídá za škodu, kterou způsobil zřizovateli zařízení, ve kterém vykonává pěstounskou péči. Zřizovatel zařízení odpovídá za škodu způsobenou pěstounovi při výkonu pěstounské péče v zařízení. Pro účely náhrady škody se použijí ustanovení zákoníku práce o náhradě škody, s výjimkou ustanovení o odpovědnosti za škodu na odložených věcech.~~

~~§ 46~~

~~Odměna pěstouna~~

~~—— (1) Odměna pěstouna se pro účely zvláštních právních předpisů⁴¹⁾ posuzuje jako plat.~~

~~—— (2) Odměna náleží ve výši 5,50násobku částky životního minima jednotlivce⁴⁰⁾ při péči o jedno až tři děti. Za každé další dítě se odměna zvyšuje o 0,50násobek uvedené částky a při péči o zdravotně postižené dítě nebo o dítě, které vyžaduje mimořádnou individuální péči, se odměna zvyšuje o 0,26násobek této částky na každé dítě. Výše odměny po odpočtu daně z příjmů, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nesmí činit méně než částku, na kterou by pěstoun měl nárok podle zvláštního právního předpisu.⁴²⁾~~

~~—— (3) Vykonávají-li pěstounskou péči v zařízení společně manželé,⁴³⁾ náleží každému z nich odměna stanovená podle odstavce 2 ve výši jedné poloviny, pokud se nedohodnou o podílu jinak.~~

~~—— (4) Odměna za výkon pěstounské péče se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény pěstouna, nejdéle však po dobu jednoho měsíce.~~

~~—— (5) Poměrná část měsíční odměny za výkon pěstounské péče se stanoví ve výši násobku jedné třicetiny a počtu dní skutečného výkonu pěstounské péče v kalendářním měsíci.~~

~~—— (6) Odměna za výkon pěstounské péče se vyplácí měsíčně pozadu v termínech stanovených zřizovatelem.~~

~~—— (7) Zanikne-li výkon pěstounské péče v zařízení v průběhu kalendářního měsíce, náleží za tento měsíc odměna za výkon pěstounské péče v plné výši.~~

~~—— (8) Došlo-li v průběhu kalendářního měsíce ke změně počtu svěřených dětí v zařízení, poskytne se za tento měsíc odměna, která je určena podle vyššího počtu dětí; zvyšuje-li se odměna za výkon pěstounské péče podle odstavce 2 věty druhé, náleží v plné výši i v tom případě, že podmínky jsou splněny pouze po část měsíce.~~

~~§ 47~~

~~—— (1) Za podmínek, za nichž se vykonává pěstounská péče v zařízení, může být vykonávána tato péče i v bytě pěstouna. Pro výkon pěstounské péče v bytě pěstouna neplatí ustanovení § 45 odst. 2 písm. d); ustanovení § 45 odst. 2 písm. c) platí jen v případě, že předměty vybavení bytu jsou vlastnictvím zřizovatele nebo na jejich opatření poskytl zřizovatel příspěvek.~~

~~—— (2) Za pěstouna se pro účely § 44 až 46 považuje též~~

~~a) osoba, které bylo dítě svěřeno do péče na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 19 odst. 1 písm. b), nebo~~

~~b) poručník, který o dítě osobně pečuje, pokud je péče o takové dítě vykonávána v zařízení.~~

~~—— (3) Za dítě svěřené do pěstounské péče se pro účely § 44 až 46 považuje též dítě,~~

~~a) které bylo svěřeno do péče na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 19 odst. 1 písm. b), nebo~~

~~b) o které osobně pečuje poručník, pokud je péče o takové dítě vykonávána v zařízení.~~

~~— (4) Za dítě svěřené do pěstounské péče se pro účely § 45 odst. 2 písm. a) a b) a § 46 považuje rovněž zletilé dítě, které má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, a dále též dítě, které nemá nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek,⁴⁴⁾ za podmínky, že péče o takové dítě je vykonávána v zařízení.~~

~~⁴⁰⁾ § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.~~

~~⁴¹⁾ Například zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~⁴²⁾ § 40 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění zákona č. 242/1997 Sb.~~

~~⁴³⁾ § 45a odst. 2 zákona o rodině.~~

~~⁴⁴⁾ § 37 a 39 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

ČÁST PÁTÁ PĚSTOUNSKÁ PÉČE

Hlava I

Práva a povinnosti při výkonu pěstounské péče

§ 47a

Práva a povinnosti osoby pečující a osoby v evidenci

(1) Pro účely tohoto zákona se jako pěstounská péče posuzuje péče o dítě poskytovaná osobou pečující nebo skutečnost, že je fyzická osoba osobou v evidenci.

(2) Osoba pečující a osoba v evidenci má

- a) právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě; tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče**
 - 1. po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,**
 - 2. při narození dítěte,**
 - 3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,**
 - 4. při úmrtí osoby blízké,**
- b) právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce,**
- c) právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,**
- d) právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f),**
- e) právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,**
- f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 12 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,**
- g) povinnost umožnit sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 a spolupracovat se zaměstnancem pověřeným sledovat vývoj dětí podle § 19 odst. 6,**
- h) v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami dítěti blízkými, zejména s rodiči a umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, pokud soud rozhodnutím nestanoví jinak.**

Dohoda o výkonu pěstounské péče

§ 47b

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt osoba pečující, navrhne osobě pečující uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, která upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a a současně informuje o možnosti uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče podle odstavce 3. Pokud nebude dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí příslušného orgánu o svěření prvního dítěte do péče osoby pečující, obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující trvalý pobyt, upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a svým rozhodnutím.

(2) Dohoda o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností musí být v souladu s rozhodnutím soudu o svěření dítěte do péče osoby pečující nebo osoby v evidenci a s individuálním plánem ochrany dítěte, pokud byl zpracován. Při vydávání rozhodnutí nebo uzavírání dohody o výkonu pěstounské péče se přihlíží k zájmům a individuálním potřebám dítěte a k potřebám osoby pečující, pokud jsou spojeny s výkonem péče o svěřené dítě.

(3) Pokud není dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena s příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, může dohodu o výkonu pěstounské péče uzavřít se souhlasem příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností ve lhůtě uvedené v odstavci 1 s osobou pečující obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující trvalý pobyt, krajský úřad nebo pověřená osoba. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující trvalý pobyt, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba o této skutečnosti bezodkladně informuje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností a zašle tomuto obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností opis dohody o výkonu pěstounské péče.

(4) Krajský úřad, v jehož obvodu má trvalý pobyt osoba v evidenci, navrhne osobě v evidenci uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, která upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a. Pokud nebude dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí příslušného orgánu o zařazení fyzické osoby do evidence osob, které mohou pěstounskou péči vykonávat po přechodnou dobu, příslušný krajský úřad upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností podle věty první svým rozhodnutím. Ustanovení odstavce 2 zde platí obdobně.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba, pokud uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující trvalý pobyt, nebo krajský úřad, pokud vydaly rozhodnutí podle odstavce 1 nebo 4, jsou povinny sledovat naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí podle odstavce 1 nebo 4 prostřednictvím svých zaměstnanců, kteří jsou povinni minimálně jednou za 2 měsíce být v osobním styku s osobou pečující nebo osobou v evidenci a s dětmi svěřenými do její péče. O průběhu výkonu pěstounské péče zpracuje zaměstnanec obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující trvalý pobyt, obecního úřadu, krajského úřadu nebo pověřená osoba jednou za 6 měsíců zprávu, kterou předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující trvalý pobyt.

§ 47c

Dohoda o výkonu pěstounské péče trvá po dobu, po kterou

- a) trvá pěstounská péče,**
- b) trvá péče fyzické osoby, které bylo před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče dítě rozhodnutím soudu nebo orgánu sociálně-právní ochrany dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem,**
- c) je osoba rozhodnutím krajského úřadu vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu,**
- d) je fyzická osoba poručníkem, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo**
- e) probíhá soudní řízení o ustanovení fyzické osoby poručníkem dítěte, k němuž nemá vyživovací povinnost.**

§ 47d

(1) Obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo pověřená osoba mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče

- a) pro závažné nebo opakované porušování povinností, ke kterým se osoba pečující nebo osoba v evidenci zavázala v dohodě o výkonu pěstounské péče,**
- b) pro opakované maření sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nad výkonem pěstounské péče,**
- c) pro odmítnutí přijetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu bez vážného důvodu na straně osoby v evidenci.**

(2) Osoba pečující nebo osoba v evidenci mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče bez udání důvodu.

(3) Smluvní strana, která dohodu o výkonu pěstounské péče s osobou pečující vypověděla, o tom bez zbytečného odkladu informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující trvalý pobyt. To neplatí, pokud je smluvní stranou vypovězené dohody o výkonu pěstounské péče obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující trvalý pobyt.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující trvalý pobyt, je povinen poté, co se dozví o vypovězení dohody o výkonu pěstounské péče podle odstavce 1, do 30 dnů vydat rozhodnutí, které upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a; obdobně postupuje také krajský úřad, pokud vypoví dohodu o výkonu pěstounské péče uzavřenou podle § 47b odst. 4.

(5) Pokud bude dohoda o výkonu pěstounské péče vypovězena osobou pečující nebo osobou v evidenci a nebude nahrazena novou dohodou o výkonu pěstounské péče do 30 dnů ode dne doručení výpovědi druhé smluvní straně, upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad svým rozhodnutím podle § 47b odst. 1 nebo 4.

(6) Výpovědní lhůta skončí nejpozději uplynutím 30 dnů ode dne, kdy byla výpověď doručena druhé smluvní straně, ne však dříve, než bude uzavřena nová dohoda o výkonu pěstounské péče. V případě, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad vydá rozhodnutí podle § 47b odst. 1 nebo 4, končí výpovědní lhůta dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Hlava II Dávky pěstounské péče

§ 47e Okruh dávek pěstounské péče

Dávkami pěstounské péče jsou

- a) příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
- b) odměna pěstouna,
- c) příspěvek při převzetí dítěte,
- d) příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte § 47f

(1) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě⁵⁶⁾ svěřené do pěstounské péče. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte náležející podle věty první se vyplácí osobě pečující.

(2) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte se zachovává i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu⁵⁶⁾, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby^{5b)} s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Příspěvek náležející dítěti podle věty první se vyplácí tomuto dítěti od splátky příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející za kalendářní měsíc následující po měsíci, v němž dovršilo zletilosti.

(3) Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte činí za kalendářní měsíc

- a) 3 680 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- b) 4 508 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- c) 5 175 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- d) 5 430 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

(4) Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost) Kč
do 6 let	4 000	4 400	4 800	5 200
6 – 12 let	4 900	5 390	5 880	6 370
12 – 18 let	5 625	6 188	6 750	7 313
18 – 26 let	5 900	6 500	7 090	7 680

§ 47g

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí soudu nebo jiného příslušného orgánu o svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů. Plné přímé zaopatření se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře.

§ 47h

Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a důchodem.

Odměna pěstouna

§ 47i

(1) Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci. Nárok na odměnu pěstouna má i osoba pečující nebo osoba v evidenci, jestliže nezaopatřené dítě⁵⁶⁾, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek.

(2) Pokud jsou oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Ustanovení § 47n věty druhé platí obdobně.

§ 47j

(1) Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak,

- a) 8 000 Kč, je-li pečováno o jedno dítě,**
- b) 12 000 Kč, je-li pečováno o 2 děti,**
- c) 20 000 Kč,**
 - 1. je-li pečováno alespoň o 3 děti,**
 - 2. je-li pečováno alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),**
 - 3. jde-li o osobu v evidenci, a to i v případě, že nepečuje o žádné dítě, nebo**
- d) 24 000 Kč, pečuje-li pěstoun alespoň o 1 dítě, které mu bylo svěřeno na přechodnou dobu, a toto dítě je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).**

(2) Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující nebo osoby v evidenci se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. c) bodů 1 a 2 zvyšuje o polovinu částky uvedené v odstavci 1 písm. a).

(3) Odměna pěstouna nenáleží osobě pečující nebo osobě v evidenci, která je rodičem nebo prarodičem otce nebo matky svěřeného dítěte. V případech hodných zvláštního zřetele může být odměna pěstouna přiznána i těmto osobám, zejména s ohledem na sociální a majetkové poměry osoby pečující nebo osoby v evidenci a jejich rodiny a s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dítěte. Pro účely rozhodnutí o přiznání odměny pěstouna je krajská pobočka Úřadu práce povinna si vyžádat vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(4) Odměna pěstouna se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény osoby pečující nebo osoby v evidenci, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo v němž byla nařízena karanténa. Je-li dítě svěřené osobě pečující nebo osobě v evidenci v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů, odměna pěstouna za péči o tyto děti nenáleží.

§ 47k

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravujících daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na úrazové pojištění a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění⁶⁰⁾ považuje za plat.

§ 47l

Příspěvek při převzetí dítěte

(1) Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče; příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží osobě pečující jen jednou.

(2) Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku

a) do 6 let	8 000 Kč,
b) od 6 let do 12 let	9 000 Kč,
c) od 12 let do 18 let	10 000 Kč.

(3) Příspěvek při převzetí dítěte se vyplatí jednorázově.

§ 47m

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

(1) Nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla má osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo (dále jen „motorové vozidlo“) nebo zajistila nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro výdělečnou činnost.

(2) Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující v období posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.

(3) Příspěvek na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je osoba pečující povinna prokázat do 6 měsíců od jeho poskytnutí; pokud tohoto příspěvku nepoužila k zakoupení motorového vozidla, je povinna příspěvek vrátit.

(4) Pokud osoba pečující do 5 let ode dne, kdy jí byl příspěvek poskytnut, motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodala, darovala, započala je používat pro výdělečnou činnost nebo přestala vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy osoba pečující přestala vykonávat pěstounskou péči z vážných

zdravotních důvodů, je povinna vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období 5 let, kdy uvedené podmínky nesplňovala.

§ 47n

Společná pěstounská péče manželů

Při společné pěstounské péči manželů náleží dávka pěstounské péče jen jednomu z manželů určenému na základě dohody manželů. Nedohodnou-li se manželé, určí příslušná krajská pobočka Úřadu práce, kterému z manželů se dávka pěstounské péče přizná.

Hlava III

Společná ustanovení

§ 47o

Okruh oprávněných osob

(1) Nárok na dávky pěstounské péče má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pouze fyzická osoba, jestliže je

- a) na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶¹⁾, jde-li o státního občana České republiky,
- b) na území České republiky oprávněna k přechodnému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾, jde-li o cizince,
- c) nezletilým cizincem svěřeným na území České republiky do péče nahrazující péči rodičů,
- d) cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie a bylo mu vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾,
- e) rodinným příslušníkem cizince uvedeného v písmenu d), kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾,
- f) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³⁾ udělena mezinárodní ochrana nebo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, pokud není ubytován v azylovém zařízení Ministerstva vnitra,
- g) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶⁴⁾ přiznána dočasná ochrana nebo žadatelem o přiznání dočasné ochrany, pokud není ubytován v humanitárním středisku, nebo
- h) cizincem nebo jeho rodinným příslušníkem, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾,
a to pokud má na území České republiky bydliště; co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi^{39g)}. Podmínka bydliště se nevztahuje na fyzické osoby uvedené v písmenu h).

(2) Ministerstvo může v odůvodněných případech vydat rozhodnutí o prominutí podmínky trvalého pobytu stanovené v odstavci 1 písm. a) a d). Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prominutí podmínky trvalého pobytu se nelze odvolat ani je nelze přezkoumat v přezkumném řízení.

§ 47p

Vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu

(1) Nárok na dávku pěstounské péče vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu dávky pěstounské péče vzniká na základě vykonatelnosti rozhodnutí orgánu sociálně-právní ochrany nebo soudu o svěření dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky pěstounské péče.

(3) Splňuje-li oprávněná osoba podmínky vzniku nároku na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. a) a b)

- a) jen po část kalendářního měsíce, náleží uvedená dávky ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc, nebo**
- b) po část kalendářního měsíce v nižší výměře a po část tohoto kalendářního měsíce ve vyšší výměře, náleží za kalendářní měsíc dávka pěstounské péče ve vyšší výměře.**

(4) Podmínkou vzniku nároku na výplatu dávky pěstounské péče je písemný souhlas oprávněné osoby s tím, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily orgánům sociálně-právní ochrany, pokud o dávce pěstounské péče rozhodují, vyplácí ji nebo kontrolují, skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte⁵⁶⁾, stupeň závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona o sociální službách, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a další údaje, které tvoří náležitosti žádosti podle § 47w, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce pěstounské péče, její výši a výplatě. Mělo-li nezaopatřené dítě⁵⁶⁾ nárok na dávku pěstounské péče před dovršením zletilosti, náleží mu výplata dávky pěstounské péče po dovršení zletilosti, udělí-li takové dítě písemný souhlas podle věty první.

§ 47q

Změna nároku na dávku pěstounské péče

(1) Dávka pěstounské péče neprávem přiznaná v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacená nebo vyplacená v nižší částce, než v jaké náleží, odepřena nebo přiznaná od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o dávkách zjistil nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo o přiznání dávky oprávněná osoba požádala.

(2) Dávka pěstounské péče neprávem přiznaná, vyplácená, nebo vyplácená ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se její výplata zastaví nebo sníží, a to od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče neprávem vyplacena. Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.

(3) Změní-li se v období, na něž byla dávka pěstounské péče přiznána, skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo a dávka pěstounské péče se

- a) přizná, vyplatí nebo se její výše zvýší, od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala,**
- b) sníží, od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o snížení dávky pěstounské péče,**
- c) odejme nebo se její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po**

**kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče vyplacena.
Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.**

§ 47r

Zánik nároku na dávku pěstounské péče

(1) Nárok na dávku pěstounské péče nezaniká uplynutím času, není-li tímto zákonem stanoveno jinak.

(2) Nárok na výplatu dávky pěstounské péče uvedené v § 47e písm. a) a b) zaniká uplynutím 1 roku ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží, s výjimkou případů uvedených v § 47q odst. 1.

(3) Nárok na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. c) a d) zaniká, nebyl-li uplatněn do 1 roku

- a) ode dne převzetí dítěte nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o svěření dítěte do pěstounské péče, jde-li o příspěvek při převzetí dítěte,**
- b) ode dne zakoupení motorového vozidla nebo zaplacení opravy motorového vozidla, jde-li o příspěvek na zakoupení motorového vozidla.**

(4) Lhůta uvedená v odstavci 3 se nepoužije, jde-li o případ uvedený v § 47q odst. 1.

(5) Lhůty uvedené v odstavcích 2 a 3 neplynou po dobu řízení o dávce pěstounské péče.

(6) Je-li oprávněná osoba ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, zaniká jí nárok na dávku ode dne následujícího po uplynutí prvního kalendářního měsíce vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence. Navazuje-li na dobu vazby doba výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, obě doby se pro stanovení kalendářního měsíce podle věty první sčítají.

(7) Ustanovení odstavce 6 se nepoužije, jde-li o nároky za dobu přede dnem, od něhož nárok na dávku podle odstavce 6 zaniká.

§ 47s

Přechod nároku na dávku pěstounské péče

(1) Nárok na dávku pěstounské péče nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Zemřela-li oprávněná osoba po uplatnění nároku na dávku pěstounské péče, vstupují do dalšího řízení o dávce a nabývají nárok na částky splatné do dne smrti oprávněné osoby postupně manželka (manžel), děti, rodiče nebo osoba pečující, jestliže žili s oprávněnou osobou v době její smrti v domácnosti. Podmínka domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byla-li dávka přiznána před smrtí oprávněné osoby, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněné osoby, postupně osobám uvedeným v odstavci 2.

(4) Nároky na dávky pěstounské péče nejsou předmětem dědictví.

§ 47t

Způsob výplaty dávek pěstounské péče

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna se vyplácí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za které náležely, nejpozději však do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci.

(2) Příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motorového vozidla se vyplatí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) Dávky pěstounské péče vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávkách.

(4) Dávky pěstounské péče se vyplácí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů, a to převodem na platební účet určený příjemcem, v hotovosti, nebo využitím platební funkce karty sociálních systémů. Způsob výplaty určuje příjemce dávky. Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.

(5) Dávky pěstounské péče se do ciziny nevyplácí.

§ 47u

Příjemce a zvláštní příjemce dávky pěstounské péče

(1) Příjemcem dávky pěstounské péče je oprávněná osoba. Namísto nezletilé oprávněné osoby je příjemcem dávky pěstounské péče jiná fyzická osoba, jíž byla oprávněná osoba příslušným orgánem svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce dávek pěstounské péče, jestliže oprávněná osoba, popřípadě jiná fyzická osoba, jíž byla oprávněná osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nemůže dávky pěstounské péče přijímat. S ustanovením zvláštního příjemce musí oprávněná osoba, popřípadě jiná fyzická osoba, jíž byla oprávněná osoba příslušným orgánem svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu souhlasit; souhlas této osoby se nevyžaduje, pokud vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle vyjádření ošetřujícího lékaře nemůže tento souhlas podat. Zvláštním příjemcem nemůže být ten, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy oprávněné osoby.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může ustanovit zvláštním příjemcem pouze fyzickou osobu, která s tímto ustanovením souhlasí.

(4) Jiná fyzická osoba, jíž byla oprávněná osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, a zvláštní příjemce, jsou povinni dávku použít ve prospěch oprávněné osoby. Na žádost oprávněné osoby nebo na žádost krajské pobočky Úřadu práce je zvláštní příjemce povinen podat písemné vyúčtování dávky, která mu byla vyplacena, a to ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení této žádosti.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven nebo jestliže zvláštní příjemce neplní povinnosti uvedené v odstavci 4.

§ 47v
Řízení o dávkách pěstounské péče

(1) O dávkách pěstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

(2) Řízení o přiznání dávek pěstounské péče se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopise předepsaném ministerstvem.

(3) Řízení o změně výše již přiznané dávky nebo o jejím odnětí nebo o zastavení její výplaty se zahajuje na návrh oprávněné osoby nebo z moci úřední.

(4) Jde-li o příspěvek na úhradu potřeb dítěte, zastupuje nezletilé dítě v řízení o příspěvku osoba pečující nebo osoba v evidenci.

§ 47w
Náležitosti žádosti

Žádost o dávku musí kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahovat

- a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte⁵⁶⁾, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,**
- b) rozhodnutí o svěření dítěte do pěstounské péče nebo rozhodnutí o ustanovení poručníkem, popřípadě rozhodnutí soudu nebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí o dočasném svěření dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, nebo návrh, který byl podán soudu na zahájení soudního řízení o ustanovení osoby poručníkem dítěte, jestliže tato osoba o dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, osobně pečuje,**
- c) doklad prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f nebo o nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. c) bod 2 nebo písm. d),**
- d) doklad prokazující výši důchodu v případě dětí, které požívají důchod z důchodového pojištění, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,**
- e) doklad o výši nákladů na zakoupení motorového vozidla nebo nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla, jde-li o nárok na příspěvek při zakoupení motorového vozidla.**

§ 47x
Odvolání

O odvolání proti rozhodnutí o dávkách pěstounské péče vydanému krajskou pobočkou Úřadu práce rozhoduje ministerstvo. Odvolání nemá odkladný účinek.

§ 47y
Povinnosti příjemce a žadatele o dávku

(1) Příjemce dávky pěstounské péče nebo žadatel je povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu.

(2) Byl-li příjemce dávky nebo žadatel vyzván příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčí-li příslušná krajská pobočka Úřadu práce delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě,

může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce nebo žadatel byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.

§ 47z Přeplatky

(1) Příjemce dávky péstounské péče, který přijal dávku péstounské péče nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byly vyplaceny neprávem nebo ve vyšší částce, než náležely, nebo jinak způsobil, že dávky péstounské péče byly vyplaceny neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

(2) Nárok na vrácení dávky péstounské péče poskytnuté neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byla dávka péstounské péče vyplacena. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky péstounské péče nebo příjmu nebo kdy jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

(3) O povinnosti vrátit dávku péstounské péče nebo její část podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která dávky péstounské péče vyplácí nebo vyplácela naposledy.

(4) Vracené a vypořádané prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 47za Povinnost sdělovat údaje

(1) Státní orgány, další právnické osoby a fyzické osoby, s výjimkou příjemců dávek péstounské péče a oprávněných osob, jsou povinny na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce nebo na požádání žadatele o dávku péstounské péče, sdělit bezplatně údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku péstounské péče, její výši nebo výplatu; jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, platí o úhradě zdravotních výkonů poskytovaných poskytovateli zdravotních služeb zvláštní předpisy⁶⁰⁾.

(2) Jestliže státní orgány a osoby uvedené v odstavci 1 mohou sdělit údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu jen za podmínky, že byly pro sdělení takových údajů zbaveny mlčenlivosti, má se za to, že jsou pro případ uvedených údajů mlčenlivosti zbaveny, jestliže jim krajská pobočka Úřadu práce písemně sdělila, že osoba, jíž se takové údaje týkají, dala písemný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily krajské pobočce Úřadu práce, uvedené údaje.

⁶⁰⁾ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

- ⁶¹⁾ **Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.**
- ⁶²⁾ **Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.**
- ⁶³⁾ **Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.**
- ⁶⁴⁾ **Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů.**

ČÁST PÁTÁ ŠESTÁ

POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY POVĚŘENÝMI OSOBAMI

§ 48

Výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen "pověření").

(2) Pověřené osoby mohou v sociálně-právní ochraně

- a) vykonávat činnost podle § 10 odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a) až c),
- b) vykonávat činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku podle § 31 a 32,
- c) zřizovat zařízení sociálně-právní ochrany uvedená v § 39,
- ~~d) poskytovat pěstounům v zařízení, jehož jsou zřizovateli, výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče,~~
- ~~e) převzít zajišťování přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny (§ 22 odst. 6), kterou jinak zajišťuje krajský úřad (§ 11 odst. 2),~~
- ~~f) navrhopvat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností fyzické osoby vhodné stát se pěstouny v zařízení uvedeném v § 44,~~
- d) uzavírat dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,
- e) převzít zajišťování přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny [§ 19a odst. 1 písm. c)], kterou jinak zajišťuje krajský úřad (§ 11 odst. 2), provádět přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytovat odborné poradenství a pomoc těmto žadatelům a poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- f) poskytovat osobě pečující, s níž uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče (§ 47b), výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče; pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinna výchovnou a poradenskou péči poskytnout,
- g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

h) vyhledávat děti uvedené v § 2 odst. 2 vhodné k osvojení nebo ke svěřeni do pěstounské péče a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

i) ~~poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče.~~

(3) Pověřené osoby nejsou oprávněny vykonávat sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než je uveden v odstavci 2.

(4) Osoby, které se podílejí na výkonu činností uvedených v odstavci 2 písm. e), jsou povinny splnit požadavky odborné způsobilosti podle § 49a odst. 2 písm. a) a b). V případě, že osoby nesplní podmínky uvedené ve větě první, jsou povinny prokázat praxi v oblasti náhradní rodinné péče v trvání nejméně 2 roky a absolvovat akreditované vzdělávací kurzy pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ v rozsahu nejméně 200 hodin.

⁶⁵⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 49

Vydávání pověření

(1) O pověření rozhoduje krajský úřad, pokud není k rozhodování o pověření příslušná komise podle § 38 odst. 2 písm. a).

(2) Podmínkou pro vydání pověření je

a) podání písemné žádosti,

b) prokázání odborné způsobilosti u všech osob, které budou sociálně-právní ochranu přímo poskytovat, předložení dokladu o ukončení jejich vzdělání a předložení seznamu jejich dřívějších zaměstnání a dalších pracovních činností; prokazování odborné způsobilosti a předložení uvedeného seznamu se nevztahuje na ~~pěstouny v zařízeních pro výkon pěstounské péče~~ a osoby uvedené v § 49a odst. 6,

c) bezúhonnost

1. všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
2. právnické osoby, která bude sociálně-právní ochranu poskytovat,

d) zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany prokázané posudkem příslušného orgánu ~~hygienické služby~~ **ochrany veřejného zdraví,**

e) vlastnické nebo užívací právo k objektu nebo prostorám, v nichž bude poskytována sociálně-právní ochrana, prokázané příslušným dokladem,

f) potřebné materiální a technické podmínky pro poskytování sociálně-právní ochrany a provozování zařízení sociálně-právní ochrany,

g) předložení výroční zprávy o činnosti a hospodaření, a pokud pověřená osoba nevydává výroční zprávu, předložení jiného dokladu, který obsahuje popis její činnosti a pravidla hospodaření.

(3) Pro účely rozhodování o vydání pověření si krajský úřad nebo komise vyžádá vyjádření

obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt nebo bydliště, sídlo nebo sídlo organizační složky, a v případě, že žadatel vyvíjí činnost ve správním obvodu jiného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, než má trvalý pobyt nebo sídlo, vyžádá si také vyjádření tohoto obecního úřadu. Obecní úřad obce s rozšířenou působností se vyjádří zejména k dosavadní činnosti žadatele.

(4) Žádost o vydání pověření musí obsahovat **kromě náležitostí stanovených správním řádem**

a) u právnické osoby ~~název, sídlo nebo sídlo organizační složky, identifikační číslo,~~ doklad o registraci, popřípadě zápisu do příslušného rejstříku podle zvláštních právních předpisů⁴⁵⁾ a jméno a příjmení osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby,

b) u fyzické osoby ~~jméno, příjmení, místo trvalého pobytu nebo bydliště, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a rodné číslo,~~

c) rozsah poskytování sociálně-právní ochrany a podrobný popis činností, na které se žádá o vydání pověření,

d) místo výkonu sociálně-právní ochrany,

e) jméno, příjmení a rodné číslo všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,

f) výpis z evidence obdobné Rejstříku trestů vedené ve státech, ve kterých

1. se v posledních 3 letech fyzická osoba zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce,

2. má právnická osoba sídlo nebo v posledních 3 letech alespoň po dobu 3 měsíců vykonávala činnost nebo měla sídlo;

tento doklad nesmí být starší než 3 měsíce.

~~(5) Pověření se vydá, prokáže-li žadatel, že splňuje podmínky uvedené v odstavci 2. V rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany. Krajský úřad nebo komise rozhoduje také o rozšíření nebo změně pověření k poskytování sociálně-právní ochrany, jestliže pověřená osoba chce vykonávat jinou činnost, než je činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření. Na vydání pověření o rozšíření nebo změně vykonávání sociálně-právní ochrany se vztahují odstavce 2 až 4 obdobně.~~

(5) Pověření se vydá, prokáže-li žadatel, že splňuje podmínky uvedené v odstavci 2. V rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany a místo, kde může být taková činnost vykonávána. Jde-li o rozhodnutí, kterým se osoba pověřuje ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, s výjimkou výchovně rekreačních táborů pro děti, uvede se v rozhodnutí název a adresa sídla zařízení, pro které se pověření vydává.

(6) Krajský úřad nebo komise rozhoduje také o změně pověření k poskytování sociálně-právní ochrany

a) **jestliže pověřená osoba chce vykonávat jinou činnost, než je činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření,**

b) **jestliže chce sociálně-právní ochranu vykonávat na jiném místě, než je uvedeno v rozhodnutí o vydání pověření.**

(7) Krajský úřad rozhoduje o změně pověření nebo o vydání nového pověření

k výkonu sociálně-právní ochrany v případě, že pověřená osoba chce zřídit nové zařízení sociálně-právní ochrany anebo jiné pracoviště téhož zařízení sociálně-právní ochrany, a to na základě závazného stanoviska krajského úřadu, v jehož obvodu má být pracoviště zřízeno. Závazné stanovisko krajského úřadu musí být odůvodněno zejména potřebami poskytování sociálně-právní ochrany v jednotlivých typech zařízení sociálně-právní ochrany na území kraje. Na vydání pověření o rozšíření nebo změně vykonávání sociálně-právní ochrany se vztahují odstavce 2 až 4 obdobně.

~~(6)~~**(8)** Za bezúhonné se pro účely vydání pověření považují fyzická osoba a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin ani nebyly pravomocně odsouzeny pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností srovnatelných s činnostmi vykonávanými při poskytování sociálně-právní ochrany; je-li proti žadateli nebo fyzickým osobám, které jsou v žádosti o vydání pověření uvedeny jako fyzické osoby, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat, vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v části věty před středníkem, řízení o vydání pověření se přeruší, a to až do doby vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení. Za účelem doložení bezúhonnosti si krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, pokud je k rozhodování o pověření příslušná komise podle § 38 odst. 2 písm. a), vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

~~(7)~~**(9)** Pověřená osoba může vykonávat sociálně-právní ochranu, pokud před započítím jejího výkonu uzavřela pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany. Pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou pověřená osoba sociálně-právní ochranu podle tohoto zákona poskytuje. Pověřená osoba je povinna do 15 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy zaslat její kopii orgánu, který pověření vydal.

~~(8)~~**(10)** Pověřená osoba je povinna

- a) oznámit orgánu, který rozhodl o pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení činností uvedených v pověření, a to do 15 dnů od jejich vzniku,
- b) poskytnout orgánu, který rozhodl o pověření, potřebné podklady a umožnit mu vstup do prostor, v nichž se sociálně-právní ochrana vykonává, k prověření splnění podmínek uvedených v odstavci 2,
- c) vést záznamy o své činnosti související s poskytováním sociálně-právní ochrany v rozsahu odpovídajícímu udělenému pověření a předložit je na požádání orgánu, který rozhodl o vydání pověření,
- d) vypracovat za kalendářní rok výroční zprávu o své činnosti v sociálně-právní ochraně nebo jiný doklad, který obsahuje popis této činnosti a pravidla hospodaření, pokud výroční zprávu nevydává, a zaslat jej nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku orgánu, který rozhodl o vydání pověření; výroční zpráva může být zveřejněna v rozsahu a za podmínek stanovených v § 57 odst. 2,
- e) oznámit termín a místo konání výchovně rekreačního tábora pro děti příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany nejpozději 1 měsíc před započítím jeho konání.

~~(9)~~**(11)** Orgány, které vydaly pověření, jsou povinny sdělovat ministerstvu údaje o tom, kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření vydáno, popřípadě kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření odňato a z jakých důvodů. Tuto povinnost jsou orgány, které vydaly pověření, povinny splnit do 8 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o vydání pověření

nebo jeho odnětí. Ministerstvo vede na základě těchto údajů evidenci pověřených osob. Ministerstvo poskytuje pro účely rozhodování o pověření orgánům, které pověření vydávají, údaje z této evidence, a to i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(10)(12) Orgán, který rozhodl o vydání pověření, je oprávněn kontrolovat výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami. Pověřená osoba je povinna zajistit orgánům, které vydávají pověření, podmínky pro výkon kontroly a při kontrole spolupracovat. Oprávnění kontrolovat výkon sociálně-právní ochrany podle věty první má i krajský úřad, v jehož obvodu je místo sídla zařízení sociálně-právní ochrany **nebo v jehož obvodu vykonává pověřená osoba činnost související se sociálně-právní ochranou**; pověřená osoba plní povinnosti uvedené ve větě druhé vůči tomuto krajskému úřadu. Tento krajský úřad je povinen sdělit skutečnosti zjištěné při kontrole krajskému úřadu, který je příslušný k vydání pověření.

§ 49a

Odborná způsobilost pro poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Sociálně-právní ochranu mohou přímo poskytovat osoby, které získaly odbornou způsobilost.

(2) Odbornou způsobilostí pro účely poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami se rozumí

a) řádně ukončené vysokoškolské studium ve studijních programech v oblasti pedagogických a společenských věd zaměřených na sociální péči, sociální politiku, sociální práci, pedagogiku, právo, psychologii, výchovatelství nebo ošetřovatelství, a v oblasti lékařství zaměřených na všeobecné a dětské lékařství,

b) řádně ukončené studium ve vzdělávacích programech uskutečňovaných vyššími odbornými školami v oboru sociální práce, pedagogika, charitní a sociální péče, charitní a sociální činnost, sociálně-právní činnost, dvouoborové studium pedagogika a teologie a ukončené studium pro diplomované zdravotní sestry nebo řádně ukončené maturitní studium v těchto oborech,

c) vzdělání v rozsahu, ve kterém se vyžaduje pro získání osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany podle zvláštního právního předpisu^{45b)}, a praxe v trvání nejméně 1 roku, **nebo**

~~d) absolvování vzdělávacích kurzů v oblasti péče o rodinu a děti v celkovém rozsahu nejméně 100 hodin a praxe v trvání nejméně 1 roku, jde-li o osoby, které řádně ukončily vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v jiné oblasti studia nebo v téže oblasti studia, ale v jiném zaměření, než jsou uvedeny v písmenech a) a b),~~

d) absolvování akreditovaných vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ v rozsahu nejméně 200 hodin a praxe v oblasti péče o rodinu a dítě v trvání nejméně 2 roky, jde-li o osoby, které

- 1. řádně ukončily vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v jiné oblasti studia nebo v téže oblasti studia, avšak v jiném zaměření, než je uvedeno v písmenu a) a b),**
- 2. dosáhly středního nebo základního vzdělání, nebo**
- 3. absolvovaly přípravu pro dobrovolníky organizovanou vysílající organizací, které byla udělena akreditace ministerstvem vnitra podle zvláštního právního předpisu^{45c)}, je-li tato příprava zaměřena na pomoc při péči o děti, mládež a rodinu v jejich volném čase.**

~~e) absolvování vzdělávacích kurzů v oblasti péče o rodinu a děti v rozsahu nejméně 100 hodin a~~

~~praxe v trvání nejméně 1 roku, jde-li o osoby, které dosáhly středního nebo základního vzdělání, nebo~~

~~f) absolvování přípravy organizované pro dobrovolníky vysílající organizací, které byla udělena akreditace Ministerstvem vnitra podle zvláštního právního předpisu^{45e}), je-li tato příprava zaměřena na pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.~~

~~(3) Za praxi podle odstavce 2 se považuje činnost v oblasti péče o rodinu a děti.~~

~~(4)(3) Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o absolvování studia a potvrzením o odborné praxi, které vystavují ty orgány nebo osoby, u nichž byla odborná praxe konána.~~

~~(5)(4) Při uznávání odborné kvalifikace a praxe nebo jiné způsobilosti, kterou státní příslušníci členských států Evropské unie nebo jejich rodinní příslušníci^{45d}) získali v jiném členském státě Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{45a}).~~

~~(6)(5) Na přímém poskytování sociálně-právní ochrany se mohou podílet také osoby, které nezískaly odbornou způsobilost uvedenou v odstavci 2, pokud tuto činnost vykonávají pod dozorem osoby, která odbornou způsobilost uvedenou v odstavci 2 získala. Osoba, která odbornou způsobilost nezískala, je povinna absolvovat vzdělávací kurz v oblasti péče o rodinu a děti podle odstavce 2 písm. d) nebo e) nejpozději do 1 roku od započetí přímého poskytování sociálně-právní ochrany.~~

(5) Na přímém poskytování sociálně-právní ochrany se mohou podílet také osoby, které nezískaly odbornou způsobilost, pokud tuto činnost vykonávají pod dozorem odborně způsobilé osoby a nejde o poskytování poradenství dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, osvojitelům, pěstounům a zájemcům o osvojení dítěte nebo o přijetí do pěstounské péče. Osoby uvedené ve větě první jsou povinny získat odbornou způsobilost podle odstavce 2 ve lhůtě 2 let od zahájení přímého poskytování sociálně-právní ochrany. Do lhůty 2 let se nezapočítává doba, po kterou se osoba bez odborné způsobilosti přímo na poskytování sociálně-právní ochrany nepodílela.

ČÁST SEDMÁ

INSPEKCE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 50a

Inspekci poskytování sociálně-právní ochrany provádí u pověřených osob krajská pobočka Úřadu práce. Předmětem inspekce je kvalita poskytování sociálně-právní ochrany stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany. Pro postup při této inspekci platí obdobně ustanovení zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ o postupu při provádění inspekce sociálních služeb.

ČÁST ŠESTÁ ~~SEDMÁ~~-OSMÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 51

Povinnosti orgánů sociálně-právní ochrany při sdělování údajů

(1) Orgány sociálně-právní ochrany, komise a poradní sbory jsou povinny sdělovat si navzájem údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, a to v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů.

(2) Orgán sociálně-právní ochrany, který zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči, vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči podle tohoto zákona.

(3) Obecní úřad na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte,
- d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, pokud státní zastupitelství vede podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ řízení týkající se dítěte,
- c) poskytuje krajskému úřadu a ministerstvu spisovou dokumentaci vedenou o dětech a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získá při své činnosti, s výjimkou jmenných údajů,
- ~~d) může poskytovat pověřené osobě údaje potřebné pro zajištění její činnosti.~~
- d) poskytuje pověřené osobě údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany těmito osobami a poskytovateli sociálních služeb údaje potřebné pro poskytnutí sociální služby,**
- e) může poskytovat potřebné údaje poskytovateli zdravotních služeb.**

(5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

- a) na žádost poskytnout
 - 1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,
 - 2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
 - 3. orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány,
 - 4. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu,^{47a)}
 - 5. ~~orgánu státní sociální podpory~~ **krajské pobočce Úřadu práce** údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti uvedené v § 19 odst. 4,

6. zařízení uvedenému v § 29 odst. 1 informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkovávána pěstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování,

7. věznicí, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro dosažení účelu trestu;

8. intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾,

9. obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie;

b) orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin,⁴⁸⁾ nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, nebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti;

c) poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;

d) oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu,^{47a)} skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě;

e) poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

(6) Evidence vedené podle tohoto zákona jsou informačními systémy veřejné správy^{47b)}.

§ 52

(1) ~~Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany~~ **Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu** a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.

(2) ~~Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany~~ **Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu** a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni pořídit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu práv dítěte.⁴⁹⁾

(3) ~~Zaměstnanci orgánů sociálně-právní ochrany~~ **Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu** a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu konají činnost uvedenou v odstavcích 1 a 2 na základě zvláštního oprávnění vydaného tímto orgánem, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul a zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob

(1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména poskytovatele zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení,
- d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
- e) pověřené osoby,

f) poskytovatelé sociálních služeb,

povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu^{49a)} se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních služeb zvláštní právní předpis.⁵⁰⁾

(2) Rodiče jsou povinni

- a) spolupracovat s orgány sociálně-právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte,
- b) na výzvu příslušného orgánu sociálně-právní ochrany se dostavovat k osobnímu jednání, předložit listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany,
- c) umožnit za podmínek uvedených v § 52 odst. 3 návštěvu zaměstnance orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv.

(3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 se vztahují obdobně i na jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

(4) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče jsou žadatelé o osvojení dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče povinni v rámci odborného posouzení podle § 27 podrobit se vyšetření zdravotního stavu, sdělit údaje o svém zdravotním stavu a sdělit název a adresu poskytovatele zdravotních služeb, v jehož péči jsou.

(5) Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte může orgán sociálně-právní ochrany uložit pořádkovou pokutu do 20 000 Kč, nesplní-li povinnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) až c). Pokutu lze uložit opakovaně. Pokutu lze uložit do 6 měsíců ode dne, kdy byla povinnost porušena. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

(1) Ministerstvo je správcem informačního systému o dávkách péstounské péče a jejich výši, o žadatelích o tyto dávky a o příjemcích těchto dávek. Údaje z tohoto informačního systému sděluje krajským pobočkám Úřadu práce v souvislosti s řízením o dávkách péstounské péče, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodování a poskytování dávek péstounské péče. Krajské pobočky Úřadu práce jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávkách péstounské péče a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému o dávkách péstounské péče, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí⁶⁶⁾.

(2) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů podle odstavce 1, a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách péstounské péče po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému.

~~(1)~~**(3) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje ministerstvu a orgánům sociálně-právní ochrany pro výkon státní správy na úseku sociálně právní ochrany**

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců,
- d) údaje z registru rodných čísel o fyzických osobách, kterým bylo přiděleno rodné číslo, avšak nejsou vedeny v informačních systémech uvedených v písmenech b) a c).

~~(2)~~**(4) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou**

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

⁶⁶⁾ § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č./2011 Sb.

~~(3)~~(5) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví a jeho změna,
- d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, na jehož území k narození došlo,
- e) rodné číslo a jeho změny,
- f) státní občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místu trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- j) rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- k) rodinný stav, datum jeho změny a místo uzavření manželství,
- l) rodné číslo manžela; je-li manželem cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení manžela a datum jeho narození,
- m) rodné číslo dítěte,
- n) u osvojení dítěte původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, původní a nové rodné číslo dítěte, datum a místo narození dítěte, rodná čísla osvojitelů a datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
- o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil.

~~(4)~~(6) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví a jeho změna,
- d) místo a stát narození,

- e) rodné číslo a jeho změny,
- f) státní občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu,
- h) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
- i) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
- j) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- k) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
- l) rodinný stav, datum a místo jeho změny, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela, rodné číslo nebo datum narození,
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, pokud je dítě cizincem, a jeho rodné číslo; v případě, že rodné číslo nebylo přiděleno, datum narození,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce, pokud jsou cizinci, a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil,
- q) u osvojení dítěte, které je cizincem, původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, původní a nové rodné číslo dítěte, datum a místo narození dítěte, rodná čísla osvojitelů a datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
- r) jméno, popřípadě jména, a příjmení
 1. zletilého nezaopatřeného dítěte cizince,
 2. nezletilého cizince, který byl cizinci, nebo jeho manželu rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem, nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec,
 3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem, kteří jsou cizinci,
 4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,
 5. rodiče nezletilého cizince a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kteří nemají přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.

(5)(7) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. d) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) den, měsíc a rok narození,

c) místo narození; u fyzické osoby narozené v cizině místo a stát narození,

d) rodné číslo a jeho změny.

(6)(8) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7)(9) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

§ 54

Vedení evidence a spisové dokumentace

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci dětí

a) uvedených v ~~§ 6 odst. 1~~ § 6,

b) kterým byl ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem.

§ 55

(1) O dětech zařazených v evidenci podle § 54 vede obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.

(2) Spisová dokumentace obsahuje zejména osobní údaje dětí, jejich rodičů, údaje o výchovných poměrech těchto dětí, záznamy o výsledcích šetření v rodině, záznamy o jednání s rodiči nebo jinými osobami, kopie podání soudům a jiným státním orgánům, písemná vyhotovení rozhodnutí soudů, orgánů činných v trestním řízení a správních orgánů.

(3) Spisovou dokumentaci mohou tvořit záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny, pokud z povahy věci nevyplývá, že je třeba uchovat originál nebo úředně ověřenou kopii listiny.

(4) Kromě spisové dokumentace vede obecní úřad obce s rozšířenou působností i další písemnosti tvořící podklad pro zpracování spisové dokumentace. Tyto písemnosti se nevydávají žádnému orgánu, fyzické nebo právnické osobě. Lze je předložit jen soudu a státnímu zastupitelství v případě, že se údaje v nich obsažené týkají trestního stíhání.

(5) Nahlížet do spisové dokumentace vedené o dítěti, nejde-li o část týkající se správního řízení, je oprávněn na základě písemné žádosti pouze rodič dítěte, kterému náleží rodičovská zodpovědnost, nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci. Nevidomé osobě bude obsah spisové dokumentace přečten a obecní úřad obce s rozšířenou působností umožní na požádání této osoby, aby do spisu nahlížel její doprovod. Rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci mají právo při nahlížení do spisové dokumentace činit si z ní výpisy a pořizovat za úhradu kopie spisové dokumentace nebo její části; pro stanovení úhrady za pořízení kopie ze spisové dokumentace platí zvláštní právní předpis^{50a}). Na nahlížení do spisové

dokumentace se nevztahuje zákon o svobodném přístupu k informacím 50b).

(6) Údaje obsažené ve spisové dokumentaci týkající se dítěte je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn využít pouze v zájmu dítěte při zajišťování sociálně-právní ochrany. Obecní úřad obce s rozšířenou působností do 15 dnů ode dne, kdy rodič nebo osoba odpovědná za výchovu dítěte požádali o nahlédnutí do uvedené spisové dokumentace,

a) sdělí, že se rodiči nebo osobě odpovědné za výchovu dítěte umožní nahlédnout do spisové dokumentace, a určí termín k nahlédnutí, v tomto případě se nevydává rozhodnutí, nebo

b) rozhodne o odmítnutí písemné žádosti, pokud by to bylo v rozporu se zájmem dítěte nebo pokud lze ze spisové dokumentace zjistit, která fyzická osoba upozornila na skutečnosti uvedené v § 7.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen zajistit uložení všech údajů obsažených ve spisové dokumentaci, týkající se

a) dítěte, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení dítěte z evidence,

b) dítěte, které bylo osvojeno nebo svěřeno do pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž dítě nabylo zletilosti,

c) žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení žadatelů z evidence.

(8) Pro vedení evidence krajským úřadem podle § 22 a ~~§ 27a ministerstvem podle § 23~~ platí ustanovení odstavce 7 obdobně.

§ 57

(1) ~~Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany~~ **Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu,** zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně (~~§ 54~~) nestanoví jinak. ~~Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany~~ **Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu** a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o místu pobytu rodiče, který se stal obětí domácího násilí v rodině s dítětem, a jsou rovněž povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče budoucích osvojitelů, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci uvedení ve větě první jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle věty první a druhé i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedení ve větě první zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 platí obdobně i pro pověřené osoby a jiné fyzické osoby, které se při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany a zařízeními sociálně-právní

ochrany seznámily s údaji, o nichž jsou zaměstnanci uvedení v odstavci 1 povinni zachovávat mlčenlivost.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany jsou oprávněny zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle tohoto zákona, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje označené podle zvláštního právního předpisu 50a) jako citlivé. **Oprávnění mají i pověřené osoby, a to v rozsahu a způsobem, který je nezbytný pro výkon sociálně-právní ochrany v souladu s uděleným pověřením.**

§ 58a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 58b

Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda může nařízením zvýšit dávky pěstounské péče, pokud došlo od počátku měsíce nabytí účinnosti právní úpravy stanovující platnou výši dávek k růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnost celkem zjištěného Českým statistickým úřadem alespoň o 5 %.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) zaměření a rozsah vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny podle § 10 odst. 3 písm. c),
- b) obsah individuálního plánu ochrany dítěte podle § 10 odst. 3 písm. d),
- c) obsah a rozsah odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstounem k přijetí dítěte do rodiny podle § 11 odst. 2 písm. a),
- d) minimální rozsah poradenství, které je osobě pečující nebo osobě v evidenci trvale nebo dočasně poskytováno při zajištění osobní péče o dítě svěřené do péče a obsah, zaměření a způsob zajištění zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě pro osoby pečující a osoby v evidenci.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou obsah standardů kvality sociálně-právní ochrany a jejich bodové hodnocení při poskytování sociálně-právní ochrany

- a) orgány sociálně-právní ochrany,
- b) pověřenými osobami vykonávajícími na základě pověření činnosti podle § 48 odst. 2 písm. d) až f),
- c) zařízeními pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

ČÁST ~~SEDMÁ~~ OSMÁ DEVÁTÁ

SPRÁVNÍ DELIKTY

HLAVA I

PŘESTUPKY

§ 59

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) jako osoba, u níž se dítě nachází, neumožní seznámení dítěte se žadatelem podle § 24 odst. 3 ~~a § 24a odst. 4~~,
- b) vykonává bez pověření činnost uvedenou v § 48 odst. 2,
- c) neoprávněně, v rozporu s § 19a odst. 2, zprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči podle § 19a odst. 1 písm. d),
- d) nesplní povinnost podle § 10a odst. 2 oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že převzala do své péče dítě s úmyslem přijmout je do péče trvalé,
- e) ztíží péči osvojitele nebo výchovu osvojence prozrazením nebo rozšířením údajů o osvojení,
- f) maří výkon ochranné výchovy dítěte anebo narušuje výchovu dítěte svěřeného do výchovy jiného občana než rodiče nebo do pěstounské péče,
- g) jako osoba odpovědná za dítě ponechá dítě bez náležitého dozoru přiměřeného jeho věku, rozumové vyspělosti, popřípadě zdravotnímu stavu, a tím je vystaví nebezpečí vážné újmy na zdraví, nebo v důsledku toho dítě způsobí újmu na zdraví jiné osobě nebo škodu na cizím majetku nikoli nepatrnou,
- h) v úmyslu ponížit lidskou důstojnost dítěte použije vůči němu nepřiměřeného opatření, nebo
- i) úmyslně ztěžuje nebo maří výkon rozhodnutí ~~obecního úřadu podle § 13, kterým byl nad dítětem stanoven dohled nebo kterým byla dítěti uložena omezení obecního úřadu obce s rozšířenou působností o výchovném opatření podle § 13 odst. 1-~~,
- j) zneužívá nezletilého dítěte k fyzickým pracím nepřiměřeným jeho věku a stupni tělesného a rozumového vývoje.**

(2) Za přešůpek podle odstavce 1 písm. a), b), d) ~~až i)~~ **až j)** lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přešůpek podle odstavce 1 písm. c) pokutu do 200 000 Kč.

§ 59a

(1) Rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte se dopustí přešůpku tím, že

- a) nesplní povinnost využít ~~pomoc odborného poradenského zařízení~~ **odbornou poradenskou pomoc nebo účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem nebo rodinné terapie**, o jejímž uložení rozhodl orgán sociálně-právní ochrany podle § 12 **nebo § 13**, nebo
- b) nepřevzme dítě při jeho návratu z ciziny podle § 36 odst. 3, ačkoliv mu v tom nebrání závažná překážka.

(2) Za přešůpek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 59e

(1) Fyzická osoba se jako pověřená osoba nebo jako osoba odpovědná za školu, školské zařízení nebo jiné zařízení určené pro děti, které není právnickou osobou nebo podnikem

podnikající fyzické osoby, dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 10 odst. 4 bez zbytečného odkladu oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že se dověděla o dítěti uvedeném v § 6 odst. 1 § 6, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana, nebo nezajistí, aby tuto povinnost splnila škola, školské zařízení nebo jiné zařízení určené pro děti, za které je odpovědná.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

HLAVA II

SPRÁVNÍ DELIKTY PRÁVNICKÝCH OSOB A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

§ 59f

(1) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

a) jako osoba, u níž se dítě nachází, neumožní seznámení dítěte se žadatelem podle § 24 odst. 3 a § 24a odst. 4, nebo

b) nesplní povinnost podle § 10a odst. 2 oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že převzala do své péče dítě s úmyslem přijmout je do péče trvalé.

(2) Právnícká osoba se dopustí správního deliktu tím, že

a) vykonává bez pověření činnost uvedenou v § 48 odst. 2, nebo

b) neoprávněně, v rozporu s § 19a odst. 2, zprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči podle § 19a odst. 1 písm. d).

(3) Za správní delikt podle odstavce 1 a odstavce 2 písm. a) se uloží pokuta do 50 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 2 písm. b) pokuta do 200 000 Kč.

§ 59i

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako zaměstnavatel, škola, školské nebo jiné obdobné zařízení, poskytovatel zdravotních služeb nebo jako pověřená osoba **anebo jako poskytovatel sociálních služeb** dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost sdělit bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření podle § 53 odst. 1.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 50 000 Kč.

~~§ 59j~~

~~—— (1) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí správního deliktu tím, že při ošetřování úrazu dítěte v případě podezření z týrání dítěte, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče (§ 10 odst. 5) nezašle záznam o úrazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností způsobem podle § 10 odst. 6.~~

~~—— (2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 50 000 Kč.~~

§ 59k

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba jako pověřená osoba nebo jako škola, školské zařízení nebo jiné obdobné zařízení anebo poskytovatel zdravotních služeb určené pro děti se dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 10 odst. 4 bez zbytečného odkladu oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že se dověděli o dítěti uvedeném v § 6 odst. 1 § 6, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 50 000 Kč.

HLAVA III

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 59l

(1) Právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výše pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dověděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby⁵²⁾ nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(5) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává

a) orgán sociálně-právní ochrany, který žadatele zařadil do evidence žadatelů, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. a) nebo podle § 59f odst. 1 písm. a),

b) krajský úřad, který by byl příslušný k vydání pověření, nebo pokud by byla k vydání pověření příslušná komise, obecní úřad obce s rozšířenou působností, jejíž starosta komisi zřídil, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. b) nebo ~~§ 59d~~ § 59f odst. 2 písm. a),

c) krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. c) nebo podle § 59f odst. 2 písm. b),

d) obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o správní delikt podle ~~§ 59 odst. 1 písm. e) až h)~~ § 59 odst. 1 písm. e) až j), § 59a odst. 1 písm. a), § 59a odst. 1 písm. b), § 59c odst. 1 nebo § 59h odst. 1, **pokud nebyla zřízena komise pro výkon přenesené působnosti podle zvláštního zákona⁶⁷⁾**,

⁶⁷⁾ **Zákon č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.**

e) krajský úřad, který vydal pověření, **krajský úřad, v jehož obvodu má sídlo zařízení sociálně-právní ochrany provozované pověřenou osobou** nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, jejíž starosta zřídil komisi, která vydala pověření, jde-li o správní delikt podle § 59b odst. 1 nebo § 59g odst. 1,

f) orgán sociálně-právní ochrany, vůči kterému má být povinnost plněna, nejsou-li k projednání správního deliktu příslušné orgány podle písmen a) až e).

(6) Pokuty vybírá orgán sociálně-právní ochrany, který je uložil.

(7) Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{52a}).

ČÁST OSMÁ ~~DEVÁTÁ~~ DESÁTÁ

ŘÍZENÍ A MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST

~~§ 60~~

~~———— Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se podle správního řádu.~~

§ 60

(1) Žádosti podle § 21 odst. 2, § 47v a podle § 49 se podávají na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též

- a) se souhlasem příslušného orgánu sociálně-právní ochrany na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem,**
- b) v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb⁶⁸⁾, pokud z charakteru podání nebo jiného úkonu vyplývá, že je lze učinit v elektronické podobě; příslušný orgán sociálně-právní ochrany je povinen zveřejnit tyto tiskopisy v elektronické podobě, přičemž je povinen tyto tiskopisy zveřejnit vždy na portálu veřejné správy⁶⁹⁾, pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě.**

⁶⁸⁾ Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁹⁾ § 2 písm. r) zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 61

Místní příslušnost

(1) Místní příslušnost krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností a obecního úřadu se řídí místem trvalého pobytu dítěte, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Místní příslušnost krajského úřadu se řídí

a) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 2 písm. a), § 22, § 24 odst. 2 a 3, § 24b odst. 1 a 3, § 24c odst. 1 písm. b) a c), § 24c odst. 3 a § 27,

b) místem trvalého pobytu fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem a místem

trvalého pobytu osvojitele nebo pěstouna, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 2 písm. b),

c) místem, kde se nachází ~~sídlo zřizovatele~~ **adresa sídla** zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jde-li o státní příspěvek pro zřizovatele tohoto zařízení.

d) místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání, **rozšíření nebo změnu** pověření podle § 49 nebo odnětí pověření podle § 50-,

e) **místem, kde se nachází objekt nebo prostory, v nichž má být poskytována sociálně-právní ochrana a provozováno zařízení sociálně-právní ochrany, jde-li o vydání stanoviska podle § 49,**

f) místem trvalého pobytu osoby zařazené do evidence pěstounů na přechodnou dobu.

(3) Místní příslušnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností se řídí

a) místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10a odst. 1, § 15 odst. 2, § 16 a § 37 odst. 2,

b) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 1 písm. d), § 20 odst. 1, § 21 odst. 1 a § 27a odst. 2,

c) místem trvalého pobytu fyzické osoby, jde-li o případy uvedené v § 30 odst. 5,

~~d) místem poskytování zdravotních služeb, jde-li o zaslání záznamu o úrazu dítěte (§ 10 odst. 6); nemá-li dítě v obvodu tohoto obecního úřadu trvalý pobyt, zašle tento obecní úřad záznam o úrazu dítěte obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má dítě trvalý pobyt,~~

~~e)~~d) místem, kde se zdržuje rodič, jde-li o přijetí souhlasu rodiče s osvojením dítěte předem bez vztahu k určitým osvojitelům (§ 19 odst. 3)-,

e) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která uzavírá dohodu o výkonu pěstounské péče nebo vůči níž směřuje správní rozhodnutí.

(4) Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10 odst. 1 písm. a), § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1.

(5) Místní příslušnost komise se řídí místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání pověření podle § 38 odst. 2 písm. a) nebo odnětí pověření podle § 50.

(6) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce, jde-li o rozhodování o dávkách pěstounské péče, se řídí místem trvalého pobytu osoby pečující a osoby v evidenci, s výjimkou osoby, která byla od zletilosti dále v pěstounské péči a po jejím skončení má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, kdy se místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce řídí místem trvalého pobytu této osoby; jde-li o fyzickou osobu uvedenou v § 47o odst. 1 písm. h) řídí se místní příslušnost místem jejího pobytu na území České republiky, a nelze-li místní příslušnost takto určit, řídí se místní příslušnost místem sídla zaměstnavatele nebo místem podnikání této osoby na území České republiky.

§ 62

(1) Byl-li obecní úřad obce s rozšířenou působností ustanoven opatrovníkem dítěte pro

řízení, které se koná u jiného soudu, než je soud příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, je tento obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu spisovou dokumentaci dítěte spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

(2) Byl-li opatrovníkem ustanoven Úřad, může požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu potřebnou spisovou dokumentaci spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

(3) Orgán sociálně-právní ochrany příslušný podle § 61, který má navštívit dítě v rodině nebo pro účely sociálně-právní ochrany provést šetření u jiných osob, je oprávněn požádat o provedení takové návštěvy jiný orgán sociálně-právní ochrany, v jehož obvodu se dítě nebo jiné osoby nachází. Orgán sociálně-právní ochrany je povinen dožádání vyhovět. ~~Věta první se nevztahuje na navštívení dětí svěřených do výchovy jiných fyzických osob než rodičů podle § 19 odst. 5.~~

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný podle § 61, je oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se rodič dítěte nachází, o součinnost při zprostředkování pomoci poradenského zařízení pro rodiče, jehož dítě bylo umístěno do zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 12 odst. 2). Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět.

(5) Odstavce 1 až 4 platí přiměřeně i pro účast obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o trestní řízení proti dítěti nebo o správní řízení, jehož je dítě účastníkem.

~~§ 63~~

~~Řízení se zahajuje na základě písemné žádosti podané orgánu sociálně-právní ochrany~~

~~a) příslušnému k přijetí žádosti podle § 20 odst. 1, jde-li o zařazení do evidence žadatelů (§ 22),~~

~~b) příslušnému k rozhodnutí o svěření dítěte do péče budoucích pěstounů nebo osvojitelů (§ 19 odst. 1 a 2),~~

~~c) příslušnému k rozhodnutí o vydání pověření podle § 49, s výjimkou případu uvedeného v § 38 odst. 2 písm. a),~~

~~d) jehož zvláštním orgánem je komise uvedená v § 38 odst. 2 písm. a), jde-li o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany, k jehož vydání je tato komise příslušná.~~

~~ČÁST DEVÁTÁ DESÁTÁ JEDENÁCTÁ~~

~~PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ~~

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST DRUHÁ

Vztahy mezi rodiči a dětmi

HLAVA DRUHÁ

Výchovná opatření

§ 43

~~(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může soud, neučinil-li tak orgán sociálně-právní ochrany dětí, učinit tato opatření:~~

- ~~-~~
- ~~a) napomene vhodným způsobem nezletilého, jeho rodiče a osoby, kteří narušují jeho řádnou výchovu;~~
- ~~-~~
- ~~b) stanoví nad nezletilým dohled a provádí jej za součinnosti školy, občanských sdružení v místě bydliště nebo na pracovišti;~~
- ~~-~~
- ~~c) uloží nezletilému omezení, která zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu, zejména návštěvu podniků a zábav pro nezletilého vzhledem k jeho osobě nevhodných.~~

(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, a neučiní-li tak orgán sociálně-právní ochrany dětí, může soud rozhodnout o výchovném opatření podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí¹³⁾.

¹³⁾ § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Soud sleduje, zda je dodržováno výchovné opatření, o kterém rozhodl, a hodnotí jeho účinnost zpravidla v součinnosti s orgánem sociálně-právní ochrany dětí, případně dalšími osobami.

~~(2)(3) Učinil-li orgán sociálně-právní ochrany dětí opatření uvedené v odstavci 1, nepotřebuje schválení soudu. Měnit nebo rušit taková opatření může orgán, který je učinil.~~

(3) Učinil-li orgán sociálně-právní ochrany dětí výchovné opatření podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, nepotřebuje schválení soudu.

§ 45

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte, může soud svěřit dítě do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, jestliže tato osoba poskytuje záruku jeho řádné výchovy a se svěřením dítěte souhlasí. Při výběru vhodné osoby dá soud přednost zpravidla příbuznému dítěte.

~~(2) Dítě je možno svěřit i do společné výchovy manželů. Zemře-li jeden z manželů, zůstává dítě ve výchově druhého manžela. Po rozvodu manželů rozhodne soud o výchově dítěte; do~~

~~rozhodnutí soudu společná výchova trvá.~~

~~—— (3) Do výchovy jen jednoho manžela je možno dítě svěřit pouze se souhlasem druhého manžela. Tohoto souhlasu není třeba, jestliže druhý z manželů pozbyl způsobilosti k právním úkonům nebo je-li opatření tohoto souhlasu spojeno s překážkou těžko překonatelnou.~~

(2) Dítě je možno svěřit i do společné výchovy manželů. Rozvodem manželství společná výchova manželů zaniká. Rozvodu manželství musí předcházet nová úprava práv a povinností manželů k dítěti. Zemře-li jeden z manželů, zůstává dítě ve výchově druhého manžela.

(3) Do výchovy jen jednoho manžela je možno dítě svěřit pouze se souhlasem druhého manžela. Tohoto souhlasu není třeba, jestliže druhý z manželů není plně způsobilý k právním úkonům nebo je-li opatření tohoto souhlasu spojeno s překážkou těžko překonatelnou.

(4) Při rozhodnutí o svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče vymezí soud rozsah jejich práv a povinností k dítěti.

(5) Pokud není možné rodičům uložit vyživovací povinnost k dítěti, ustanovení odstavců 1 až 4 se nepoužijí.

Pěstounská péče

~~§ 45a~~

~~—— (1) Soud může svěřit dítě do pěstounské péče fyzické osobě (dále jen "pěstoun"), jestliže zájem dítěte vyžaduje svěření do takové péče a osoba pěstouna poskytuje záruku řádné výchovy dítěte.~~

~~—— (2) Soud může podle odstavce 1 na návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám, které jsou podle zvláštního právního předpisu zařazeny do evidence osob vhodných k výkonu pěstounské péče po přechodnou dobu^{5a}), a to na~~

~~a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,~~

~~-~~

~~b) dobu, po jejímž uplynutí lze podle § 68a dát souhlas rodiče s osvojením, nebo~~

~~-~~

~~c) dobu do pravomocného rozhodnutí soudu o tom, že tu není třeba souhlasu rodičů k osvojení (§ 68).~~

~~—— (3) Dítě může být svěřeno též do společné pěstounské péče manželů; ustanovení § 45 odst. 2 a 3 platí obdobně.~~

~~—— (4) Pěstounská péče může být zrušena rozhodnutím soudu. Soud může zrušit pěstounskou péči jen z důležitých důvodů; učiní tak vždy, jestliže o to požádá pěstoun.~~

~~—— (5) Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 2, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda trvají důvody pro svěření dítěte do pěstounské péče. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 2.~~

§ 45a

(1) Soud může svěřit dítě do pěstounské péče fyzické osobě (dále jen „pěstoun“), jestliže zájem dítěte vyžaduje svěření do takové péče a osoba pěstouna poskytuje záruku

řádné výchovy dítěte. Ujala-li se osobní péče o dítě osoba příbuzná nebo dítěti blízká, dá jí soud přednost před jinou osobou, ledaže to není v souladu se zájmy dítěte. Podrobnosti stanoví zvláštní právní předpis¹⁴⁾.

(2) Soud může dítě svěřit též do pěstounské péče na přechodnou dobu. Důvody svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a podrobnosti úpravy stanoví zákon o sociálně-právní ochraně dětí¹⁴⁾.

(3) Dítě může být svěřeno též do společné pěstounské péče manželů; ustanovení § 45 odst. 2 a 3 platí obdobně.

(4) Pěstounská péče může být zrušena rozhodnutím soudu. Soud může zrušit pěstounskou péči jen z důležitých důvodů; učiní tak vždy, jestliže o to požádá pěstoun.

¹⁴⁾ Zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 46

Ústavní výchova

(1) Jestliže je výchova dítěte vážně ohrožena nebo vážně narušena a jiná výchovná opatření nevedla k nápravě nebo jestliže z jiných závažných důvodů nemohou rodiče výchovu dítěte zabezpečit, může soud nařídit ústavní výchovu nebo dítě svěřit do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (§ 42 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí). Jestliže je to v zájmu nezletilého nutné, může soud nařídit ústavní výchovu nebo dítě svěřit do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc i v případě, že jiná výchovná opatření nepředcházela. Z důležitých důvodů může soud prodloužit ústavní výchovu až na jeden rok po dosažení zletilosti. **Za vážné ohrožení nebo vážné narušení výchovy dítěte se nepovažují nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo osob, kterým bylo dítě svěřeno do péče, jestliže jsou jinak tyto osoby nebo rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnit povinnosti vyplývající z jejich rodičovské zodpovědnosti.**

(2) Ústavní výchovu lze nařídit nejdéle na dobu 3 let. Ústavní výchovu lze před uplynutím 3 let od jejího nařízení prodloužit, jestliže důvody pro nařízení ústavní výchovy stále trvají. Trvání ústavní výchovy lze prodloužit opakovaně, vždy však nejdéle na dobu 3 let. Po dobu, než soud rozhodne o zrušení nebo o prodloužení ústavní výchovy, dítě zůstává v ústavní výchově, i když již uběhla doba dříve rozhodnutím soudu stanovená.

~~(2)~~(3) Před nařízením ústavní výchovy je soud povinen zkoumat, zda výchovu dítěte nelze zajistit náhradní rodinnou péčí nebo ~~rodinnou péčí v zařízení~~ **péčí v zařízení** pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které mají přednost před výchovou ústavní. Pominou-li po nařízení ústavní výchovy její důvody nebo lze-li dítěti zajistit náhradní rodinnou péči, soud ústavní výchovu zruší.

~~(3)~~(4) Bylo-li nařízeno opatření podle odstavce 1, je soud povinen nejméně jednou za 6 měsíců přezkoumat, zda trvají důvody pro nařízení tohoto opatření nebo zda není možné zajistit dítěti náhradní rodinnou péči. Za tím účelem zejména

a) si vyžádá zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí,

b) si opatří vyjádření dítěte, je-li ho dítě s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost schopné, a

c) vyzve rodiče dítěte k vyjádření jejich stanoviska.

HLAVA ČTVRTÁ

Osvojení

~~§ 68~~

~~———— (1) Pokud jsou zákonnými zástupci osvojovaného dítěte jeho rodiče, není třeba jejich souhlasu, jestliže~~

~~a) po dobu nejméně šesti měsíců soustavně neprojevovali opravdový zájem o dítě, zejména tím, že dítě pravidelně nenavštěvovali, neplnili pravidelně a dobrovolně vyživovací povinnost k dítěti a neprojevují snahu upravit si v mezích svých možností své rodinné a sociální poměry tak, aby se mohli osobně ujmout péče o dítě, nebo~~

~~b) po dobu nejméně dvou měsíců po narození dítěte neprojevili o dítě žádný zájem, ačkoliv jim v projevení zájmu nebránila závažná překážka.~~

~~———— (2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i v případě, že rodič je nezletilý.~~

~~———— (3) O splnění podmínek uvedených v odstavci 1 rozhoduje ke dni podání návrhu orgánem sociálně-právní ochrany dětí jako opatrovníkem dítěte, popřípadě rodičem dítěte soud.~~

§ 68

(1) K osvojení není třeba souhlasu rodiče, který zjevně nemá o dítě zájem.

(2) Má se za to, že nezájem rodiče o dítě je zjevný, trvá-li alespoň 3 měsíce od posledního projeveného opravdového zájmu. Nelze-li však v chování rodiče spatřovat hrubé porušování jeho povinností, je třeba, aby byl orgánem sociálně-právní ochrany dětí poučen o možných důsledcích svého chování a aby od takového poučení uplynuly alespoň 3 měsíce. Orgán sociálně-právní ochrany dětí je povinen poskytnout rodiči nejpozději po tomto poučení poradenství a pomoc za podmínek stanovených jiným právním předpisem.

(3) Poučení podle odstavce 2 se nevyžaduje, opustil-li rodič místo, kde se dříve zdržoval, aniž sdělil, kde se nyní zdržuje, a nepodařilo-li se ani za 3 měsíce zjistit místo, kde se rodič zdržuje.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně i v případě, že je rodič nezletilý.

(5) O splnění podmínek uvedených v odstavcích 1 až 3 rozhoduje na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí jako opatrovníka dítěte, popřípadě na návrh rodiče dítěte, soud.

ČÁST TŘETÍ

Řízení v prvním stupni

Hlava čtvrtá

Rozhodnutí

Rozsudek

§ 162

~~(1) Předběžně vykonatelné jsou rozsudky odsuzující~~

~~a) k plnění výživného nebo pracovní odměny za poslední 3 měsíce před vyhlášením rozsudku,~~

~~b) k navrácení dítěte, vydané v řízení o navrácení dítěte ve věcech mezinárodních únosů dětí podle § 193a.~~

(1) Předběžně vykonatelné jsou rozsudky

a) odsuzující k plnění výživného nebo pracovní odměny za poslední 3 měsíce před vyhlášením rozsudku,

b) odsuzující k navrácení dítěte, vydané v řízení o navrácení dítěte ve věcech mezinárodních únosů dětí podle § 193a,

c) jimiž se prodlužuje trvání výchovného opatření, kterým bylo dítě dočasně odňato z péče rodičů nebo jiné fyzické osoby¹⁰²⁾.

¹⁰²⁾ § 13a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Na návrh může soud předběžnou vykonatelnost rozsudku vyslovit, a to ve výroku rozsudku, jestliže by jinak účastníku hrozilo nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy.

Hlava pátá

Zvláštní ustanovení

Péče soudu o nezletilé

§ 178

(1) Soud vede rodiče, popřípadě poručníky nezletilých, k řádnému plnění povinností při péči o nezletilého. Vyřizuje podněty a upozornění fyzických a právnických osob stran výchovy nezletilého a činí vhodná opatření.

(2) O vhodnosti a účelnosti navržených nebo zamýšlených opatření soud zpravidla zjistí názor orgánu vykonávajícího sociálně-právní ochranu dětí, který je obeznámen s poměry.

(3) Jestliže orgán sociálně-právní ochrany dětí nepodal soudu návrh na zahájení řízení ve věci péče soudu o nezletilé a ani nebyl v tomto řízení ustanoven dítěti jako opatrovník, má orgán sociálně-právní ochrany dětí v řízení ve věci péče soudu o nezletilé postavení účastníka řízení.

(4) Bylo-li řízení ve věci péče soudu o nezletilé zahájeno na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí, je soud povinen přezkoumat náležitosti návrhu stanovené zákonem o sociálně-právní ochraně dětí. V případě, že návrh neobsahuje všechny stanovené náležitosti, vyzve předseda senátu usnesením orgán sociálně-právní ochrany dětí k doplnění návrhu a stanoví lhůtu pro toto doplnění. Ustanovení § 43 odst. 2 se nepoužije.

Řízení o určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení

§ 180a

(1) Účastníky řízení jsou dítě a jeho rodiče, jsou-li jeho zákonnými zástupci; rodič dítěte, který je nezletilý, je účastníkem řízení, i když není zákonným zástupcem dítěte.

(2) Nezletilý rodič dítěte má v tomto řízení procesní způsobilost. Ustanovení § 23 lze použít jen tehdy, nedosáhl-li rodič věku 16 let.

(3) Zvláštní zákon stanoví, kdo je oprávněn podat návrh na zahájení tohoto řízení a z jakých důvodů souhlas rodičů k osvojení dítěte není potřebný.⁷¹⁾

(4) Soud je povinen rozhodnout o určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení, přednostně a s největším urychlením.

(5) V řízení o určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení, se použijí ustanovení § 178 odst. 3 a 4 obdobně.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST TŘETÍ

Úkoly zaměstnavatelů v sociálním zabezpečení

HLAVA DRUHÁ

Úkoly zaměstnavatelů při provádění důchodového pojištění

§ 36

Příslušnost zaměstnavatelů k plnění úkolů při provádění důchodového pojištění

Úkoly v důchodovém pojištění plní u

- a) zaměstnanců v pracovním poměru zaměstnavatel, k němuž je zaměstnanec v pracovním poměru,
- b) osob ve služebním poměru příslušné útvary, v nichž tyto osoby konají službu,
- c) členů družstev družstvo, jehož jsou členy,
- d) společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným a komanditistů komanditní společnosti, kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, tato společnost,
- e) osob samostatně výdělečně činných příslušná okresní správa sociálního zabezpečení,
- f) zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti nebo na základě dohody o provedení práce zaměstnavatel, který uzavřel se zaměstnancem tuto dohodu,
- g) soudců soud, k němuž je soudce přidělen k výkonu funkce,
- h) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva, útvar, který vyřizuje pracovní záležitosti zaměstnanců těchto územních samosprávných celků,
- ch) poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu příslušná kancelář zákonodárního sboru,
- i) prezidenta republiky Kancelář prezidenta republiky,
- j) členů vlády orgán, který členům vlády vyplácí plat,
- k) prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu Nejvyšší kontrolní úřad,
- l) dobrovolných pracovníků pečovatelské služby právnická osoba, která vyplácí odměnu za výkon pečovatelské služby,
- ~~m) pěstounů, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu,^{71e)} zřizovatel tohoto zařízení, a u pěstounů, kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu,^{71d)} orgán, který vyplácí odměnu,~~
- m) osoby pečující o dítě a osoby v evidenci, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna**

pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{71c)}, orgán, který vyplácí odměnu,

^{71c)} **§ 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.**

^{71d)} ~~§ 94 zákoníku práce~~

n) osob ve výkonu trestu odnětí svobody zařazených do práce nebo osob pracovně zařazených po dobu trvání vazby věznice a osob ve výkonu zabezpečovací detence zařazených do práce ústav pro výkon zabezpečovací detence,

o) osob, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice, tato škola,

p) osob vedených v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce,

q) osob, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, a osob, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce [§ 5 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění], tento správní úřad nebo tato právnická osoba anebo ten, kdo má u osob vykonávajících veřejnou funkci postavení zaměstnavatele,

r) osob se zdravotním postižením při teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost^{54a)} zaměstnavatel nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí,

s) osob pobírajících dávky nemocenského pojištění nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož jsou tyto dávky vypláceny, útvary nebo okresní správa sociálního zabezpečení, které tyto dávky vyplácejí,

t) osob dobrovolně účastných důchodového pojištění⁵³⁾ příslušná okresní správa sociálního zabezpečení,

u) Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv Kancelář Veřejného ochránce práv,

v) státních zaměstnanců podle služebního zákona služební úřad, v němž je státní zaměstnanec zařazen k výkonu státní služby,^{3a)}

w) pracovníků v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů organizace, k níž jsou v tomto pracovním vztahu,

x) osob ve vojenské činné službě, s výjimkou vojáků z povolání, Ministerstvo obrany,

y) členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,

z) finančního arbitra a zástupce finančního arbitra Kancelář finančního arbitra,

za) členů Rady Českého telekomunikačního úřadu Český telekomunikační úřad,

zb) členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Ústav pro studium totalitních režimů,

zc) předsedy Energetického regulačního úřadu Energetický regulační úřad.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s vyznačením navrhovaných změn

§ 3

Poplatníci pojistného

(1) Pojistné jsou povinni v rozsahu a za podmínek stanovených v odstavcích 2 a 3 platit tyto poplatníci:

a) zaměstnavatelé, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, organizační složky státu, v nichž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, a služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci zařazeni k výkonu státní služby¹⁾,

b) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí

1. zaměstnanci v pracovním poměru; za zaměstnance v pracovním poměru se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovní právními předpisy pro jeho vznik,

2. zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,

3. členové družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovní právní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,

4. fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmito osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v bodech 5 až 8,

5. soudci,

6. poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,

7. členové zastupitelstev územních samosprávních celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,

8. členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,

9. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

~~10. pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu, 1c) nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu,^{1d)}~~

10. osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{1c)},

^{1c)} § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

^{1d)} ~~§ 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.~~

11. osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

12. státní zaměstnanci podle služebního zákona,^{1b)}

13. pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,

14. společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,

15. členové družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo.

(2) Zaměstnavatelé jsou poplatníky

a) pojistného na nemocenské pojištění, pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud zaměstnávají zaměstnance uvedené v odstavci 3 písm. a), a

b) pojistného na důchodové pojištění, pokud zaměstnávají zaměstnance uvedené v odstavci 3 písm. b).

(3) Zaměstnanci jsou poplatníky

a) pojistného na důchodové pojištění, jde-li o zaměstnance uvedené v odstavci 1 písm. b) bodech 1 až 13, kteří jsou účastni nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění^{1e)}; za tohoto zaměstnance se považuje též fyzická osoba, které po skončení zaměstnání zakládajícího účast na nemocenském pojištění nebo v době přerušení nemocenského pojištění^{1f)} byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započitatelné do vyměřovacího základu, nebo

b) pojistného na důchodové pojištění, jde-li o zaměstnance uvedené v odstavci 1 písm. b) bodech 14 a 15, kteří jsou účastni důchodového pojištění^{1g)}; za tohoto zaměstnance se považuje též osoba, které po skončení zaměstnání zakládajícího účast na důchodovém pojištění byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započitatelné do vyměřovacího základu.

(4) Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění,²⁾ a za podmínek stanovených tímto zákonem též zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění. Kdo se považuje za osobu samostatně výdělečně činnou a kdy se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost a za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví zákon o důchodovém pojištění.⁵²⁾

(5) Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění⁵³⁾ jsou za dobu dobrovolné účasti na důchodovém pojištění povinny platit pojistné na důchodové pojištění.

(6) Zahraniční zaměstnanci jsou za dobu dobrovolné účasti na nemocenském pojištění povinni platit pojistné na nemocenské pojištění. Zahraničním zaměstnancem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, je-li činný v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

Vyměřovací základ

§ 5

nadpis vypuštěn

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾ a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění nebo účast jen na důchodovém pojištění. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

(2) Do vyměřovacího základu zaměstnance se z příjmů uvedených v odstavci 1 nezahrnují tyto příjmy:

- a) náhrada škody podle zákoníku práce,
- b) odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné poskytovaná na základě zvláštních právních předpisů⁴⁾ a odměna při skončení funkčního období náležející podle zvláštních právních předpisů^{4a)},
- c) věnostní přídavek horníků⁵⁾,
- d) odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích⁶⁾, pokud vytvoření a uplatnění vynálezu nebo zlepšovacího návrhu nemělo souvislost s výkonem zaměstnání,
- e) jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- f) plnění, které bylo poskytnuto poživateli starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání,
- g) pojistné zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance podle § 8 odst. 2.

(3) ~~Do vyměřovacího základu zaměstnance se zahrnuje kromě příjmů uvedených v odstavci 1 odměna ve zvláštních případech vyplácená pěstounům podle zákona o státní sociální podpoře⁷⁾.~~
Do vyměřovacího základu zaměstnance se zahrnuje kromě příjmů uvedených v odstavci 1 odměna pěstouna vyplácená podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{1c)}. Mzdové nároky zaměstnanců vyplácené Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou, popřípadě pobočkou pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) podle zákona o ochraně

zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů se považují za příjmy zúčtované zaměstnavatelem zaměstnanci, a to v rozsahu, ve kterém je zaměstnavatel zaměstnancům nezúčtoval.

~~7) § 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.~~

(4) Vyměřovacím základem pracovníka v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů [§ 3 odst. 1 písm. b) bod 13] pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů zúčtovaných mu zaměstnavatelem v souvislosti s tímto pracovním vztahem, který mu zakládá účast na nemocenském pojištění a to ve výši, ve které jsou nebo by byly předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾, s výjimkou příjmů, které tomuto pracovníku nahrazují výdaje jím za zaměstnavatele vynaložené v souvislosti s tímto pracovním vztahem nebo škodu vzniklou v souvislosti s tímto pracovním vztahem, a příjmů uvedených v odstavci 2 písm. e) a f). Je-li zaměstnanec považován podle zákona o nemocenském pojištění za smluvního zaměstnance^{10c)}, je jeho vyměřovacím základem příjem zúčtovaný mu smluvním zaměstnavatelem (§ 23b odst. 2); je-li smluvnímu zaměstnanci vyplácen příjem prostřednictvím jeho zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, považuje se za vyměřovací základ smluvního zaměstnance jeho příjem uhrazený smluvním zaměstnavatelem zahraničnímu zaměstnavateli, který se v případě, že v úhradách smluvního zaměstnavatele zahraničnímu zaměstnavateli je obsažena i částka za zprostředkování práce smluvního zaměstnance, snižuje nejvýše o 40 %.

(5) Je-li zaměstnanci vyplácen příjem v cizí měně, přepočte se na českou měnu kurzem devizového trhu stanoveným Českou národní bankou, který platí k poslednímu dni kalendářního měsíce, za který se pojistné odvádí. Pro přepočet měn, u nichž Česká národní banka nevyhlašuje tento kurz, se použije kurz této měny obvykle používaný bankami v České republice ke dni uvedenému ve větě první; tyto banky jsou povinny na žádost zaměstnavatele a okresní správy sociálního zabezpečení tento kurz sdělit. Kurz, který zaměstnavatel použil podle věty první a druhé, je povinen vést ve svých záznamech pro stanovení a odvod pojistného.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 2

nadpis vypuštěn

Dávky státní sociální podpory jsou:

- a) dávky poskytované v závislosti na výši příjmu
 1. příravek na dítě,
 2. příspěvek na bydlení,
 3. porodné

- b) ostatní dávky
1. rodičovský příspěvek,
~~2. dávky péstounské péče,~~
~~3.2. pohřebné.~~

ČÁST TŘETÍ

DÁVKY

~~HLAVA SEDMÁ~~

~~DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE~~

~~Díl první~~

~~§ 36~~

~~Druhy dávek péstounské péče~~

~~—Dávkami péstounské péče podle tohoto zákona jsou:~~

- ~~a) příspěvek na úhradu potřeb dítěte,~~
- ~~b) odměna péstouna,~~
- ~~c) příspěvek při převzetí dítěte,~~
- ~~d) příspěvek na zakoupení motorového vozidla.~~

~~Díl druhý~~

~~Příspěvek na úhradu potřeb dítěte~~

~~§ 37~~

~~(1) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé dítě svěřené do péstounské péče.~~

~~(2) Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející podle odstavce 1 činí za kalendářní měsíc součin částky životního minima dítěte a koeficientu 1,40; jde-li o nezaopatřené dítě, použije se koeficient 2,30.~~

~~(3) Při stanovení výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle odstavce 2 se částka životního minima dítěte násobí, jde-li o dítě~~

- ~~a) dlouhodobě nemocné, koeficientem 2,35,~~
- ~~b) dlouhodobě zdravotně postižené, koeficientem 2,90,~~
- ~~c) dlouhodobě těžce zdravotně postižené, koeficientem 3,10.~~

(4) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež (§ 7 odst. 4 věta druhá) nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů (§ 7 odst. 10) nebo v péči osoby uvedené v § 7 odst. 11.

(5) — Příspěvek na úhradu potřeb dítěte náležející podle odstavce 1 se vyplácí pěstounovi.

§ 38

Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, který náležel podle § 37 odst. 1 ke dni dosažení zletilosti dítěte, se zachovává i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do 26. roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby⁷⁾ s osobou, která byla do dosažení zletilosti jeho pěstounem. Příspěvek náležející dítěti podle předchozí věty se vyplácí tomuto dítěti.

§ 39

Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší, a to ve vyšší rozdílu mezi tímto příspěvkem a částkou důchodu.

Díl třetí

§ 40

Odměna pěstouna

(1) Nárok na odměnu za výkon pěstounské péče má pěstoun, kterému bylo svěřeno dítě do pěstounské péče, a to až do zletilosti dítěte a poté po dobu, po kterou má dítě svěřené do pěstounské péče nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na odměnu za výkon pěstounské péče má i pěstoun, jestliže dítě, které mu bylo svěřeno do pěstounské péče, nemá nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek.

(2) Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc za každé dítě svěřené do pěstounské péče součin částky životního minima jednotlivce a koeficientu 1,00.

§ 40a

Odměna pěstouna ve zvláštních případech

(1) Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc součin částky na osobní potřeby pěstouna a koeficientu 5,50, pečuje-li pěstoun alespoň o 3 děti svěřené mu do pěstounské péče nebo pečuje-li pěstoun alespoň o jedno dítě svěřené mu do pěstounské péče, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle zvláštního právního předpisu^{47e)}. Uvedená odměna pěstouna se zvyšuje o součin částky na osobní potřeby pěstouna a koeficientu 0,50 za péči o každé další dítě svěřené mu do pěstounské péče, a jde-li o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle zvláštního právního předpisu^{47e)}, zvyšuje se odměna pěstouna o součin částky na osobní potřeby pěstouna a koeficientu 0,75 za péči o každé další takové dítě svěřené mu do pěstounské péče. Uvedená odměna pěstouna se pro účely zvláštních právních předpisů⁴⁸⁾ posuzuje jako plat.

~~(2) Odměna pěstouna podle odstavce 1 náleží, jen jestliže pěstoun nebyl po celý kalendářní měsíc výdělečně činný a po celý kalendářní měsíc byly splněny podmínky uvedené v odstavci 1. Odměna pěstouna podle odstavce 1 náleží pěstounovi i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény pěstouna, nejdéle však po dobu jednoho kalendářního kalendářního měsíce jejího trvání.~~

~~§ 40b~~

~~Podmínky nároku na odměnu pěstouna~~

~~(1) Vykonává-li pěstoun pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče a je mu proto poskytována odměna za výkon pěstounské péče podle zvláštních právních předpisů,^{49a)} odměna pěstouna podle § 40 a 40a nenáleží.~~

~~(2) Je-li dítě svěřené pěstounovi v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež (§ 7 odst. 4 věta druhá) nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů (§ 7 odst. 10 a 11), odměna pěstounovi za péči o tyto děti podle § 40 odst. 1 nenáleží a k těmto dětem se nepřihlíží při stanovení odměny podle § 40a.~~

~~Díl čtvrtý~~

~~§ 41~~

~~Příspěvek při převzetí dítěte~~

~~(1) Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má pěstoun, který převzal dítě do pěstounské péče; příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží jen jednou.~~

~~(2) Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku~~

~~a) — do 6 let, ————— 8 000 Kč,~~

~~b) — od 6 let do 15 let, ————— 9 000 Kč,~~

~~c) — od 15 let do 18 let, ————— 10 000 Kč.~~

~~(3) Příspěvek při převzetí dítěte se vyplácí jednorázově.~~

~~Díl pátý~~

~~§ 42~~

~~Příspěvek na zakoupení motorového vozidla~~

~~(1) Nárok na příspěvek na zakoupení motorového vozidla má pěstoun, který má v pěstounské péči nejméně čtyři děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodů péče o čtyři děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají pěstounovi nárok na odměnu pěstouna podle § 40, pokud zakoupil osobní motorové vozidlo nebo zajistil nezbytnou celkovou opravu osobního motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro výdělečnou činnost.~~

~~(2) Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny osobního motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Součet těchto~~

příspěvků poskytnutých pěstounovi v období posledních deseti kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.

~~(3) Příspěvek na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením osobního motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je pěstoun povinen prokázat; pokud tohoto příspěvku nepoužil k zakoupení osobního motorového vozidla, je povinen příspěvek vrátit.~~

~~(4) Pokud pěstoun do pěti let ode dne, kdy mu byl příspěvek poskytnut, osobní motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodal, daroval, počal je používat pro výdělečnou činnost nebo přestal vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy pěstoun přestal vykonávat pěstounskou péči z vážných zdravotních důvodů, je povinen vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období pěti let, kdy uvedené podmínky nesplňoval.~~

~~Díl šestý~~

~~§ 43~~

~~Společná ustanovení~~

~~(1) Při společné pěstounské péči manželů náleží dávky pěstounské péče jen jednomu z manželů.~~

~~(2) Jestliže poručník o dítě osobně pečuje, náleží poručníkovi a dítěti dávky podle § 37 až 42.~~

~~(3) Bylo-li před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče dítě rozhodnutím příslušného orgánu dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem,^{47e)} náleží ode dne uvedeného v rozhodnutí po dobu trvání takové péče dávky podle § 37 až 42. Dávky uvedené v § 37 až 42 náleží rovněž osobě, která má v osobní péči dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, a tomuto dítěti, a to po dobu, po kterou probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem dítěte; jde-li o totéž dítě, náleží dávka pouze jednou.~~

~~nadpis vypuštěn~~

~~§ 43a~~

~~zrušen~~

~~§ 43b~~

~~Zrušen~~

^{47e)} ~~§ 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.~~

⁴⁸⁾ ~~Například zákon č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

^{49a)} ~~Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.~~

PORODNÉ

§ 45

Nárok na porodné z důvodu převzetí dítěte do péče

(1) Nárok na porodné má také ode dne převzetí dítěte do trvalé péče nahrazující péči rodičů osoba, která převzala dítě do takové péče do 1 roku jeho věku, toto dítě bylo prvním dítětem této osoby, na které z důvodu jeho převzetí vznikl nárok na porodné, a před převzetím tohoto dítěte do péče této osobě nevznikl nárok na porodné podle § 44. Za podmínek uvedených ve větě první má nárok na porodné také osoba, která převzala do trvalé péče nahrazující péči rodičů 2 nebo více současně narozených dětí. Podmínkou je, že rozhodný příjem v rodině této osoby nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40.

(2) Nárok na porodné podle odstavce 1 náleží i v případě, že před převzetím dítěte do trvalé péče nahrazující péči rodičů vznikl nárok na porodné matce nebo otci dítěte podle § 44.

(3) Za dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů se považuje dítě převzaté do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, jde-li o rozhodnutí podle § 7 odst. 10 písm. a) ~~a b)~~.

(4) V případě svěření dítěte do trvalé péče nahrazující péči rodičů manželům náleží porodné jen jednomu z manželů určenému na základě dohody manželů. Nedohodnou-li se manželé, určí orgán, který o porodném rozhoduje, kterému z manželů se porodné přizná.

ČÁST ČTVRTÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O DÁVKÁCH

HLAVA PRVNÍ

§ 51

(1) Pro nárok na výplatu přídavku na dítě se prokazuje výše rozhodných příjmů. Náleží-li výplata přídavku na dítě za září, náleží výplata této dávky za dobu po 30. září, jen jestliže do uvedeného data je prokázána výše rozhodných příjmů pro nárok na tuto dávku po 30. září. Nejsou-li prokázány rozhodné příjmy podle věty první, výplata přídavku na dítě se zastaví od splátky následující po splátce této dávky náležející za kalendářní měsíc, do jehož konce je třeba prokázat výši příjmů pro její výplatu na období po 30. září. Neprokáže-li se rozhodný příjem ani do 31. října bezprostředně následujícího po dni 30. září, do něhož měla být výše rozhodných příjmů prokázána, nárok na přídavek na dítě dnem 1. listopadu téhož roku zaniká. Prokáže-li se nárok na výplatu přídavku na dítě za dobu, za kterou výplata této dávky podle tohoto odstavce nenáležela, přídavek na dítě se doplatí zpětně za dobu, kdy se tato dávka nevyplácela. Prokáže-li se nárok na přídavek na dítě za dobu po zániku nároku na tuto dávku podle tohoto odstavce, nárok na přídavek na dítě opětovně vznikne zpětně za celou dobu, za niž byly podmínky pro nárok splněny. Zpětně lze přídavek na dítě podle věty páté a šesté přiznat nejdéle na dobu stanovenou v § 54 odst. 2 věť

první.

(2) Příspěvek na bydlení se přiznává na období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku nebo v rámci tohoto období na dobu kratší, jsou-li splněny podmínky nároku na tuto dávku jen po tuto kratší dobu. Příspěvek na bydlení náležející podle věty první se v rámci uvedeného období vyplácí vždy po období kalendářního čtvrtletí nebo v rámci tohoto kalendářního čtvrtletí po dobu kratší, trval-li nárok na tuto dávku jen po kratší dobu, než je kalendářní čtvrtletí. Je-li příspěvek na bydlení vyplácen k poslednímu dni kalendářního čtvrtletí, náleží jeho výplata v bezprostředně následujícím kalendářním čtvrtletí, jen jestliže nejpozději do konce prvního kalendářního měsíce tohoto následujícího kalendářního čtvrtletí se prokáže výše rozhodných příjmů za kalendářní čtvrtletí, k jehož poslednímu dni byla dávka vyplacena. Neprokáže-li se rozhodný příjem podle věty třetí, zastaví se výplata příspěvku na bydlení od splátky náležející za kalendářní měsíc, do jehož konce je třeba prokázat výši příjmů pro výplatu příspěvku na bydlení na následující kalendářní čtvrtletí. Neprokáže-li se rozhodný příjem ani do konce kalendářního čtvrtletí, za které by se měla uvedená dávka vyplácet, nárok na příspěvek na bydlení zaniká. Ustanovení věty třetí až páté neplatí, jde-li o příspěvek na bydlení vyplácený k poslednímu dni kalendářního čtvrtletí končícího dnem 30. června. Ustanovení věty třetí až šesté se vztahuje také na prokazování nákladů na bydlení. Prokáže-li se nárok na výplatu příspěvku na bydlení za dobu, za kterou výplata této dávky podle tohoto odstavce nenáležela, nebo prokáže-li se nárok na příspěvek na bydlení za dobu zániku nároku na tuto dávku podle tohoto odstavce, postupuje se obdobně podle odstavce 1 věty páté až sedmé.

(3) Splňuje-li oprávněná osoba po část kalendářního měsíce nárok na dávku podle tohoto zákona v nižší výměře a po část tohoto kalendářního měsíce nárok na tutéž dávku ve vyšší výměře, náleží za kalendářní měsíc dávka ve výši odpovídající vyšší výměře dávky.

(4) Splňuje-li oprávněná osoba podmínky nároku na dávky uvedené v § 2 písm. a) bodech 1 a 2, ~~§ 36 písm. a) nebo § 36 písm. b), s výjimkou odměny pěstouna podle § 40a,~~ jen po část kalendářního měsíce, náleží tyto dávky ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc.

(5) Nedosahují-li dávky za kalendářní měsíc částky 50 Kč, náleží v této částce.

§ 54

(1) Nárok na dávku nezaniká uplynutím času, není-li tímto zákonem stanoveno jinak.

(2) Nárok na výplatu dávky nebo její části, jde-li o dávky uvedené v § 2 písm. a) bodech 1 a 2, § 2 písm. b) v bodu 1 ~~a v § 36 písm. a) a b),~~ zaniká uplynutím tří měsíců ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží; to neplatí, jde-li o případ uvedený v § 53 odst. 1. Lhůta podle předchozí věty neplatí po dobu řízení o dávce.

(3) Nárok na dávku uvedenou v § 2 písm. a) bodu 3 a v ~~§ 2 písm. b) bodu 3 a § 36 písm. c) a d), § 2 písm. b) bodu 2~~ zaniká, nebyl-li uplatněn do jednoho roku ~~a) ode dne převzetí dítěte nebo ode dne právní moci rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, jde-li o příspěvek při převzetí dítěte podle § 41,~~
~~b) ode dne zakoupení motorového vozidla nebo zaplacení opravy motorového vozidla, jde-li o příspěvek na zakoupení motorového vozidla podle § 42,~~
~~e)(a) ode dne narození dítěte, jde-li o porodné podle § 44,~~
~~d)(b) ode dne převzetí dítěte do péče, jde-li o porodné podle § 45,~~
~~e)(c) ode dne pohřbení podle zvláštního právního předpisu,~~^{48a)} jde-li o pohřebné podle § 47. Roční lhůta neplatí, jde-li o případ uvedený v § 53 odst. 1.

(4) Je-li oprávněná osoba ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, zaniká jí nárok na dávku ode dne následujícího po uplynutí prvního kalendářního měsíce vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence. Navazuje-li na dobu vazby doba výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, obě doby se pro stanovení kalendářního měsíce podle předchozí věty sčítají. Ustanovení věty první neplatí, jde-li o nároky za dobu přede dnem, od něhož podle věty první nárok na dávku zaniká nebo jde-li o nárok na rodičovský příspěvek odsouzené ženy po dobu, po kterou pečuje o dítě na základě povolení, které jí bylo vydáno na žádost, aby ve výkonu trestu měla u sebe a starala se o své dítě podle zvláštního právního předpisu^{48b)}. Ustanovení věty první neplatí také, jde-li o nárok na rodičovský příspěvek ženy po dobu, po kterou tato ve výkonu vazby má u sebe své dítě a stará se o něj podle zvláštního právního předpisu^{48d)}.

Díl třetí

Výplata dávek

§ 57

(1) Dávky uvedené v § 2 písm. a) bodech 1 a 2, ~~§ 2 písm. b) bodech 1 a 2, § 36 písm. a) a § 36 písm. b)~~ **§ 2 písm. b) bodu 1** se vyplácejí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náležely, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci. Nedosahuje-li dávka částky 100 Kč měsíčně, vyplácí se po uplynutí kalendářního čtvrtletí, za které dávka náležela, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto kalendářním čtvrtletí. Krajská pobočka Úřadu práce se může dohodnout s příjemcem dávky, že bude dávku, která nedosahuje částky 100 Kč měsíčně, vyplácet za delší období, než je uvedeno v předchozí větě; sjednané delší období nesmí přesáhnout dobu jednoho roku a dávka se v takovém případě vyplatí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto období.

(2) Dávky uvedené v § 2 písm. a) bodu 3, ~~§ 2 písm. b) bodu 3, § 36 písm. c) a § 36 písm. d)~~ **a § 2 písm. b) bodu 2** se vyplácejí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) zrušen

(4) Výše dávek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 58

(1) Dávky vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávkách.

(2) Dojde-li v době, ve které je vyplácena dávka uvedená v § 2 písm. a) bodech 1 a 2, § 2 písm. b) bodu 1, ~~§ 36 písm. a) a § 36 písm. b)~~ ke změně místa, kde je oprávněná osoba hlášena k trvalému pobytu, zastaví krajská pobočka Úřadu práce, která byla před touto změnou k výplatě dávky příslušná, výplatu dávky, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž se o změně trvalého pobytu oprávněné osoby dozvěděla. Krajská pobočka Úřadu práce uvedená v předchozí větě předá krajské pobočce Úřadu práce příslušné podle místa trvalého pobytu oprávněné osoby podklady, na jejichž základě byla dávka přiznána. Příslušná krajská

pobočka Úřadu práce vyplácí dávku od měsíční splátky následující po měsíci, v němž byla dávka zastavena.

(3) Dávka se vyplácí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů⁶³), a to převodem na platební účet příjemce, v hotovosti, nebo využitím platební funkce karty sociálních systémů⁶³). Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.

§ 62

(1) Příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost nebo přijal dávku nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jinak způsobil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit; to neplatí, jde-li o přeplatek na rodičovském příspěvku. Jestliže byl rodiči vyplacen rodičovský příspěvek a nebyly přitom splněny podmínky nároku na tento příspěvek, je rodič povinen vrátit krajské pobočce Úřadu práce vyplacené částky rodičovského příspěvku, které mu nenáležely.

(2) Jestliže osoba s oprávněnou osobou společně posuzovaná způsobilá, že dávka byla vyplacena neprávem nebo v nesprávné výši, a v důsledku toho vznikl přeplatek na dávce, je tato osoba povinna jej nahradit.

(3) Jestliže oprávněná osoba i osoba společně s ní posuzovaná způsobilá způsobilý přeplatek na dávce, odpovídají za vrácení přeplatku na dávce společně a nerozdílně. Oprávněná osoba a osoba s ní společně posuzovaná se vzájemně vypořádají podle míry zavinění. Spory o vzájemném vypořádání mezi těmito osobami rozhodují soudy.^{48d}) Podle tohoto ustanovení se postupuje, nejde-li o případ uvedený v § 63a odst. 2.

(4) Nárok na vrácení dávky poskytnuté neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím tří let ode dne, kdy byla dávka vyplacena. Tříletá lhůta neplyne po dobu řízení o oprávněném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky nebo příjmu nebo kdy jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu. ~~Pro vrácení poměrné části příspěvku na zakoupení motorového vozidla platí lhůta uvedená v § 42 odst. 4.~~

(5) Přeplatek na rodičovském příspěvku nevzniká za dobu, po kterou byl rodiči vyplacen rodičovský příspěvek z důvodů péče o dítě, které přestalo být nejmladším dítětem v rodině, pokud na tuto dobu rodiči náležel rodičovský příspěvek z důvodu péče o později narozené dítě, které se stalo nejmladším dítětem v rodině. Částka rodičovského příspěvku, která nenáležela proto, že dítě přestalo být nejmladším dítětem v rodině, a částka rodičovského příspěvku, která náležela z důvodu péče o dítě, které se později stalo nejmladším dítětem v rodině, se zúčtují; uvedená zúčtovaná částka se započte do celkové částky náležející z důvodu péče o dítě v rodině, které se stalo později nejmladším dítětem v rodině.

(6) Povinnost vrátit přeplatek nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 100 Kč u jednoho druhu dávky.

(7) O povinnosti vrátit dávku nebo její část podle odstavců 1 až 3 rozhoduje krajská pobočka

Úřadu práce, která dávku vyplácí nebo naposledy vyplácela. Částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky, a to i v případě, že jde o jinou dávku podle tohoto zákona, než na jaké vznikl přeplatek; přitom platí obdobně předpisy o výkonu soudních rozhodnutí srážkou ze mzdy.^{48h)} Přeplatky vybírá krajská pobočka úřadu práce, která o povinnosti vrátit přeplatek rozhodla.

§ 68

Náležitosti žádosti

(1) Žádost o dávku musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem

- a) určení, jakým způsobem má být dávka vyplácena, popřípadě vyplacena (§ 58 odst. 2),
- b) doklad o výši příjmu oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob (§ 5) v rozhodném období (§ 6) v případech, kdy je přiznání dávky podmíněno příjmem,
- c) jde-li o rodičovský příspěvek,
 1. doklad o době pobírání peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského poskytovaného v souvislosti s porodem a doklad o výši jejich vyměřovacího základu,
 2. jméno, příjmení, rodné číslo, místo pobytu nejmladšího dítěte v rodině, které zakládá nárok na rodičovský příspěvek, a dalších dětí v rodině mladších 4 let, které by s ohledem na věk mohly zakládat nárok na rodičovský příspěvek,
 3. jméno, příjmení, rodné číslo a místo pobytu dalších osob tvořících rodinu podle § 31 odst. 1,
 4. potvrzení o pobytu dítěte uvedeného v bodu 2 v jeslích, mateřské škole nebo jiném zařízení pro děti předškolního věku, nebo v léčebně rehabilitačním zařízení,
 5. volbu nároku na rodičovský příspěvek a jeho výši, pokud rodič tuto volbu provádí při podání žádosti o rodičovský příspěvek,
- d) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,
- e) doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o výši nájemného, nákladů za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nákladů uvedených v § 25 odst. 1 písm. c), jde-li o žádost o příspěvek na bydlení; žádost o příspěvek na bydlení musí obsahovat také doklady o skutečnostech rozhodných pro nárok na příspěvek na bydlení podle § 27a odst. 2 a prohlášení oprávněné osoby, že jeho celkové sociální a majetkové poměry mu neumožňují řešit problém bydlení jinak, než podáním žádosti na příspěvek na bydlení,
- f) doklad o době a výši poskytování náhrady uvedené v § 5 odst. 1 písm. b) bodu 13³ⁱ⁾,
- ~~g) rozhodnutí o svěřeni dítěte do pěstounské péče, jde-li o nároky na dávky uvedené v § 36, nebo rozhodnutí o ustanovení poručníkem, popřípadě rozhodnutí příslušného orgánu o dočasném svěřeni dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem nebo návrh, který byl podán soudu na zahájení soudního řízení o ustanovení osoby poručníkem dítěte, jestliže tato osoba o dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, osobně pečuje, jde-li o nároky podle § 43,~~
- ~~h)g)~~ výši poskytovaného výživného nebo obdobného plnění podle § 5 odst. 1 písm. b) bodu 2 a údaj o tom, která z osob společně posuzovaných výživné nebo obdobné plnění poskytovala,
- ~~i)h)~~ skutečnosti prokazující, že jde o dítě zakládající nárok na porodné.

(2) Je-li rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, kalendářní rok, považuje se za doklad, kterým se příjmy prokazují,

- a) potvrzení, jde-li o příjmy uvedené
 1. v § 5 odst. 1 písm. a) č. 1, 2 a 4 a písm. c), d) a h),
 2. v § 5 odst. 1 písm. a) č. 3, pokud nejsou zdaněny zvláštní sazbou daně podle zákona o daních z příjmů,
 3. v § 5 odst. 1 písm. b) bodech 3 až 13,
 4. v § 5 odst. 1 písm. e), pokud jsou předmětem daně z příjmů podle zákona o daních z příjmů a nejsou zdaněny zvláštní sazbou daně podle zákona o daních z příjmů,

5. v § 5 odst. 1 písm. e), pokud se neprokazují způsobem uvedeným v č. 4, jedná-li se o příjmy obdobné příjmům uvedeným v č. 1 až 3 a lze je prokázat potvrzením,
b) prohlášení o výši příjmu, jde-li o ostatní příjmy.

(3) Je-li rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, kalendářní čtvrtletí, považují se za doklad, kterým se příjmy prokazují,

a) potvrzení, jde-li o příjmy uvedené

1. v § 5 odst. 1 písm. a) č. 1, písm. c), d) a h) a příjmy uvedené v § 5 odst. 1 písm. b), bodech 3 až 13,

2. v § 5 odst. 1 písm. e), jedná-li se o příjmy obdobné příjmům uvedeným v č. 1 a lze je prokázat potvrzením,

b) prohlášení o výši příjmů, jde-li o ostatní příjmy.

(4) Pokud jsou některé z příjmů prokazovány způsobem uvedeným v odstavci 2 písm. b) a v odstavci 3 písm. b), může orgán státní sociální podpory rozhodující o dávce v případě pochybností požádat o potvrzení o takovém příjmu, nebrání-li tomu vážná překážka.

(5) Potvrzení o povinné školní docházce, jde-li o školní rok začínající v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo patnáctý rok věku, a o roky povinné školní docházky po tomto roce následující, a potvrzení o přípravě na budoucí povolání pro prokázání nezaopatřenosti dítěte [odstavec 1 písm. f)] se předkládají každoročně vždy nejpozději do 30. září, pokud v jednotlivých případech krajská pobočka Úřadu práce neumožní, že lze potvrzení předložit v pozdějším termínu.

(6) Lze-li skutečnosti uvedené v odstavci 1 ověřit z rozhodnutí příslušných orgánů²¹⁾ nebo z jiných dokladů, nevyžaduje se přiložení potvrzení.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST DRUHÁ

ÚČAST NA POJIŠTĚNÍ

HLAVA PRVNÍ

OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB

§ 5

(1) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni

a) zaměstnanci v pracovním poměru,

b) příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky⁵⁾, vojáci z povolání^{5a)} a státní zaměstnanci podle služebního zákona^{5b)},

c) členové družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,

- d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v písmenech g) až i),
- e) osoby samostatně výdělečně činné,
- f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,
- g) soudci,
- h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
- ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,
- i) prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
- j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- ~~k) pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu,^{5a)} nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu,^{5b)}~~
- k) osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí³⁷⁾,**

³⁷⁾ § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

- l) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
- m) osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vyšší odborné škole (dále jen "střední škola") nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let v období před rokem 2010,
- n) osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,²⁸⁾ a v rozsahu nejvýše tří let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku a nezapočítává se do ní doba účasti na pojištění podle § 6 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a doba výkonu výdělečné činnosti, která podle zvláštního právního předpisu nebrání (není překážkou) zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání^{28a)}, a to i když tato činnost zakládá účast na pojištění,
- o) osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost,
- p) osoby konající vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě,⁵⁾

- q) osoby konající civilní službu,
- r) osoby pečující osobně o dítě ve věku do čtyř let,
- s) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, pokud spolu žijí v domácnosti^{5d)}; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu,
- t) poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně [§ 39 odst. 2 písm. c)] z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají tento důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů,⁶⁾
- u) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f)} v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu trvání podpůrčí doby u ošetřovného a po dobu trvání podpůrčí doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem,
- v) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
- w) společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,
- x) členové družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo,
- y) osoby, kterým je poskytována zvláštní ochrana a pomoc na základě zvláštního právního předpisu³⁷⁾, pokud podle vyjádření orgánu příslušného k poskytování zvláštní ochrany a pomoci nemohou vykonávat výdělečnou činnost.

(2) Za zaměstnance v pracovním poměru [odstavec 1 písm. a)] se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.

(3) zrušen

(4) zrušen

(5) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na osoby, které jsou zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele a jsou činni v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele; zahraničním zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnavatel, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení.

Díl první Podmínky nároku na sirotčí důchod

§ 52

- (1) Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, zemřel-li
 - a) rodič (osvojitel) dítěte, nebo

b) osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, a dítě na ni bylo v době její smrti převážně odkázáno výživou, kterou nemohli ze závažných důvodů zajistit jeho rodiče, jestliže rodič (osvojitel) nebo osoba uvedená v písmenu b) byli poživateli starobního nebo invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřeli následkem pracovního úrazu.

(2) Osiřelé nezaopatřené dítě má za splnění podmínek stanovených v odstavci 1 nárok na sirotčí důchod po každém z rodičů (osvojitelů) nebo osobě uvedené v odstavci 1 písm. b).

(3) Nárok na sirotčí důchod nevzniká po ~~pěstounovi nebo jeho manželovi~~ **osobě uvedené v § 5 odst. 1 písm. k) nebo jejímu manželovi.**

(4) Nárok na sirotčí důchod zaniká osvojením. Pokud oboustranně osiřelé dítě osvojí jen jedna osoba, zaniká nárok na ten sirotčí důchod, který náležel po osobě, kterou osvojitel nahradil. Dojde-li ke zrušení osvojení, vznikne nárok na sirotčí důchod znovu, a to ve výši, v jaké by náležel, kdyby byl vyplácen ke dni zrušení osvojení.

(5) Pro nárok na sirotčí důchod platí § 50 odst. 6 přiměřeně.

HLAVA ČTVRTÁ

ÚČAST NA POJIŠTĚNÍ NĚKTERÝCH OSOB A HODNOCENÍ NĚKTERÝCH DOB

§ 102a

(1) Účast osoby pečující o dítě ve věku do 18 let, které je dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, a osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let, pokud spolu žijí v domácnosti, na důchodovém pojištění před 1. lednem 2007 se posuzuje podle právních předpisů platných před tímto dnem.

(2) Účast osob pobírajících dávky nemocenského pojištění (péče) nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož byly tyto dávky vypláceny, před 1. lednem 2009 se posuzuje podle právních předpisů platných před tímto dnem.

(3) **Účast pěstounů, kteří vykonávali pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče nebo kterým byla za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech, na důchodovém pojištění před 1. červencem 2012 se posuzuje podle právních předpisů účinných před tímto dnem.**

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a doplnění některých souvisejících předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 8

Povinnost platit pojistné

(1) Pojistné se platí zdravotní pojišťovně, u které je pojištěnec pojištěn, (dále jen "příslušná zdravotní pojišťovna"). Povinnost platit pojistné vzniká pojištěnci dnem:

- a) nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3);
 - b) zahájení samostatné výdělečné činnosti [§ 5 písm. b)];
 - c) kdy se stal pojištěncem podle § 5 písm. c);
 - d) ke kterému se po návratu do České republiky pojištěnec přihlásil podle odstavce 4 u příslušné zdravotní pojišťovny;
 - e) návratu do České republiky po nepřetržitém pobytu v cizině, který započal již před 1. lednem 1993, pokud den návratu připadne na období po 30. dubnu 1995; uvedené skutečnosti je pojištěnec povinen příslušné zdravotní pojišťovně doložit;
 - f) návratu do České republiky po nepřetržitém pobytu v cizině, který započal mezi 1. lednem 1993 a 1. červencem 1993, pokud den návratu připadne na období po 30. dubnu 1995, jestliže pojištěnec
 - 1. byl v cizině zdravotně pojištěn,
 - 2. v uvedeném období mu nebyly poskytnuty hrazené služby,
 - 3. požádal zpětně příslušnou zdravotní pojišťovnu o postup podle odstavce 4.
- Tím není dotčena povinnost platit pojistné za dobu předcházející pobytu v cizině.

(2) Povinnost zaměstnavatele platit část pojistného za své zaměstnance vzniká dnem nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3) a zaniká dnem skončení zaměstnání, s výjimkami stanovenými v § 6. Za den nástupu zaměstnance do zaměstnání se považuje

- a) u pracovního poměru včetně pracovního poměru sjednaného podle cizích právních předpisů den, ve kterém zaměstnanec nastoupil do práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení pracovního poměru,
- b) u služebního poměru den, ve kterém zaměstnanec nastoupil k výkonu služby, jde-li o státního zaměstnance den nástupu služby, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení služebního poměru,
- c) u členů družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni, den započetí práce pro družstvo, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení členství v družstvu,
- d) u zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti den, ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti zaměstnanec začal vykonávat sjednanou práci, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána, u zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce se postupuje obdobně,
- e) u soudců den nástupu soudce do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce soudce,
- f) u členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva den, od něhož členu náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží. Plní-li dosavadní starosta nebo primátor úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, považuje se za zaměstnance ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje a primátora hlavního města Prahy,

- g) u poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu České republiky a poslanců Evropského parlamentu zvolených na území České republiky den zvolení, a za den ukončení zaměstnání se považuje den uplynutí volebního období, popřípadě den zániku mandátu,
- h) u členů vlády, prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu, členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členů Rady Českého telekomunikačního úřadu, finančního arbitra, zástupce finančního arbitra, Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv den nástupu do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce,
- i) u fyzických osob, které nejsou uvedeny v písmenech e) až h), které byly jmenovány nebo zvoleny do funkce a jejich jmenováním nevznikl pracovní nebo služební poměr, den nástupu do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce,
- j) u dobrovolných pracovníků pečovatelské služby den, ve kterém začal dobrovolný pracovník poskytovat pečovatelskou službu, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, kdy přestal být dobrovolným pracovníkem pečovatelské služby,
- ~~k) u pěstouna, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu^{16e)}, den zahájení výkonu pěstounské péče, a za den ukončení zaměstnání se považuje den zániku výkonu pěstounské péče,~~
- k) u osoby pečující o dítě a osoby, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí⁴⁹⁾, den, od něhož jim tato odměna náleží, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,**

⁴⁹⁾ § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

- ~~l) u pěstouna, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu^{16d)}, den, od něhož náleží tato odměna, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,~~
- ~~m)~~ **(l)** u odsouzených ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence a trestu odnětí svobody zařazených do práce den zařazení do práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den odvolání z výkonu práce,
- ~~n)~~ **(m)** u osob činných v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik, den započetí výkonu práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den ukončení výkonu práce,
- ~~o)~~ **(n)** u zaměstnanců neuvedených pod písmeny a) až n) den, kdy začal zaměstnanec vykonávat práci, na jejímž základě mu plynou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, a za den ukončení zaměstnání se považuje den ukončení výkonu práce.

(3) Povinnost státu platit pojistné za pojištěnce vzniká dnem, kdy se stát podle § 7 stává plátcem pojistného. Tato povinnost zaniká dnem, ke kterému stát přestal být podle § 7 plátcem pojistného.

(4) Pojištěnec není povinen platit pojistné po dobu, kdy je dlouhodobě v cizině, pokud je v cizině zdravotně pojištěn a učinil o této skutečnosti u příslušné zdravotní pojišťovny písemné prohlášení. Povinnost platit pojistné však zaniká až dnem, který pojištěnec v prohlášení podle věty první uvedl, ne však dříve než dnem následujícím po dni, kdy toto prohlášení bylo doručeno příslušné zdravotní pojišťovně. Od stejného dne až do dne, kdy se pojištěnec u příslušné zdravotní pojišťovny opět přihlásil, nemá pojištěnec nárok na poskytování hrazených služeb. Současně s opětovným přihlášením u příslušné zdravotní pojišťovny je pojištěnec povinen této pojišťovně dodatečně předložit doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce. Pokud pojištěnec takový doklad nepředloží, je povinen příslušné zdravotní pojišťovně doplatit zpětně pojistné tak, jako by podle tohoto ustanovení nepostupoval. Za dlouhodobý pobyt v cizině se

považuje nepřetržitý pobyt delší šesti měsíců.

(5) Nezaplatí-li plátce pojistného pojistné ve stanovené výši a včas, je příslušná zdravotní pojišťovna povinna vymáhat na dlužníkovi jeho zaplacení včetně penále.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, s vyznačením navrhovaných změn

**§ 3
nadpis vypuštěn**

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance²⁾ je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾ a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

(2) Do vyměřovacího základu zaměstnance se z příjmů uvedených v odstavci 1 nezahrnují tyto příjmy:

- a) náhrada škody podle zákoníku práce,
- b) odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné poskytovaná na základě zvláštních právních předpisů⁴⁾, a odměna při skončení funkčního období náležející podle zvláštních právních předpisů^{4a)}
- c) věnostní přídavek horníků⁵⁾,
- d) odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích⁶⁾, pokud vytvoření a uplatnění vynálezu nebo zlepšovacího návrhu nemělo souvislost s výkonem zaměstnání,
- e) jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- f) plnění, které bylo poskytnuto požitavatel starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání.

(3) Do vyměřovacího základu zaměstnance se zahrnuje kromě příjmů uvedených v odstavci 1 ~~odměna ve zvláštních případech vyplácená pěstounům podle zákona o státní sociální podpoře~~⁷⁾
odměna pěstouna vyplácená podle zvláštního právního předpisu⁷⁾.

⁷⁾ § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Do vyměřovacího základu zaměstnance, který ukončil zaměstnání, se dále zahrnují příjmy podle předchozích odstavců zúčtované mu po skončení zaměstnání.

(5) V zaměstnání, ve kterém bylo po celý kalendářní měsíc poskytnuto pracovní volno bez náhrady příjmu, nebo v němž po celý kalendářní měsíc trvala neomluvená nepřítomnost v práci, je vyměřovacím základem minimální mzda zaměstnanců v pracovním poměru odměňovaných měsíční

mzdou, která platí k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí (dále jen "minimální mzda").¹⁰⁾ Pokud pracovní volno bez náhrady příjmu nebo neomluvená nepřítomnost v práci trvaly po dobu kratší, připočte se v tomto zaměstnání k úhrnu příjmů započitatelných do vyměřovacího základu za každý kalendářní den, který trvalo pracovní volno nebo neomluvená nepřítomnost, poměrná část minimální mzdy připadající na jeden kalendářní den v daném měsíci. Podle předchozích vět se nepostupuje, jestliže bylo poskytnuto pracovní volno bez náhrady příjmu zaměstnanci, který:

- a) vykonává v tomto období veřejnou funkci nebo práci pro jiného zaměstnavatele a doloží, že subjekt, pro který je v té době činný, za něj odvádí pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu,
- b) je uveden v odstavci 8 nebo v odstavci 9 písm. c),
- c) zdržuje se dlouhodobě v cizině a je v cizině zdravotně pojištěn a postupuje podle zvláštního zákona.¹¹⁾

(6) Pojistné za zaměstnance se stanoví z vyměřovacího základu podle předchozích odstavců, nejméně však z minimálního vyměřovacího základu, není-li dále stanoveno jinak. Minimálním vyměřovacím základem je minimální mzda.

(7) Je-li zaměstnancem zaměstnavatele zaměstnávajícího více než 50 % osob se zdravotním postižením^{11a)} z celkového průměrného přepočteného počtu svých zaměstnanců^{11b)} osoba, které byl přiznán invalidní důchod,^{11c)} je u ní vyměřovacím základem částka přesahující částku, která je vyměřovacím základem u osoby, za kterou je plátcem pojistného stát.

(8) Minimální vyměřovací základ neplatí pro osobu:

- a) s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, které se poskytují mimořádné výhody II. nebo III. stupně podle předpisů o sociálním zabezpečení;¹²⁾
 - b) která dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňuje další podmínky pro jeho přiznání;
 - c) která celodenně osobně a řádně pečuje alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku. Podmínka celodenní péče se považuje za splněnou, je-li dítě předškolního věku umístěno v jeslích (mateřské škole), popřípadě v obdobném zařízení na dobu, která nepřevyšuje čtyři hodiny denně, a jde-li o dítě plnící povinnou školní docházku, po dobu návštěvy školy, s výjimkou umístění v zařízení s týdenním či celoročním pobytem. Za takovou osobu se považuje vždy pouze jedna osoba, a to buď otec nebo matka dítěte, nebo osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů;¹⁴⁾
 - d) která současně vedle zaměstnání vykonává samostatnou výdělečnou činnost a odvádí zálohy na pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro osoby samostatně výdělečně činné,
 - e) za kterou je plátcem pojistného stát (§ 3c),
- pokud tyto skutečnosti trvají po celé rozhodné období. Vyměřovacím základem u těchto zaměstnanců je jejich skutečný příjem.

(9) Minimální vyměřovací základ zaměstnance se snižuje na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních dnů, pokud

- a) zaměstnání netrvalo po celé rozhodné období,
- b) zaměstnanci bylo poskytnuto pracovní volno pro důležité osobní překážky v práci,¹⁵⁾
- c) zaměstnanec se stal v průběhu rozhodného období osobou, za kterou platí pojistné i stát,¹³⁾ nebo osobou uvedenou v odstavci 8 písm. a) až c).

(10) Pokud je vyměřovací základ zaměstnance nižší než minimální vyměřovací základ, je zaměstnanec povinen doplatit zdravotní pojišťovně prostřednictvím svého zaměstnavatele pojistné

ve výši 13,5 % z rozdílu těchto základů. Má-li zaměstnanec více zaměstnavatelů, je povinen doplatit pojistné podle předchozí věty prostřednictvím toho zaměstnavatele, kterého si zvolí, a to vždy současně s odvodem pojistného v následujícím kalendářním měsíci. Pokud je vyměřovací základ nižší z důvodů překážek na straně organizace,¹⁶⁾ je tento rozdíl povinen doplatit zaměstnavatel.

(11) Pro účely pojistného na všeobecné zdravotní pojištění se mzdové nároky zaměstnanců vyplacené úřadem práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů považují za příjmy zúčtované zaměstnavatelem zaměstnanci, a to v rozsahu, ve kterém je zaměstnavatel zaměstnancům nezúčtoval. Tyto příjmy jsou vyměřovacím základem zaměstnanců pro daný kalendářní měsíc, případně jeho poměrnou částí, pokud zaměstnavatel vyplatil zaměstnancům mzdu pouze za část měsíce.

(12) Pro účely pojistného na všeobecné zdravotní pojištění se mzdové nároky zaměstnanců vyplacené Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou nebo pobočkou pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů považují za příjmy zúčtované zaměstnavatelem zaměstnanci, a to v rozsahu, ve kterém je zaměstnavatel zaměstnancům nezúčtoval. Tyto příjmy jsou vyměřovacím základem zaměstnanců pro daný kalendářní měsíc, případně jeho poměrnou částí, pokud zaměstnavatel vyplatil zaměstnancům mzdu pouze za část měsíce.

(13) Vyměřovacím základem pracovníka v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů^{16a)} je úhrn příjmů zúčtovaných mu zaměstnavatelem v souvislosti s tímto pracovním vztahem, a to ve výši, ve které jsou nebo by byly předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾, s výjimkou příjmů, které tomuto pracovníku nahrazují výdaje jím za zaměstnavatele vynaložené v souvislosti s tímto pracovním vztahem nebo škodou vzniklou v souvislosti s tímto pracovním vztahem, a příjmů uvedených v odstavci 2 písm. e) a f). Ustanovení o minimálním vyměřovacím základu podle odstavce 6 se použije obdobně.

(14) Je-li zaměstnanci vyplácen příjem v cizí měně, přepočte se na českou měnu kurzem devizového trhu stanoveným Českou národní bankou, který platí k poslednímu dni kalendářního měsíce, za který se pojistné odvádí. Pro přepočet měn, u nichž Česká národní banka nevyhlašuje tento kurz, se použije kurz této měny obvykle používaný bankami v České republice ke dni uvedenému ve větě první; tyto banky jsou povinny na žádost zaměstnavatele a příslušné zdravotní pojišťovny tento kurz sdělit. Kurz, který zaměstnavatel použil podle věty první a druhé, je povinen vést ve svých záznamech pro stanovení a odvod pojistného.

(15) Maximálním vyměřovacím základem zaměstnance je částka ve výši sedmdesátidvounásobku průměrné mzdy. Maximální vyměřovací základ zaměstnance je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce, za který se maximální vyměřovací základ zjišťuje. Za průměrnou mzdu se pro účely tohoto zákona považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu^{16b)}; vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(16) Přesáhne-li v kalendářním roce úhrn vyměřovacích základů zaměstnance maximální vyměřovací základ podle odstavce 15, neplatí zaměstnanec ani zaměstnavatel, u něhož bylo dosaženo maximálního vyměřovacího základu, v tomto kalendářním roce pojistné z částky, která přesahuje maximální vyměřovací základ podle odstavce 15.

(17) Bylo-li dosaženo maximálního vyměřovacího základu podle odstavce 15 z úhrnu příjmů zúčtovaných více zaměstnavateli, považuje se část pojistného zaplaceného zaměstnancem vypočtená z úhrnu vyměřovacích základů přesahujících maximální vyměřovací základ za přeplatek zaměstnance na pojistném (§ 14). Pokud u některého z více zaměstnavatelů bylo dosaženo maximálního vyměřovacího základu, postupuje se u tohoto zaměstnavatele a zaměstnance podle odstavce 16; pojistné zaplacené zaměstnancem z vyměřovacích základů u ostatních zaměstnavatelů se považuje za přeplatek zaměstnance na pojistném a postupuje se podle věty první.

(18) Zaměstnavatel je povinen písemně potvrdit zaměstnanci na jeho žádost úhrn vyměřovacích základů za kalendářní rok, z nichž bylo za zaměstnance odvedeno pojistné, a to do 8 dnů ode dne obdržení žádosti; zjistil-li zaměstnavatel, že v tomto potvrzení uvedl nesprávné údaje, je povinen neprodleně vydat zaměstnanci nové potvrzení.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, s vyznačením navrhovaných změn

§ 7

(1) Za započitatelné příjmy se pro účely tohoto zákona považují

- a) příjmy ze závislé činnosti uvedené v zákoně o daních z příjmů¹²⁾,
- b) funkční požitky uvedené v zákoně o daních z příjmů¹³⁾,
- c) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti uvedené v zákoně o daních z příjmů¹⁴⁾,
- d) příjmy z kapitálového majetku uvedené v zákoně o daních z příjmů¹⁵⁾,
- e) příjmy z pronájmu uvedené v zákoně o daních z příjmů¹⁶⁾,
- f) ostatní příjmy uvedené v zákoně o daních z příjmů, při kterých dochází ke zvýšení majetku¹⁷⁾, a to po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, po odpočtu daně z příjmů a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, pokud nebyly pojistné a příspěvek zahrnuty do těchto výdajů; příjmy z podnikání jsou však u osoby, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle zákona o daních z příjmů¹⁸⁾, předpokládané příjmy, a výdaji vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení jsou předpokládané výdaje, na jejichž základě byla stanovena daň paušální částkou.

(2) Za započitatelné příjmy se pro účely tohoto zákona dále považují

- a) dávky nemocenského pojištění (péče) a důchodového pojištění,¹⁹⁾
- b) podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci²⁰⁾,
- c) plnění z pojištění pro případ dožití určitého věku,
- d) výživné a příspěvek na výživu rozvedeného manžela a neprovdané matce, s výjimkou těch uvedených příjmů, které byly vyplaceny z příjmů osoby, která se pro účely stanovení započitatelných příjmů považuje za společně posuzovanou osobu s osobou, která takové příjmy přijala,
- e) dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče³¹⁾, s výjimkou příspěvku na bydlení a jednorázových dávek,

³¹⁾ § 47e a násl. zákona č. 359/1999 Sb.

f) příspěvek na živobytí¹⁾,

g) mzdové nároky vyplacené Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou, popřípadě pobočkou pro hlavní město Prahu podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů²⁰⁾,

h) příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a jsou od této daně osvobozeny²¹⁾, nejde-li o příjmy uvedené v písmenech a) až g) nebo v odstavci 5, s výjimkou

1. příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků osvobozených od daně z příjmů fyzických osob²²⁾, kromě příjmů uvedených v písmenech i) a j),

2. příjmů z prodeje nemovitostí a z odstupného za uvolnění bytu použitých k úhradě nákladů na uspokojení bytové potřeby,

3. přijaté náhrady škody, náhrady nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, plnění z pojištění odpovědnosti za škody a finančních prostředků na odstranění následků živelní pohromy,

4. peněžní pomoci obětem trestné činnosti,

5. sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem,

6. podpory a příspěvků z prostředků nadací a občanských sdružení,

7. příjmů plynoucích z doplatku na bydlení a mimořádné okamžité pomoci podle zákona o pomoci v hmotné nouzi^{22a)},

8. příjmu plynoucího z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{22b)}, je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou patřící do okruhu společně posuzovaných osob podle § 4,

9. stipendií,

10. odměn vyplacených dárčům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu,

11. náhrad (příspěvků) pobytových výloh poskytovaných orgány Evropské unie zaměstnancům (národním expertům) vyslaným k působení do institucí Evropské unie,

12. příjmu plynoucího ve formě daňového bonusu,

a to ve výši po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, které se pro tento účel stanoví obdobně jako takové výdaje pro určení základu daně podle zákona o daních z příjmů²³⁾,

i) zvláštní příplatek nebo příplatek za službu v zahraničí poskytovaný v cizí měně podle zvláštních právních předpisů vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů²⁴⁾ vyslaným v rámci jednotky mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů mimo území České republiky po dobu působení v zahraničí, a to ve výši po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení, které se pro tento účel stanoví obdobně jako takové výdaje pro určení základu daně podle zákona o daních z příjmů²³⁾,

j) příjem získaný ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu nebo snížené odměny za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény podle zvláštních právních předpisů^{24a)}, a to ve výši po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení, které se pro tento účel stanoví obdobně jako takové výdaje pro určení základu daně podle zákona o daních z příjmů²³⁾,

k) další opakující se nebo pravidelné příjmy.

(3) Za příjem se považují též příjmy ze zahraničí obdobné příjmům uvedeným v odstavcích 1 a 2 v částce, v jaké byly vyplaceny, popřípadě po odpočtu výdajů, daní, pojistného a příspěvku uvedených v odstavcích 1 a 2.

(4) Je-li příjem uvedený v odstavcích 1 a 2 vyplácen v cizí měně, přepočte se na českou měnu podle příslušného kursu vyhlášeného Českou národní bankou platného k prvnímu dni období, za které se zjišťuje příjem, není-li dále stanoveno jinak. Pro přepočet měn, u nichž Česká národní

banka nevyhlašuje příslušný kurs, se použije kurs této měny obvykle používaný bankami v České republice k prvnímu dni období, za které se zjišťuje příjem. Je-li příjem vyplacený v cizí měně předmětem daně z příjmů podle zákona o daních z příjmů, přepočte se na českou měnu způsobem platným pro účely daně z příjmů, a to v případech, kdy je obdobím, za něž se příjem zjišťuje, kalendářní rok.

(5) Za příjem se nepovažuje příspěvek na péči²⁵⁾, část sociálního příplatku a příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející ze zdravotních důvodů²⁶⁾, dávky sociální péče poskytované vzhledem ke zdravotnímu stavu²⁷⁾ a zvláštní příspěvek k důchodu podle zvláštních právních předpisů²⁸⁾. Za příjem se dále nepovažuje příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu smírného urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit^{28a)}.

~~26) § 22 odst. 1 a § 37 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

²⁶⁾ § 47f odst. 3 a 4 zákona č. 359/1999 Sb.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenské pojistění, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST DRUHÁ

ÚČAST NA POJIŠTĚNÍ

HLAVA I

OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB

§ 5

Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni:

a) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumí

1. zaměstnanci v pracovním poměru,
2. příslušníci Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace³⁾ a vojáci z povolání⁴⁾ (dále jen "příslušníci"),
3. státní zaměstnanci podle služebního zákona¹¹⁾,
4. členové družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,
5. zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,
6. pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
7. soudci,
8. členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové

zastupitelstva,

9. poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu České republiky,

10. členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,

11. fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem¹²⁾, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v bodech 7 až 10,

12. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

~~13. pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾;~~

13. osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí¹³⁾ (dále jen „osoba pečující a osoba v evidenci“),

¹³⁾ § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ ~~§ 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.~~

14. odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

15. osoby činné v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik,

b) osoby samostatně výdělečně činné.

§ 10

Vznik, zánik a přerušení pojištění zaměstnanců

(1) Pojištění vzniká zaměstnanci uvedenému v § 5 písm. a)

a) bodě 1 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního poměru; za den, ve kterém tento zaměstnanec nastoupil do práce, se považuje též den přede dnem nástupu do práce, za který příslušela náhrada mzdy nebo platu nebo za který se mzda nebo plat nekrátí,

b) bodě 2 dnem, ve kterém nastoupil k výkonu služby, a zaniká dnem skončení služebního poměru,

c) bodě 3 dnem nástupu služby a zaniká dnem skončení služebního poměru,

d) bodě 4 dnem započetí práce pro družstvo a zaniká dnem skončení členství v družstvu,

e) bodě 5, jde-li o zaměstnance činného na základě dohody o pracovní činnosti, dnem, ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti začal vykonávat sjednanou práci, a zaniká dnem, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána,

f) bodě 6 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního vztahu; jde-li však o smluvního zaměstnance, pojištění vzniká dnem, ve kterém začal vykonávat práci pro smluvního zaměstnavatele, a zaniká dnem ukončení výkonu práce pro smluvního zaměstnavatele,

g) bodě 7 dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce soudce,

- h) bodě 8 dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží. Plní-li dosavadní starosta nebo primátor úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, trvá mu účast na pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje a primátora hlavního města Prahy,
- i) bodě 9 dnem zvolení a zaniká dnem uplynutí volebního období, popřípadě dnem zániku mandátu,
- j) bodech 10 a 11 dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce,
- k) bodě 12 dnem, ve kterém začal dobrovolný pracovník poskytovat pečovatelskou službu, a zaniká dnem, kdy přestal být dobrovolným pracovníkem pečovatelské služby,
- ~~l) bodě 13, jde-li o pěstouna, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, dnem zahájení výkonu pěstounské péče a zaniká dnem zániku výkonu pěstounské péče, a jde-li o pěstouna, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, dnem, od něhož náleží tato odměna, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,~~
- l) bodě 13 dnem, od něhož náleží odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí¹³⁾, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa,**
- m) bodě 14 dnem zařazení do práce a zaniká dnem odvolání z výkonu práce,
- n) bodě 15 dnem započetí výkonu práce a zaniká dnem ukončení výkonu práce.

(2) Jestliže sjednaná částka započitatelného příjmu přestane dosahovat rozhodného příjmu z důvodu a) změny sjednané částky započitatelného příjmu, zaniká účast zaměstnance na pojištění dnem předcházejícím dni, od kterého k této změně došlo, b) zvýšení rozhodného příjmu podle § 6 odst. 5 věty druhé, zaniká účast zaměstnance na pojištění podle § 6 dnem předcházejícím dni, od kterého k tomuto zvýšení došlo.

(3) Jestliže v zaměstnání malého rozsahu dojde ke sjednání započitatelného příjmu v částce alespoň rozhodného příjmu anebo sjednaný započitatelný příjem bude alespoň na tuto částku zvýšen, vzniká pojištění ode dne, od něhož byl započitatelný příjem na takovou částku sjednán nebo zvýšen.

(4) Uzavřel-li zaměstnanec uvedený v § 5 písm. a) bodě 1 po skončení pracovního poměru další pracovní poměr k témuž zaměstnavateli tak, že oba pracovní poměry na sebe bezprostředně navazují, nedochází k zániku pojištění z důvodu skončení předchozího pracovního poměru, pokud v dalším pracovním poměru jsou splněny podmínky účasti na pojištění; v tomto případě se má za to, že pojištění trvá bez přerušení. To platí obdobně pro pojištěnce uvedené v § 5 písm. a) bodech 4 až 11.

(5) Pojištění smluvního zaměstnance, který je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel, vzniká dnem následujícím po dni, kterým uplynulo 270 kalendářních dnů trvání zaměstnání na území České republiky, a zaniká dnem skončení výkonu zaměstnání na území České republiky; pro zápočet kalendářních dnů doby výkonu zaměstnání na území České republiky do doby 270 kalendářních dnů v období 2 let přede dnem zahájení posledního zaměstnání na území České republiky platí § 6 odst. 4 obdobně.

(6) Pojištění smluvního zaměstnance, který je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel, vzniká dnem zahájení výkonu práce na území České

republiky též v případě, že smluvní zaměstnavatel nedoloží, že smluvní zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel. Vzniklo-li pojištění smluvního zaměstnance podle věty první, zaniká pojištění dnem následujícím po dni, ve kterém bylo doloženo, že smluvní zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel; ustanovení odstavce 5 tím přitom není dotčeno. Pojištění zaměstnance zaměstnaného u zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, jehož místo výkonu práce je trvale v cizině a který má trvalý pobyt na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, vzniká dnem zahájení výkonu práce v cizině též v případě, že zaměstnavatel tohoto zaměstnance nedoloží, že tento zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění v cizině. Vzniklo-li pojištění zaměstnance podle věty třetí, zaniká pojištění dnem následujícím po dni, ve kterém bylo doloženo, že zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, ve kterém má trvale místo výkonu práce.

(7) Pojištění zahraničního zaměstnance vzniká dnem, který uvedl v přihlášce k účasti na pojištění, nejdříve však dnem, ve kterém byla přihláška k pojištění podána, a zaniká dnem skončení zaměstnání na území České republiky nebo prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo ve stanovené lhůtě nebo výši podle zvláštního právního předpisu¹⁾ zapláceno pojistné, anebo dnem uvedeným v odhláše z pojištění, ne však dříve než dnem, ve kterém byla tato odhláška podána.

(8) Jestliže v době trvání pojištění nastoupí zaměstnanec výkon trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, dosavadní pojištění dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody zaniká a opětovně vznikne dnem nástupu do zaměstnání po skončení výkonu trestu odnětí svobody.

(9) Pojištění zaměstnance se přerušuje po dobu, po kterou zaměstnanec nevykonává práci z důvodu

- a) pracovního volna bez náhrady příjmu nebo služebního volna, za které nebyl poskytnut služební příjem nebo plat, jde-li o volno, na které nemá zaměstnanec nárok podle zvláštního právního předpisu a trvalo-li toto volno nepřetržitě po dobu delší než 30 kalendářních dnů po sobě jdoucích; pojištění se přerušuje prvním dnem, ve kterém zaměstnanec přestal vykonávat práci z důvodu tohoto pracovního nebo služebního volna,
- b) rodičovské dovolené, s výjimkou doby, za kterou zaměstnanci náleží peněžitá pomoc v mateřství.

§ 19

(1) Pro účely § 18 odst. 4 až 6 se za vznik pojištění považuje

- a) u zaměstnance, který je pojištěn při výkonu zaměstnání malého rozsahu (§ 7 odst. 2) nebo zaměstnání na základě dohody o provedení práce (§ 7a odst. 2), nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání, a to i když zaměstnání nezaložilo účast na pojištění v kalendářním měsíci, v němž zaměstnanec do zaměstnání nastoupil,
- b) u zaměstnanců propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence opětovný nástup zaměstnance do zaměstnání, které trvalo po dobu výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
- c) u zaměstnance, který byl uznán invalidní, den, v němž byla uznána jeho invalidita,
- d) u zaměstnance, u něhož došlo k přerušení pojištění (§ 10 odst. 9), den vzniku pojištění určený podle § 10 odst. 1 až 8.

(2) U pojištěnce uvedeného v § 32 odst. 1 písm. d) a e) se rozhodné období zjišťuje ke dni prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal do péče totéž dítě opakovaně.

(3) U zaměstnankyně, které za trvání téhož zaměstnání vznikl nárok na další peněžitou

pomoc v mateřství z tohoto zaměstnání v období do 4 let věku předchozího dítěte, se za denní vyměřovací základ považuje denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet předchozí peněžitě pomoci v mateřství, pokud je vyšší než denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet další peněžitě pomoci v mateřství; přitom se porovnávají denní vyměřovací základy před jejich úpravou podle § 21.

(4) Rozhodné období pro ošetřovné se u pojištěnce, který převzal ošetřování (péči) podle § 39 odst. 4 věty druhé místo jiného oprávněného, zjišťuje ke dni převzetí ošetřování (péče).

(5) U zaměstnankyně převedené na jinou práci nebo na jiné služební místo z důvodu těhotenství, mateřství nebo kojení se rozhodné období zjišťuje namísto ke dni vzniku sociální události ke dni převedení, pokud je to pro ni výhodnější.

(6) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 4 a 5 nemá zaměstnanec vyměřovací základ nebo není-li v tomto rozhodném období alespoň 5 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ započitatelný příjem, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl za kalendářní den v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost.

(7) Nelze-li rozhodné období stanovit podle § 18 odst. 6 proto, že nelze určit první předchozí kalendářní rok s vyměřovacím základem a alespoň 30 kalendářními dny, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ započitatelný příjem, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl za kalendářní den v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost.

(8) Za vyměřovací základ zaměstnance se považují také příjmy, které se podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ zahrnují do vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a které byly dosaženy při výkonu zaměstnání malého rozsahu v těch kalendářních měsících rozhodného období, v nichž nebyl zaměstnanec při výkonu tohoto zaměstnání pojištěn; do počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období se přitom započítávají i kalendářní dny připadající na tyto kalendářní měsíce.

(9) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 3 nemá osoba samostatně výdělečně činná žádný měsíční základ, považuje se za denní vyměřovací základ denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet předchozí dávky z pojištění osoby samostatně výdělečně činné.

(10) Vznikne-li sociální událost v ochranné lhůtě, postupuje se při určení rozhodného období tak, jako by sociální událost vznikla v den, který bezprostředně následuje po dni, ve kterém skončilo pojištění.

~~(11) Denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského~~ ~~pěstouna~~ ~~osoby pečující~~ ~~nebo osoby v evidenci, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející~~ ~~pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, je jedna třicetina částky~~ ~~odměny náležející tomuto pěstounovi osobě pečující nebo osobě v evidenci naposledy za kalendářní~~ ~~měsíc předcházející měsíci, v němž mu ji dočasná pracovní neschopnost vznikla. Nenáležela-li~~ ~~tomuto pěstounovi osobě pečující nebo osobě v evidenci odměna za žádný z kalendářních měsíců~~ ~~před měsícem, v němž mu ji vznikla dočasná pracovní neschopnost, je jeho jejím denním~~ ~~vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského jedna třicetina částky odměny, která mu ji~~ ~~náležela za kalendářní měsíc, v němž mu ji dočasná pracovní neschopnost vznikla. Denní~~ ~~vyměřovací základ pro výpočet nemocenského při karanténě nařízené podle zvláštního právního~~ ~~předpisu a pro výpočet ostatních dávek nemocenského pojištění se u tohoto pěstouna osoby pečující~~ ~~nebo osoby v evidenci stanoví obdobně.~~

(11) Denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského osoby pečující nebo osoby v evidenci je jedna třicetina částky odměny náležející osobě pečující nebo osobě v evidenci naposledy za kalendářní měsíc předcházející měsíci, v němž jí dočasná pracovní neschopnost vznikla. Nenáležela-li osobě pečující nebo osobě v evidenci odměna za žádný z kalendářních měsíců před měsícem, v němž jí vznikla dočasná pracovní neschopnost, je jejím denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského jedna třicetina částky odměny, která jí náležela za kalendářní měsíc, v němž jí dočasná pracovní neschopnost vznikla. Denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského při karanténě nařízené podle zvláštního právního předpisu a pro výpočet ostatních dávek nemocenského pojištění se u osoby pečující nebo osoby v evidenci stanoví obdobně.

(12) Denní vyměřovací základ zahraničního zaměstnance se stanoví obdobným způsobem, jako se stanoví denní vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných.

§ 92

(1) Úkoly zaměstnavatelů v pojištění plní v rozsahu dále stanoveném

- a) zaměstnavatelé, kteří jsou povinni se přihlásit do registru zaměstnavatelů (§ 93 a 123),
- b) služební útvary,
- c) věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o odsouzené osoby.

(2) Úkoly zaměstnavatelů uvedených v odstavci 1 písm. a) plní u

- a) zaměstnanců v pracovním poměru zaměstnavatel, k němuž jsou v pracovním poměru,
- b) státních zaměstnanců podle služebního zákona služební úřad, v němž je státní zaměstnanec zařazen k výkonu státní služby,
- c) členů družstev v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, toto družstvo,
- d) zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce zaměstnavatel, který uzavřel se zaměstnancem tuto dohodu,
- e) pracovníků v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů zaměstnavatel, který uzavřel s pracovníkem tento vztah,
- f) soudců soud, k němuž je soudce přidělen k výkonu funkce,
- g) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva, útvar, který vyřizuje pracovní záležitosti zaměstnanců těchto územních samosprávných celků,
- h) poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny a u senátorů Senátu Parlamentu České republiky Kancelář Senátu,
- i) členů vlády orgán, který členům vlády vyplácí plat,
- j) prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu Nejvyšší kontrolní úřad,
- k) členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předsedy Energetického regulačního úřadu Energetický regulační úřad, členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Ústav pro studium totalitních režimů a u členů Rady Českého telekomunikačního úřadu Český telekomunikační úřad,
- l) finančního arbitra a zástupce finančního arbitra Kancelář finančního arbitra,
- m) Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv Kancelář Veřejného ochránce práv,
- n) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 11 správní úřad nebo právnická osoba uvedená v tomto

ustanovení anebo ten, kdo má u osob vykonávajících veřejnou funkci postavení zaměstnavatele,
o) dobrovolných pracovníků pečovatelské služby právnická osoba, která těmto pracovníkům vyplácí odměnu za výkon pečovatelské služby,
p) ~~pěstounů, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, zřizovatel tohoto zařízení, a u pěstounů, kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, orgán, který vyplácí tuto odměnu,~~
p) osob pečujících a osob v evidenci orgán, který vyplácí odměnu pěstouna podle zvláštního právního předpisu¹³⁾,
q) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 15 ten, pro něhož jsou tyto osoby činné,
r) smluvních zaměstnanců smluvní zaměstnavatel.

§ 97

(1) Zaměstnavatel je povinen přijímat žádosti svých zaměstnaných osob o dávky a další podklady potřebné pro stanovení nároku na dávky a jejich výplatu a neprodleně je spolu s údaji potřebnými pro výpočet dávek předávat okresní správě sociálního zabezpečení; okresní správě sociálního zabezpečení je povinen neprodleně oznamovat též všechny skutečnosti, které mohou mít vliv na výplatu těchto dávek. Údaje potřebné pro výpočet dávek se předávají na předepsaném tiskopisu; těmito údaji se rozumí vyměřovací základy pro pojistné na důchodové pojištění uvedené v § 18 odst. 2 a vyloučené dny uvedené v § 18 odst. 7. Plátce odměny pěstouna, která ~~pěstounovi osobě pečující a osobě v evidenci~~ náleží ~~ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾~~ **podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí**, oznamuje na předepsaném tiskopisu pro účely výpočtu dávek měsíční výši této odměny, která ~~pěstounovi osobě pečující a osobě v evidenci~~ náležela za kalendářní měsíc předcházející kalendářnímu měsíci, v němž u něj vznikla sociální událost, popřípadě za kalendářní měsíc, v němž u něj vznikla sociální událost. Zaměstnavatel je dále povinen předávat okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději v následující pracovní den po dni, který je určen pro výplatu mezd a platů, údaje potřebné podle § 44 pro stanovení výše vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství, a to za ty kalendářní měsíce, v nichž aspoň po část trvalo převedení podle § 42 odst. 1 až 3; těmito údaji se rozumí započitatelný příjem za kalendářní měsíc, v němž trvalo toto převedení aspoň po jeho část, a počet dnů uvedený v § 43 odst. 2.

(2) Povinnosti uvedené v odstavci 1 větě první a druhé jsou právnické nebo fyzické osoby, které již nejsou vedeny v registru zaměstnavatelů, povinny plnit též v případě žádostí osob, které byly zaměstnanými osobami a nárok na dávku uplatňují v ochranné lhůtě."

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 3

Okruh pojištěných osob

(1) Úrazového pojištění se při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastní zaměstnanci, jimiž se rozumí

- a) zaměstnanci v pracovním poměru,
- b) státní zaměstnanci podle služebního zákona²⁾,
- c) členové družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,
- d) zaměstnanci činní na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr,
- e) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů činní na území České republiky,
- f) soudci,
- g) členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávali funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
- h) poslanci Poslanecké sněmovny, senátoři Senátu Parlamentu České republiky,
- i) členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, předseda Energetického regulačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
- j) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny pod písmeny f) až i),
- k) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- ~~l) pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu³⁾, nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu⁴⁾;~~
- l) osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí³⁾,**

³⁾ § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ ~~§ 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.~~

m) odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

n) osoby činné v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.

(2) Zaměstnanci jsou účastní úrazového pojištění, jestliže vykonávají zaměstnání

- a) na území České republiky; za výkon zaměstnání na území České republiky se považuje i přechodný výkon zaměstnání mimo území České republiky, je-li místo výkonu zaměstnání trvale v České republice, nebo
- b) v cizině pro zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, pokud místo výkonu zaměstnání je trvale v cizině a nejsou povinně pojištěni podle předpisu státu, ve kterém trvale vykonávají zaměstnání, a mají, s výjimkou státních příslušníků jiných členských států Evropské

unie (dále jen "členský stát"), trvalý pobyt na území České republiky.

(3) Vykonává-li zaměstnanec více zaměstnání, z nichž každé zakládá účast na úrazovém pojištění, je pojištěn z každého z těchto zaměstnání.

§ 5

Vznik a zánik úrazového pojištění

(1) Úrazové pojištění vzniká zaměstnanci uvedenému v § 3

a) písmenech a) a e) dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního poměru,

b) písmenu b) dnem nástupu služby a zaniká dnem skončení služebního poměru,

c) písmenu c) dnem započetí práce pro družstvo a zaniká dnem skončení členství v družstvu,

d) písmenu d) dnem,

1. ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti začal vykonávat sjednanou práci, a zaniká dnem, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána,

2. ve kterém po uzavření dohody o provedení práce začal vykonávat sjednanou práci, a zaniká dnem, kdy tuto práci ukončil,

e) písmenu f) dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce soudce,

f) písmenu g) dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží. Plní-li dosavadní starosta úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, trvá mu účast na úrazovém pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje a primátora hlavního města Prahy,

g) písmenu h) dnem zvolení a zaniká dnem uplynutí volebního období, popřípadě dnem zániku mandátu,

h) písmenech i) a j) dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce,

~~i) písmenu l), jde-li o pěstouna, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu³⁾, dnem zahájení výkonu pěstounské péče a zaniká dnem zániku výkonu pěstounské péče, a jde-li o pěstouna, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu⁴⁾, dnem, od něhož náleží tato odměna, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,~~

i) písmenu l) dnem, od něhož náleží odměna pěstouna podle zvláštního právního předpisu³⁾, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa,

j) písmenu m) dnem zařazení do práce a zaniká dnem odvolání z výkonu práce,

k) písmenu n) dnem započetí výkonu práce a zaniká dnem ukončení výkonu práce.

(2) Jestliže v době trvání úrazového pojištění nastoupí zaměstnanec výkon trestu odnětí svobody nebo výkon zabezpečovací detence, dosavadní úrazové pojištění dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence zaniká a opětovně vznikne dnem nástupu do zaměstnání nebo funkce po skončení výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, s vyznačením navrhovaných změn

§ 25

(1) Uchazečem o zaměstnání může být, pokud tento zákon dále nestanoví jinak, pouze fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště a která není

a) v pracovněprávním vztahu nebo ve služebním poměru, s výjimkami uvedenými v odstavcích 3 a 6,

b) osobou samostatně výdělečně činnou; za osobu samostatně výdělečně činnou se považuje fyzická osoba, která se pro účely důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu²⁷⁾ považuje za osobu samostatně výdělečně činnou,

c) společníkem nebo jednatelem společnosti s ručením omezeným nebo komanditistou komanditní společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

d) členem představenstva akciové společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

e) členem dozorčí rady obchodní společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

f) členem družstva vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k družstvu pro družstvo práci, za kterou je družstvem odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

g) soudcem,

h) poslancem nebo senátorem Parlamentu nebo poslancem Evropského parlamentu,

i) členem zastupitelstva územního samosprávného celku, jestliže jsou mu vypláceny odměny jako členům zastupitelstev územních samosprávných celků, kteří tyto funkce vykonávají jako uvolnění členové,

j) prezidentem republiky,

k) členem vlády,

l) prezidentem, viceprezidentem nebo členem Nejvyššího kontrolního úřadu,

m) Veřejným ochráncem práv nebo zástupcem Veřejného ochránce práv,

n) členem Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členem Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, předsedou Energetického regulačního úřadu, členem Rady Českého telekomunikačního úřadu, finančním arbitrem nebo zástupcem finančního arbitra

o) nuceným správcem nebo správcem podle zvláštního právního předpisu²⁸⁾ nebo likvidátorem podle zvláštního právního předpisu,²⁹⁾ a to v době, kdy tuto činnost vykonává,

~~p) pěstounem, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu,³⁰⁾ nebo kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu;^{30a)}~~

p) osobou pečující o dítě nebo osobou, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. c) a d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí,

^{30j)} ~~§ 44 až 47 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.~~

^{30a)} ~~§ 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.~~

q) výdělečně činná v cizině, nebo

r) fyzickou osobou soustavně se připravující na budoucí povolání, s výjimkou uvedenou v odstavci 4.

(2) Uchazečem o zaměstnání se nemůže stát fyzická osoba v době, po kterou

a) je uznána dočasně neschopnou práce,

b) vykonává trest odnětí svobody, vykonává ochranné opatření zabezpečovací detenci nebo je ve vazbě,

c) pobírá peněžitou pomoc v mateřství v době před porodem a 6 týdnů po porodu, nebo

d) je invalidní ve třetím stupni^{32a)}, s výjimkou fyzické osoby, která je invalidní ve třetím stupni a je schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek^{32b)}.

(3) Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání

a) výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru, pokud měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy, nebo

b) výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční odměna nebo odměna připadající na 1 měsíc za období, za které přísluší, nepřesáhne polovinu minimální mzdy.

Uchazeč o zaměstnání je povinen krajské pobočce Úřadu práce výkon této činnosti bez ohledu na výši měsíčního výdělku nebo odměny oznámit při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání nebo nejpozději v den nástupu k výkonu této činnosti, a ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny. V případě výkonu více činností se pro účely splnění podmínky měsíčního výdělku měsíční výdělek (odměny) sčítají.

(4) Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání, pokud fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání získala v rozhodném období (§ 41) zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle jiného právního předpisu^{32g)} v délce alespoň 12 měsíců. Skutečnost, že se soustavně připravuje na budoucí povolání, je fyzická osoba povinna krajské pobočce Úřadu práce oznámit při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání, nebo osobně anebo písemně do 8 dnů ode dne zahájení soustavné přípravy na budoucí povolání.

(5) Podmínkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je, že výkon činností uvedených v odstavci 3 není překážkou pro poskytování součinnosti krajské pobočce Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání.

(6) Překážkou pro vedení v evidenci není ani takové zaměstnání, které není pro uchazeče o zaměstnání vhodným zaměstnáním (§ 20) a je zprostředkováno krajskou pobočkou Úřadu práce nejdéle na dobu 3 měsíců, pokud odpovídá jeho zdravotnímu stavu (dále jen "krátkodobé zaměstnání").

(7) Překážkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je neposkytnutí identifikačních údajů a neposkytnutí nebo zrušení souhlasu se zpracováním osobních údajů (§ 17 odst. 2).

(8) Překážkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je, pokud

a) fyzická osoba bez vážného důvodu ukončí sama nebo na základě dohody se zaměstnavatelem vhodné zaměstnání (§ 20) zprostředkované krajskou pobočkou Úřadu práce, nebo

- b) zaměstnavatel s fyzickou osobou ukončí vhodné zaměstnání (§ 20) zprostředkované krajskou pobočkou Úřadu práce z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jí vykonávané práci zvláště hrubým způsobem³³⁾.

V případech podle písmene a) nebo b) může být fyzická osoba zařazena na základě nové písemné žádosti do evidence uchazečů o zaměstnání po uplynutí 6 měsíců ode dne sjednaného jako den nástupu do zaměstnání, zprostředkovaného krajskou pobočkou Úřadu práce.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 16

(1) Preventivně výchovná péče je poskytování speciálně pedagogických a psychologických služeb dětem s rizikem poruch chování či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u nichž není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, případně zletilým osobám do ukončení středního vzdělávání (dále jen "klient"), osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům a dětem, u nichž soud rozhodl o zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče podle zvláštního právního předpisu^{7a)} **nebo o výchovném opatření podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾**.

²⁰⁾ **§ 13 a § 13a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.**

(2) Preventivně výchovná péče je poskytována střediskem nebo diagnostickým ústavem, a to formou

- a) ambulantních služeb na základě žádosti osob odpovědných za výchovu nebo klientů starších 15 let, nebo
- b) celodenních služeb na základě žádosti zákonných zástupců klienta nebo zletilého klienta, nebo
- c) internátních služeb na základě žádosti zákonných zástupců klienta nebo zletilého klienta; internátní pobyt trvá zpravidla 8 týdnů.

Služby uvedené pod písmeny b) a c) jsou poskytovány pouze po doporučení podle výsledků ambulantní péče. Středisko nebo diagnostický ústav se k žádosti podle písmen b) a c) vyjádří nejpozději do 14 dní od jejího obdržení.

(3) V rámci preventivně výchovné péče formou celodenních služeb nebo internátních služeb se klientům poskytuje stravování a ubytování, a to za úplaty podle § 27 odst. 4 na základě smlouvy mezi střediskem nebo diagnostickým ústavem a zákonným zástupcem klienta nebo zletilým klientem.

(4) Výše úplaty podle odstavce 3 se rovná výši nákladů na stravování určených podle zvláštního právního předpisu a výši nákladů na ubytování stanovených zřizovatelem. Úhradu je nutno provést před přijetím klienta do diagnostického ústavu nebo do střediska.

(5) Na poskytování preventivně výchovné péče na základě rozhodnutí soudu o zařazení dítěte do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče^{7a)} se užijí ustanovení tohoto zákona o poskytování preventivně výchovné péče ostatním dětem obdobně, s těmito odchylkami

- a) středisko přijme do výchovné péče dítě i bez souhlasu nebo žádosti jeho zákonného zástupce,
- b) formu preventivně výchovné péče určí soud v rozhodnutí o zařazení dítěte do příslušného výchovného programu,
- c) smlouva o poskytování stravování a ubytování podle odstavce 3 se neuzavírá; středisko přijme dítě do péče i v případě, že k úhradě nákladů před přijetím dítěte do péče nedojde.

(6) Výchovná skupina při poskytování celodenní a internátní služby může mít nejméně 6 a nejvíce 8 klientů, a to s ohledem na jejich výchovné, vzdělávací nebo zdravotní potřeby.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, s vyznačením navrhaných změn

§ 48

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

(1) V domovech pro osoby se zdravotním postižením se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- d) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- e) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- f) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- g) sociálně terapeutické činnosti,
- h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

(3) Nezaopatřeným dětem se v domovech pro osoby se zdravotním postižením poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jejich potřebám. Osobním vybavením se rozumí prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra. Nezaopatřenost dítěte se pro účely tohoto zákona posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře²²⁾.

(4) V domovech pro osoby se zdravotním postižením může být vykonávána ústavní výchova, **výchovná opatření** nebo předběžné opatření podle zvláštních právních předpisů²³⁾. Pro výkon ústavní výchovy nebo předběžného opatření v domovech pro osoby se zdravotním postižením platí s ohledem na specifické potřeby osob se zdravotním postižením přiměřeně ustanovení zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních²⁴⁾ o

- a) právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy,
- b) právu ředitele takového zařízení povolit dítěti pobyt mimo zařízení, zakázat nebo přerušit návštěvu osob odpovědných za výchovu nebo jiných osob v zařízení, být přítomen při otevření

listovní nebo balíkové zásilky dítětem, převzít od dítěte do dočasné úschovy cenné předměty, finanční hotovost nebo předměty ohrožující výchovu, zdraví nebo bezpečnost dítěte, povolit dětem starším 15 let cestovat do místa pobytu bez dozoru a zastoupit dítě v běžných záležitostech,

c) povinnosti ředitele takového zařízení seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi, dát příslušnému soudu podnět ke zrušení ústavní výchovy, pominuly-li důvody pro její nařízení, podat soudu podnět na prodloužení ústavní výchovy, vyžaduje-li to zájem dítěte, podávat informace o dítěti zákonným zástupcům a orgánu sociálně-právní ochrany dětí na jejich žádost, projednat předem opatření zásadní důležitosti se zákonnými zástupci dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení, informovat o nadcházejícím propuštění dítěte ze zařízení příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, propustit dítě mladší 15 let pouze v doprovodu osob odpovědných za výchovu,

d) nároku na kapesné a jeho výši.

²³⁾

§ 46 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

§ 13 a § 13a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

§ 74

(1) Za pobytové služby poskytované nezaopatřenému dítěti²²⁾ v týdenních stacionářích (§ 47) a domovech pro osoby se zdravotním postižením (§ 48) hradí rodiče dítěte nebo rodič, kterému bylo dítě svěřeno rozhodnutím soudu do péče, popřípadě jiná fyzická osoba povinná výživou dítěte, úhradu za stravu a za péči poskytovanou ve sjednaném rozsahu. Za pobytové služby poskytované v týdenních stacionářích (§ 47) nezaopatřenému dítěti, které je svěřeno do péče fyzické osoby, která má z tohoto důvodu nárok na dávky péčovské péče podle zvláštního právního předpisu²⁸⁾, hradí úhradu podle věty první tato fyzická osoba.

(2) Je-li dítě umístěno do domova pro osoby se zdravotním postižením na základě rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy, **výchovného opatření** nebo předběžného opatření, stanoví úhradu za stravu a za péči rozhodnutím obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu dítěte. Rodiče se na hrazení úhrady podílejí rovným dílem, není-li dále stanoveno jinak. Úhrada se na žádost osoby, která je podle odstavce 1 povinna hradit úhradu, popřípadě z podnětu zařízení sociálních služeb uvedeného v odstavci 1, nestanoví, jestliže doloží, že tato osoba nebo osoba s ní společně posuzovaná je příjemcem dávek podle zákona o pomoci v hmotné nouzi^{28a)}. Úhrada se na žádost osoby, která je podle odstavce 1 povinna hradit úhradu, popřípadě z podnětu zařízení sociálních služeb uvedeného v odstavci 1, rovněž nestanoví nebo se sníží, jestliže tato osoba doloží, že po zaplacení úhrady by její příjem nebo její příjem a příjem osob s ní společně posuzovaných poklesl pod součet částky životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu²⁷⁾ a částky normativních nákladů na bydlení podle zvláštního právního předpisu^{28b)}.

(3) Maximální výši úhrady za stravu podle odstavců 1 a 2 stanoví prováděcí právní předpis. Pokud se zařízení sociálních služeb, ve kterém je nezaopatřené dítě umístěno, vyplácí podle zvláštního právního předpisu přídavek na dítě²⁹⁾, snižuje se úhrada o jeho výši.

(4) Úhrada za péči nezaopatřenému dítěti²²⁾ se stanoví při poskytování

a) pobytových služeb v domovech pro osoby se zdravotním postižením ve výši přiznaného příspěvku,

b) pobytových služeb v týdenních stacionářích maximálně ve výši 75 % přiznaného příspěvku.

Ustanovení § 73 odst. 2 platí obdobně.

(5) Za pobytové služby poskytované v týdenních stacionářích (§ 47) a domovech pro osoby se zdravotním postižením (§ 48) dítěti, které není nezaopatřeným dítětem²²), a dítěti, které je poživitelem sirotčích důchodů po obou rodičích, hradí úhradu toto dítě podle § 73.

§ 91

(1) O poskytnutí sociální služby uzavírá osoba smlouvu s poskytovatelem sociálních služeb; tato smlouva se neuzavírá v případě poskytnutí sociální služby dítěti na základě rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy, **výchovného opatření** nebo předběžného opatření. Smlouva o poskytnutí sociální služby poskytované podle § 39 až 52, 57, 58, 64, 67 a 68 musí být uzavřena v písemné formě. Smlouva o poskytnutí sociální služby poskytované podle § 54, 56, 60, 60a, 65 a 70 musí být uzavřena v písemné formě, pokud alespoň jedna smluvní strana při jednání o uzavření smlouvy tuto formu navrhne.

(2) Smlouva obsahuje tyto náležitosti:

- a) označení smluvních stran,
- b) druh sociální služby,
- c) rozsah poskytování sociální služby,
- d) místo a čas poskytování sociální služby,
- e) výši úhrady za sociální služby sjednanou v rámci výše úhrady stanovené v § 73 až 77 a způsob jejího placení,
- f) ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených poskytovatelem pro poskytování sociálních služeb,
- g) výpovědní důvody a výpovědní lhůty,
- h) dobu platnosti smlouvy.

(3) Poskytovatel sociálních služeb může odmítnout uzavřít smlouvu o poskytování sociálních služeb pouze, pokud

- a) neposkytuje sociální službu, o kterou osoba žádá, a to i s ohledem na vymezení okruhu osob v registru poskytovatelů sociálních služeb,
- b) nemá dostatečnou kapacitu k poskytnutí sociální služby, o kterou osoba žádá,
- c) zdravotní stav osoby, která žádá o poskytnutí pobytové sociální služby, vylučuje poskytnutí takové sociální služby; tyto zdravotní stavy stanoví prováděcí právní předpis, nebo
- d) osobě, která žádá o poskytnutí sociální služby, vypověděl v době kratší než 6 měsíců před touto žádostí smlouvu o poskytnutí této sociální služby z důvodu porušování povinností vyplývajících ze

smlouvy.

(4) Osoba je povinna před uzavřením smlouvy o poskytnutí pobytové služby předložit poskytovateli sociálních služeb posudek registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství o zdravotním stavu, nejde-li o poskytování sociálních služeb ve zdravotnickém zařízení podle § 52.

(5) Pro uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby a právní vztahy vzniklé z této smlouvy se použijí ustanovení občanského zákoníku.

(6) Osobu, která podle lékařského posudku ošetřujícího lékaře není schopna sama jednat a nemá zákonného zástupce, zastupuje při uzavírání smlouvy obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu osoby, nebo jde-li o poskytnutí pobytových sociálních služeb v zařízení sociálních služeb, obecní úřad obce s rozšířenou působností podle sídla tohoto zařízení.

(7) Jestliže poskytovatel sociálních služeb odmítne uzavřít s osobou smlouvu o poskytnutí sociální služby z důvodů uvedených v odstavci 3, vydá o tom osobě na její žádost písemné oznámení s uvedením důvodu odmítnutí uzavření smlouvy.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 4

Osvobození od daně

(1) Od daně jsou osvobozeny

- a) příjmy z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem. Obdobně se postupuje také u příjmů z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší dvou let a použije-li získané prostředky na uspokojení bytové potřeby. Pro osvobození příjmů plynoucích manželům z jejich společného jmění postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jen jeden z manželů, pokud majetek, kterého se osvobození týká, není nebo nebyl zařazen do obchodního majetku jednoho z manželů. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje tohoto bytu nebo domu, pokud je nebo byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a to do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejícího pozemku, uskutečněného v době do 2 let od nabytí, a z budoucího prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejících pozemků, uskutečněného v době do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 2 letech od nabytí nebo po 2 letech od vyřazení z obchodního majetku,
- b) příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor neuvedených pod písmenem a), přesáhne-li doba mezi nabytím a prodejem dobu pěti let. V případě, že jde o prodej nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé

nebo manželem (manželkou), zkracuje se doba pěti let o dobu, po kterou byla nemovitost prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele nebo zůstavitelů, pokud nemovitost byla nabývána postupným děděním v řadě přímé nebo manželem (manželkou). Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor včetně nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor uvedených v odstavci 1 písm. g), pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, uskutečněného v době do pěti let od nabytí, a z budoucího prodeje nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, uskutečněného v době do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po pěti letech od nabytí nebo po pěti letech od vyřazení z obchodního majetku. V případě prodeje pozemku nabytého prodávajícím od pozemkového úřadu výměnou v rámci pozemkových úprav podle zvláštního právního předpisu,⁸⁷⁾ se doba 5 let zkracuje o dobu, po kterou prodávající vlastnil původní pozemek, který byl směněn, a tato doba se započítává i do doby, která běží od vyřazení směněného pozemku z obchodního majetku,

c) příjmy z prodeje movitých věcí. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku. Osvobození se nevztahuje rovněž na příjmy z prodeje movitých věcí, včetně příjmů z prodeje movitých věcí uvedených v odstavci 1 písm. g), pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku,

d) přijatá náhrada škody včetně úmrtného a příspěvku na pohřeb podle zvláštních právních předpisů³⁾, náhrada nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku a plnění z pojištění odpovědnosti za škody, kromě plateb přijatých náhradou za ztrátu příjmu a plateb přijatých jako náhrada za škody způsobené na majetku, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti v době vzniku škody, nebo přijatých jako náhrada za škody způsobené na majetku sloužícím v době vzniku škody k pronájmu a kromě plnění z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností poplatníka a za škodu způsobenou poplatníkem v souvislosti s pronájmem,

e) příjem podle § 7 plynoucí dlužníkovi ve zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace podle insolvenčního zákona, a ve zdaňovacím období následujícím bezprostředně po zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace, pokud v něm nedošlo ke skončení reorganizace,

f) cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování, pokud se nejedná o spotřebitelskou loterii podle zvláštního právního předpisu¹²⁾, cena ze sportovní soutěže v hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč s výjimkou ceny ze sportovní soutěže u poplatníků, u nichž je sportovní činnost podnikáním (§ 10 odst. 8), a ocenění v oblasti kultury podle zvláštních právních předpisů^{12a)}. Cena z veřejné soutěže a obdobná cena plynoucí ze zahraničí je však od daně osvobozena zcela, pokud byla v plné výši darována příjemcem na účely uvedené v § 15 odst. 1,

g) náhrady přijaté v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle zvláštních právních předpisů,²⁾ příjmy z prodeje nemovitostí, movitých věcí nebo cenných papírů vydaných podle zvláštních právních předpisů²⁾, příplatek (příspěvek) k důchodu podle zvláštních právních předpisů^{2c)} nebo úroky ze státních dluhopisů vydaných v souvislosti s rehabilitačním řízením o nápravách křivd. Příjmy z prodeje nemovitostí vydaných v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle zvláštních právních předpisů²⁾ jsou osvobozeny i v případě, jestliže v době mezi nabytím a prodejem nemovitosti došlo k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením nemovitosti podle velikosti jejich podílů^{1d)} nebo jestliže byly byty nebo nebytové prostory vymezeny jako jednotky podle zvláštního právního předpisu,

h) příjem získaný ve formě dávek a služeb z nemocenského pojištění⁴²⁾, důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾, státní sociální podpory⁴⁴⁾, peněžní pomoci obětem

trestné činnosti podle zvláštního zákona^{44a)}, sociálního zabezpečení⁴⁵⁾, plnění z uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti⁴⁶⁾ a všeobecného zdravotního pojištění⁴⁷⁾, plnění z pojistné smlouvy o pojištění důchodu podle zákona upravujícího důchodové spoření, a plnění ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu; jde-li však o příjmy ve formě pravidelně vyplácených důchodů nebo penzí, je od daně osvobozena z úhrnu těchto příjmů pouze částka ve výši 36násobku minimální mzdy³⁹⁾, která je platná k 1. lednu kalendářního roku ročně, do níž se však nezahrnuje výše příplatku nebo příspěvku k důchodu podle zvláštních právních předpisů^{2c)},

ch) příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti nebo náhrada za tento příjem podle zákona o rodině nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí,

i) dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, sociální služby, dávky státní sociální podpory, **dávky pěstounské péče s výjimkou odměny pěstouna**, příspěvky z veřejných rozpočtů a státní dávky (příspěvky) upravené zvláštními předpisy nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí, příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{4j)}, a to do výše poskytovaného příspěvku, je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou, u níž se nevyžaduje registrace podle zákona o sociálních službách^{4k)}; jde-li však o péči o jinou osobu než osobu blízkou, je od daně měsíčně osvobozena v úhrnu maximálně částka do výše příspěvku pro osobu se IV. stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách^{4m)},

j) odměny vyplácené zdravotní správou dárcům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu,

k) stipendia^{2a)} ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy nebo veřejné výzkumné instituce, stipendia z prostředků právnické osoby, která vykonává činnost střední školy nebo vyšší odborné školy, anebo obdobná plnění ze zahraničí, podpory a příspěvky z prostředků nadací, nadačních fondů a občanských sdružení⁴⁸⁾ včetně obdobných plnění poskytovaných ze zahraničí a nepeněžního plnění, sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem z fondu

kulturních a sociálních potřeb^{2b)} nejbližším pozůstalým a sociální výpomoci nejbližším pozůstalým ze sociálního fondu (zisku po zdanění) za obdobných podmínek u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, kromě plateb přijatých náhradou za ztrátu příjmu a plateb majících charakter příjmů podle § 6 až 9,

l) příjem z

1. penze vyplácené z penzijního připojištění se státním příspěvkem, penze z penzijního pojištění a důchod z pojištění pro případ dožití s výplatou důchodu, a to z pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití a z důchodového pojištění, u kterých není vymezeno období jejich pobírání,
2. invalidní penze z penzijního připojištění se státním příspěvkem na dobu určitou, invalidní penze na určenou dobu a jednorázové pojistné pro penzi podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
3. jiná plnění z pojištění osob, s výjimkou jednorázových plnění, odkupného nebo odbytného a penze z penzijního pojištění a z pojištění pro případ dožití, a to z pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití, z důchodového pojištění a z doplňkového penzijního spoření, u kterých je vymezeno období jejich pobírání, a s výjimkou jiného příjmu z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy,

m) plnění poskytovaná ozbrojenými silami vojákům v základní (náhradní) službě,^{3a)} žákům škol, kteří nejsou vojáky v činné službě,³⁾ vojákům v záloze povolaným na cvičení a vojákům v aktivní záloze dobrovolné podle zvláštních právních předpisů,^{3a)}

n) kázeňské odměny poskytované příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů³⁾, odchodné u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů

podle zvláštních právních předpisů³⁾,

o) přídavek na bydlení u vojáků z povolání podle zvláštních právních předpisů,

p) plnění poskytovaná občanům v souvislosti s výkonem civilní služby,⁴⁾

r) příjmy z převodu členských práv družstva, z převodu majetkových podílů na transformovaném družstvu¹³⁾, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů neuvedených pod písmenem w), přesahuje-li doba mezi nabytím a převodem dobu 5 let. Doba 5 let mezi nabytím a převodem členských práv družstva, majetkových podílů na transformovaném družstvu¹³⁾ nebo účasti na obchodní společnosti se zkracuje o dobu, po kterou poplatník byl společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva před přeměnou této společnosti nebo družstva. Jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo 23c, doba 5 let mezi nabytím a převodem se nepřerušuje při výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti. Osvobození se nevztahuje na příjmy z převodu členských práv družstva, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů, pokud byly pořízeny z obchodního majetku poplatníka, a to do 5 let po ukončení jeho podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího převodu členských práv družstva, z převodu dalšího podílu na transformovaném družstvu, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů v době do 5 let od nabytí, a z budoucího převodu členských práv družstva, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů pořízených z jeho obchodního majetku, pokud příjmy z tohoto převodu plynou v době do 5 let od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka, i když smlouva o převodu bude uzavřena až po 5 letech od nabytí nebo od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti,

s) příspěvek fyzickým osobám poskytovaný podle zákona upravujícího stavební spoření a státní podporu stavebního spoření^{4a)},

t) dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obcí, krajů, státních fondů, Národního fondu, regionální rady regionu soudržnosti podle zvláštního právního předpisu¹²⁴⁾, podpory z Vinařského fondu, z přidělených grantů nebo příspěvek ze státního rozpočtu poskytnutý podle zvláštního právního předpisu^{13c)} a nebo dotace, granty a příspěvky z prostředků Evropských společenství, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy (§ 24 odst. 10), s výjimkou dotací a příspěvků, které jsou účtovány do příjmů (výnosů) podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾

u) příjem získaný formou nabytí vlastnictví k bytu jako náhrady za uvolnění bytu, a dále náhrada (odstupné) za uvolnění bytu, vyplacená uživateli bytu za podmínky, že poplatník náhradu (odstupné) použil nebo použije na uspokojení vlastní bytové potřeby nejpozději do jednoho roku následujícího po roce, v němž náhradu (odstupné) přijal. Tento příjem je osvobozen i v případě, že částku odpovídající náhradě (odstupnému) vynaložil na obstarání bytové potřeby v době jednoho roku před jejím obdržením. Přijetí náhrady (odstupného) oznámí poplatník správci daně do konce zdaňovacího období, ve kterém k jejímu přijetí došlo. Obdobně se postupuje i u příjmů z úplatného převodu práv a povinností spojených s členstvím v družstvu, pokud v souvislosti s tímto převodem bude zrušena nájemní smlouva k bytu, použije-li poplatník získané prostředky na uspokojení bytové potřeby; obdobně se postupuje také u příjmů z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší dvou let a použije-li získané prostředky na uspokojení bytové potřeby,

v) úrokové příjmy poplatníků uvedených v § 2 odst. 3, které jim plynou z dluhopisů vydávaných v zahraničí poplatníky se sídlem v České republice nebo Českou republikou,

w) příjmy z prodeje cenných papírů, přesáhne-li doba mezi nabytím a převodem těchto cenných papírů při jejich prodeji dobu 6 měsíců, a dále příjmy z podílu připadající na podílový list při zrušení podílového fondu, přesáhne-li doba mezi nabytím podílového listu a dnem vyplacení podílu dobu 6 měsíců. Osvobození se vztahuje pouze na osoby, jejichž celkový přímý podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech společnosti nepřevyšoval v době 24 měsíců před prodejem

cenných papírů 5 %. Doba 6 měsíců mezi nabytím a převodem cenného papíru u téhož poplatníka se nepřerušuje při sloučení nebo splynutí podílových fondů nebo při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený podílový fond. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje cenných papírů, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a na příjmy z kapitálového majetku. Osvobození se nevztahuje na příjmy z podílu připadající na podílový list při zrušení podílového fondu, který byl nebo je zahrnut do obchodního majetku, a to do 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Při výměně akcií emitentem za jiné akcie o celkové stejné jmenovité hodnotě se doba 6 měsíců mezi nabytím a převodem cenných papírů u téhož poplatníka nepřerušuje; obdobně se postupuje i při výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo 23c. Osvobození se nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje cenných papírů, uskutečněného v době do 6 měsíců od nabytí, a z budoucího prodeje cenných papírů, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 6 měsících od nabytí nebo po 6 měsících od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Obdobně se postupuje u příjmů plynoucích jako protiplnění menšinovým akcionářům při uplatnění práva hlavního akcionáře na výkup účastnických cenných papírů podle zvláštního právního předpisu^{13d}). Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat výhradně fyzické osoby,

x) příjmy plynoucí z odpisu závazků při reorganizaci nebo při oddlužení provedeném podle zvláštního právního předpisu^{19a}),

y) příjmy z úroků z přeplatků zaviněných správcem daně,⁴⁹⁾ orgánem sociálního zabezpečení⁵⁰⁾ a příjmy z penále z přeplatků pojistného, které příslušná zdravotní pojišťovna vrátila po uplynutí lhůty stanovené pro rozhodnutí o přeplatku pojistného,⁵¹⁾

z) příjmy plynoucí ve formě daru přijatého v souvislosti s podnikáním nebo jinou samostatnou výdělečnou činností jako reklamního předmětu opatřeného obchodním jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto daru, jehož hodnota nepřesahuje 500 Kč,

za) příjmy nabyvatele bytu, garáže a ateliéru, popřípadě spoluvlastnického podílu na nebytovém prostoru, přijaté v souvislosti se vzájemným vypořádáním prostředků podle § 24 odst. 7 a 8 zákona o vlastnictví bytů,⁶⁰⁾

zb) příjmy plynoucí ve formě povinného výtisku na základě zvláštního právního předpisu^{64a)} a ve formě autorské rozmnoženiny, v počtu obvyklém, přijaté v souvislosti s užitím předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským,

zc) příjmy plynoucí jako náhrada za věcné břemeno vzniklé ze zákona nebo rozhodnutím státního orgánu podle zvláštního právního předpisu a příjmy plynoucí jako náhrada za vyvlastnění na základě zvláštního právního předpisu^{4c)},

zd) kursový zisk při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně, nejedná-li se o účet zahrnutý v obchodním majetku, s výjimkou kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně na evropském regulovaném trhu nebo na zahraničním trhu obdobněm regulovanému trhu, na kterém se obchody s těmito měnami uskutečňují,

ze) plnění poskytované v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby podle zvláštního právního předpisu,^{4h)}

zf) příjmy plynoucí ve formě darů poskytnutých pro provoz zoologické zahrady, jejíž provozovatel je držitelem platné licence,⁴ⁱ⁾ a darů poskytnutých fyzickým osobám pro poskytování veřejných kulturních služeb,

zg) příjmy vlastníka bytu nebo nebytového prostoru

1. plynoucí jako důsledek úhrady výdajů (nákladů) na opravy, údržbu a technické zhodnocení společných částí domu s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví podle zvláštního právního předpisu o vlastnictví bytů⁶⁰⁾ ve věcném plnění, pokud tak vyplývá ze smlouvy o výstavbě dalšího

bytu, nebo nebytového prostoru, popřípadě jejich částí za předpokladu, že se vlastníci bytů a nebytových prostorů v domě písemně dohodnou o úhradě uvedených nákladů a výdajů jinak než podle výše spoluvlastnických podílů na společných částech domu, nebo tak stanoví zvláštní právní předpis,⁶⁰⁾

2. plynoucí jako důsledek úhrady výdajů (nákladů) na opravy, údržbu a technické zhodnocení společných částí domu s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví podle zvláštního právního předpisu o vlastnictví bytů⁶⁰⁾ jiným vlastníkem bytu nebo nebytového prostoru v domě ve věcném plnění, a to ve výši rozdílu převyšujícího povinnost vlastníka bytu nebo nebytového prostoru v domě hradit uvedené náklady a výdaje podle velikosti spoluvlastnického podílu na společných částech domu, za předpokladu, že se vlastníci bytů a nebytových prostorů v domě písemně dohodnou o úhradě uvedených nákladů a výdajů jinak než podle výše spoluvlastnických podílů na společných částech domu, nebo tak stanoví zvláštní právní předpis,⁶⁰⁾

zh) příjem plynoucí z doplatku na dorovnání¹³¹⁾ při přeměně, výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti, na který vznikl společníkovi nárok v souladu se zvláštním právním předpisem,¹³¹⁾ je osvobozen, vztahuje-li se k

1. akciím, u nichž doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny, výměny podílů, fúze společností nebo rozdělení společnosti přesáhla dobu 6 měsíců. Osvobození se nevztahuje k akciím, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to po dobu 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),

2. podílů na obchodní společnosti, u něhož doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny, výměny podílů, fúze společností nebo rozdělení společnosti přesáhla dobu 5 let. Osvobození se nevztahuje k podílům, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to po dobu 5 let od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),

zi) náhrady (příspěvky) pobytových výloh poskytované orgány Evropské unie zaměstnancům (národním expertům) vyslaným k působení do institucí Evropské unie,

zj) naturální plnění poskytovaná prezidentu republiky podle zvláštního právního předpisu^{6g)} a bývalému prezidentu republiky podle zákona o zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce,

zk) příjem plynoucí ve formě daňového bonusu (§ 35c),

zl) odměny, odchodné, starobní důchod, důchod, příspěvky, naturální plnění a náhrady výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie poslanci nebo bývalému poslanci Evropského parlamentu, zvolenému na území České republiky, dále zaopatření a náhrady výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie pozůstalému manželovi nebo manželce nebo registrovanému partnerovi nebo partnerce a nezaopatřeným dětem v případě úmrtí poslance Evropského parlamentu, zvolenému na území České republiky,

zm) výnosy z prostředků rezerv uložených na zvláštním vázaném účtu v bance podle zvláštního právního předpisu^{22a)}, stanou-li se příjmem zvláštního vázaného účtu podle zvláštního právního předpisu^{22a)}.

(2) Doba mezi nabytím a prodejem podle odstavce 1 písm. a) nebo b) se nepřerušuje, pokud v době mezi nabytím a prodejem došlo

a) k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky domu včetně příslušné poměrné části společných prostor nebo rodinného domu včetně souvisejících pozemků, rozdělením podle velikosti jejich podílů,

b) k tomu, že v budově byly byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky podle zvláštního právního předpisu,⁶⁰⁾

c) k zániku nebo vypořádání společného jmění manželů,^{4g)}

d) k rozdělení pozemku.

(3) Osvobození pravidelně vyplácených důchodů a penzí uvedených v odstavci 1 písm. h) se

nepoužije v případě, kdy součet příjmů podle § 6 a dílčích základů daně podle § 7 a 9 u poplatníka přesáhne ve zdaňovacím období částku 840 000 Kč. Do příjmů podle § 6 se pro účely tohoto ustanovení nezahrnují příjmy od daně osvobozené, ani příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

(4) Obchodním majetkem se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí souhrn majetkových hodnot (věcí, pohledávek a jiných práv a penězi ocenitelných jiných hodnot), které jsou ve vlastnictví poplatníka a o kterých bylo nebo je účtováno anebo jsou nebo byly uvedeny v evidenci majetku a závazků pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů (dále jen "daňová evidence"). Dnem vyřazení majetku z obchodního majetku poplatníka se rozumí den, kdy poplatník o tomto majetku naposledy účtoval nebo jej naposledy uváděl v daňové evidenci.²⁰⁾

§ 35ba

(1) Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snížená podle § 35, 35a nebo § 35b za zdaňovací období snižuje o částku

a) 23 640 Kč na poplatníka,

b) 24 840 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč; je-li manželka (manžel) držitelkou průkazu mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) - průkaz ZTP/P (dále jen "průkaz ZTP/P), zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek. Do vlastního příjmu manželky (manžela) se nezahrnují dávky státní sociální podpory, **dávky pěstounské péče s výjimkou odměny pěstouna**, dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem^{9a)}, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření a o státní podpoře stavebního spoření^{4a)} a stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{4j)}, který je od daně osvobozen podle § 4. U manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu manželky (manžela) nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů,

c) 2 520 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾ nebo zanikl-li nárok na částečný invalidní důchod z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu,

d) 5 040 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je invalidní ve třetím stupni, zanikl-li nárok na plný invalidní důchod z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a starobního důchodu nebo je poplatník podle zvláštních předpisů plně invalidní, avšak jeho žádost o plný invalidní důchod byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není plně invalidní,

e) 16 140 Kč, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,

f) 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. Dobou soustavně přípravy na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem se rozumí doba uvedená podle zvláštních právních předpisů^{14d)} pro účely státní sociální podpory.

(2) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se daň sníží za zdaňovací období o částky uvedené v odstavci 1 písm. b) až e), pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22

činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

(3) Poplatník může uplatnit snížení daně podle odstavce 1 písm. b) až f) o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 4

(1) Úřad práce plní úkoly v oblastech

- a) zaměstnanosti,
- b) ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele,
- c) státní sociální podpory,
- d) dávek pro osoby se zdravotním postižením,
- e) příspěvku na péči a inspekce poskytování sociálních služeb a,
- f) pomoci v hmotné nouzi,
- g) inspekce poskytování sociálně-právní ochrany,**
- h) dávek péčovské péče,**

v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o zaměstnanosti³⁾, zákonem o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů⁴⁾, **zákonem o sociálně-právní ochraně dětí¹¹⁾**, zákonem o státní sociální podpoře⁵⁾, zákonem o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů⁸⁾, zákonem o sociálních službách⁹⁾ a zákonem o pomoci v hmotné nouzi¹⁰⁾.

(2) Úřad práce je přístupovým místem pro zajištění elektronické komunikace v oblasti sociálního zabezpečení a zaměstnanosti mezi členskými státy Evropské unie.

¹¹⁾ **Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.**

Jednotný informační systém práce a sociálních věcí

§ 4a

(1) Ministerstvo je správcem Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí, jehož součástí jsou veškeré údaje z informačních systémů o dávkách státní sociální podpory, **o dávkách péčovské péče**, pomoci v hmotné nouzi, o příspěvku na péči, o dávkách pro osoby se zdravotním postižením a v oblasti státní politiky zaměstnanosti. Správou evidence údajů o výplatách dávek uvedených v předchozí větě může správce Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí pověřit Českou správu sociálního zabezpečení. Součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí je rovněž Standardizovaný záznam sociálního pracovníka vedený podle zákona o pomoci v hmotné nouzi a zákona o sociálních službách; vzor Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Ministerstvo zřídí na žádost pověřeného obecního úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo újezdního úřadu zaměstnancům těchto úřadů oprávnění k přístupu k údajům Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí a tento přístup eviduje. Zpřístupněnými údaji jsou údaje o podaných žádostech o dávku, nároku na dávku a na její výplatu,

výši dávky a formě její výplaty a údaje o stanovených sankcích spojených s porušením podmínek nároku na dávku a na její výplatu. Přístup zaměstnance k údajům o osobách hlášených k trvalému nebo hlášenému místu pobytu v obvodu územní působnosti pověřeného obecního úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo újezdního úřadu se zřizuje na účelem výkonu povinností podle § 92 písm. d) zákona o sociálních službách a podle § 64 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

(3) Ministerstvo zřídí na žádost krajského úřadu zaměstnanci krajského úřadu oprávnění k přístupu k údajům Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí a tento přístup eviduje. Zpřístupněnými údaji jsou údaje uvedené v odstavci 1 větě druhé. Přístup zaměstnance k údajům o osobách hlášených k trvalému nebo hlášenému místu pobytu v územním obvodu kraje se zřizuje za účelem výkonu povinností podle § 93 písm. c) zákona o sociálních službách.

(4) Ministerstvo zřídí na žádost krajské pobočky Úřadu práce zaměstnanci krajské pobočky Úřadu práce oprávnění k přístupu k údajům vedeným ve Standardizovaném záznamu sociálního pracovníka a tento přístup eviduje.

§ 4b

(1) V rámci Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí náleží oprávněným osobám a příjemcům dávek vedeným v tomto systému karta sociálních systémů. Krajská pobočka místně příslušná podle místa bydliště osoby zabezpečí vydání karty sociálních systémů. V odůvodněných případech může krajská pobočka vydat kartu sociálních systémů i jiným osobám.

(2) Karta sociálních systémů je veřejnou listinou.

(3) Karta sociálních systémů slouží k identifikaci osob uvedených v odstavci 1 pro účely informačních systémů o dávkách státní sociální podpory, **o dávkách pěstounské péče**, pomoci v hmotné nouzi, o příspěvku na péči, o dávkách pro osoby se zdravotním postižením a v oblasti státní politiky zaměstnanosti. Karta sociálních systémů může mít dále následující funkce:

- a) elektronicky čitelného identifikačního dokladu ve vztahu k Jednotnému informačnímu systému práce a sociálních věcí,
- b) průkazu osoby se zdravotním postižením podle zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů,
- c) platební.

(4) Ztrátu, odcizení, poškození nebo zničení karty sociálních systémů je držitel povinen bez zbytečného odkladu ohlásit příslušné krajské pobočce a uhradit náklady spojené s vydáním nové karty sociálních systémů. Příslušná krajská pobočka vydá novou kartu, a to do 30 dnů ode dne zaplacení úhrady nákladů spojených s vydáním nové karty sociálních systémů, popřípadě do 15 dnů, požádá-li osoba o zkrácení lhůty. Příslušná krajská pobočka bez zbytečného odkladu po ohlášení vydá osobě potvrzení o ztrátě, odcizení, poškození nebo zničení karty sociálních systémů. Toto potvrzení nahrazuje kartu sociálních systémů pro účely identifikace osob pro účely sociálního systému a pro účely uvedené v odstavci 3 písmeno b) a jeho platnost je omezena na dobu 60 dnů ode dne jeho vydání.

(5) Změnu údajů uvedených v kartě sociálních systémů je držitel karty povinen bez zbytečného odkladu ohlásit příslušné krajské pobočce. Na základě ohlášení zabezpečí příslušná krajská pobočka vydání nové karty sociálních systémů.

(6) Při převzetí nové karty sociálních systémů podle odstavců 4 a 5 je její držitel povinen odevzdat příslušné krajské pobočce dosavadní kartu sociálních systémů nebo potvrzení o ztrátě, odcizení, poškození nebo zničení.

(7) Vzor, náležitosti a provedení karty sociálních systémů a vzor, náležitosti a provedení potvrzení o ztrátě, odcizení, poškození nebo zničení karty sociálních systémů a podrobnosti související s vydáváním karty sociálních systémů stanoví ministerstvo vyhláškou.
